

4610

† ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΛΕΥΚΗΣ ΠΑΓΚΡΑΤΙΟΥ.

ΟΙ ΠΑΛΑΙΟΗΜΕΡΟΛΟΓΙΤΑΙ,
ΟΙ ΝΕΟΗΜΕΡΟΛΟΓΙΤΑΙ
ΚΑΙ ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΠΑΣΧΑ.

ΤΟ ΦΥΣΙΚΟΝ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ.

SISMANOGLIO
MAGARO

Μη οὖν τις ὑμᾶς κρινέτω
ἐν βρώσει ἢ ἐν πόσει
ἢ ἐν μέρει ἑορτῆς
ἢ νομηνίας
ἢ σαββάτων,
ἃ ἔστι σκιά τῶν μελλόντων
(Κολ. β'. 16)

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ
ΤΥΠΟΙΣ ΝΕΦΑΣΕΤ

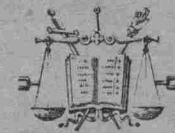
1928

† ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΛΕΥΚΗΣ ΠΑΓΚΡΑΤΙΟΥ

ΟΙ ΠΑΛΑΙΟΗΜΕΡΟΛΟΓΙΤΑΙ
ΟΙ ΝΕΟΗΜΕΡΟΛΟΓΙΤΑΙ
ΚΑΙ ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΠΑΣΧΑ

SISMANOGLIO
LIBRARIO

Μὴ οὖν τις ὑμᾶς κρινέτω
ἐν βρώσει ἢ ἐν πόσει
ἢ ἐν μέρει ἑορτῆς
ἢ νομηνίας
ἢ σαββάτων,
ἃ ἔστι σκιά τῶν μελλόντων.
(Κολ. β'. 16)

D. 17

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ
ΤΥΠΟΙΣ ΝΕΦΑΣΕΤ

1928

10000

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ

Ἡ ἀταξία καὶ ἡ ἀπειθία πανταχοῦ καὶ πάντοτε ἀπεδοκιμάσθησαν καὶ κατεκρίθησαν· διότι προκαλοῦσιν ἔριδας καὶ διχονοίας· διαταραττούσας τὴν εἰρήνην καὶ τὴν ὁμόνοιαν. Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος συμβουλεύει καὶ παραινεῖ τοὺς κατωτέρους νὰ πείθωνται εἰς τοὺς ἀνωτέρους, λέγων : «Πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις ὑμῶν καὶ ὑπέικετε· αὐτοὶ γὰρ ἀγρυπνοῦσιν ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν, ὡς λόγον ἀποδώσοντες· ἵνα μετὰ χαρᾶς τοῦτο ποιῶσι, καὶ μὴ στενάζοντες· ἀλυσιτελὲς γὰρ ὑμῖν τοῦτο. (Ἐβρ. ιγ'. 17).

Δυστυχῶς παρὰ πᾶσαν τὴν ἀποστολικὴν ταύτην σύστασιν καὶ προσταγήν, μικρὰ μερὶς τοῦ ὀρθοδόξου ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἐν τῷ ὑπερβολικῷ αὐτῆς ζήλῳ ὑπὲρ τῶν πατρίων, ἀπειθοῦσα τοῖς ἡγουμένοις, καὶ μὴ παραδεχομένη τὸ εἰσαχθὲν νέον ἡμερολόγιον, ἐξακολουθεῖ ἐμμένουσα εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ παλαιοῦ ἰουλιακοῦ ἡμερολογίου καὶ κατ' αὐτὸ ἐννοοῦσα νὰ τελῇ τὰς διαφόρους ἐορτὰς τοῦ ἐνιαυτοῦ.

Βεβαίως δὲν δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι οἱ προσκείμενοι τῷ παλαιῷ ἰουλιακῷ ἡμερολογίῳ δὲν ἔχουσι δίκαιον· διότι αἱ βαθέως ἐρριζωμέναι πεποιθήσεις δὲν ἀποσπῶνται ἀμέσως καὶ τόσον πολὺ ἐνκόλως· καὶ διὰ τοῦτο τὸ ἀπὸ τετραετίας προκῦψαν καὶ μέχρι σήμερον ὑφιστάμενον ἡμερολογιακὸν ζήτημα διήρσε τὸν ὀρθόδοξον ἑλληνικὸν λαὸν εἰς παλαιοημερολογίτας καὶ εἰς νεοημερολογίτας.

Καὶ ἡ μὲν μερὶς τῶν παλαιοημερολογιτῶν εἶνε μὲν μικρὰ καὶ ἀσήμαντος, ἀλλὰ καὶ πολὺ ἐνοχλητικὴ· διότι προξενεῖ θόρον καὶ ἀνησυχίαν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν· καθόσον μάλιστα εἰς αὐτὴν ἀνήκουσι καὶ ἱκανοὶ μοναχοὶ τοῦ ἁγίου Ὁρους, οἵτινες παρὰ πάσας τὰς ἀπαγορεύσεις καὶ ἀπειλὰς τῆς ἑλληνικῆς κυβερνήσεως δὲν

Πᾶν ἀντίτυπον φέρει τὴν ὑπογραφήν μου.

παύουσιν ἀναθεματίζοντες τὸ νέον ἡμερολόγιον ὡς αἰρετικὸν καὶ ἐξεγείροντες κατ' αὐτοῦ τὴν μῆνιν καὶ τὴν ἀποστροφὴν τῶν ἀπλοῦ-
κωτέρων· ἡ δὲ μερὶς τῶν νεοημερολογιτῶν εἶνε μὲν μεγάλη καὶ
πολυπληθὴς καὶ ἐξ ἀνθρώπων φρονίμων ἀποτελουμένη, ἀλλὰ
θεωροῦσα τὸ ἡμερολόγιον ὡς τι ἀδιάφορον, ἀρκεῖται εἰς τὴν ὑπάρ-
χουσαν κατάστασιν καὶ δὲν προβαίνει εἰς τὴν πλήρη αὐτοῦ μεταρ-
ρῦθμωσιν.

Οἱ μὲν νεοημερολογῖται κατηγοροῦσι τοὺς παλαιοημερολογίτας
ὡς ἀνθρώπους λίαν ὀπισθοδρομικοὺς καὶ προσκεκολλημένους εἰς
πεπαλαιωμένας ἰδέας· διότι δὲν ἀποδέχονται τὸ νέον ἡμερολόγιον,
τὸ ὁποῖον, ὡς γνωστὸν, οὐδεμίαν ἔχει σχέσιν πρὸς τὰ δόγματα τῆς
ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας· οἱ δὲ παλαιοημερολογῖται κατακρίνουσι
τοὺς νεοημερολογίτας ὡς ἄγαν νεωτεριστὰς καὶ τὰ ἐσκαμμένα ὑπερ-
βαίνοντας· διότι κατήργησαν ἡμερολόγιον, τὸ ὁποῖον, καίτοι ἡ
σύμπασα ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ἀπὸ πολλῶν αἰώνων ἐγίνωσκεν, ὅτι
ἦτο λελανθασμένον, ἐν τούτοις ὡς ἱερὸν καὶ σεβάσιμον καὶ πάτριον
καὶ ἀρχαιοπρεπὲς ἐπὶ αἰῶνας πολλοὺς ἐσεβάσθη, ἐτίμησε καὶ διε-
τήρησεν (α). Ἐπειτα δέ, ἐὰν τὸ ἡμερολόγιον δὲν ἔχη σχέσιν τινὰ
πρὸς τὰ δόγματα τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, διατὶ δὲν τολμῶσι νὰ
διορθώσωσι καὶ τὸ πασχάλιον, τὸ ὁποῖον ἐξ ἴσου εἶνε λελανθασμέ-
νον καὶ ἐξ αἰτίας αὐτοῦ προέρχονται τόσαι ἀνωμαλῖαι καὶ ἀταξίαι
εἰς τὰς ἐορτὰς καὶ τὰς τεσσαρακοσιάς, αἵτινες σκανδαλίζουσι τὰς συ-
νειδήσεις τῶν χριστιανῶν ;

(α) Ὁν τρόπον ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα δὲν θὰ ἀποθάνῃ ποτέ, διότι οἱ Ἀπόστολοι
ἔγραψαν τὸ ἅγιον Εὐαγγέλιον εἰς γλῶσσαν ἑλληνικὴν, καὶ πάντα τὰ χριστιανικὰ ἔθνη
καὶ οἱ λαοὶ τῆς γῆς θὰ ἦναι ἠναγκασμένοι νὰ σπουδάζωσι τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν,
διὰ νὰ ἐξηγῶσιν αὐτό, οὕτω καὶ τὸ ἰουλιακὸν ἡμερολόγιον οὐδέποτε θὰ καταργηθῇ
τελείως, διότι εἶνε τὸ ἀπλούστερον πάντων καὶ ὅλοι οἱ ἀστρονόμοι καὶ ὅλα τὰ
ἀστεροσκοπεῖα τοῦ κόσμου δι' αὐτοῦ θὰ καταμετρῶσι καὶ τὸν παρελθόντα καὶ τὸν
τὸν μέλλοντα χρόνον.

Ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ οἱ παλαιοημερολογῖται φαίνονται ὅτι ἔχου-
σιν ἐν μέρει δίκαιον, διότι τὸ ἡμερολόγιον καὶ τὸ πασχάλιον εἶναι
ἀλληλένδετα καὶ ἀναποσπάστως συνδεδεμένα οὕτως ὥστε ἡ διαρ-
ρῦθμωσις τοῦ ἑνὸς ἐπιβάλλει καὶ τὴν διόρθωσιν τοῦ ἑτέρου. Δέον
λοιπὸν οἱ ἀρμόδιοι νὰ σκεφθῶσι καὶ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου, διὰ
νὰ καταπαύσωσιν αἱ ἡμερολογιακαὶ ἀνησυχίαι καὶ προστριβαί, αἵ-
τινες ταράττουσι τὴν εἰρήνην καὶ τὴν ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας καὶ
θλίβουσι πᾶσαν χριστιανικὴν καρδίαν.

Ἐκ τούτου δὲ ὀρμηθέντες καὶ ἡμεῖς, ἔγνωμεν ἵνα δημοσιεύσω-
μεν τὴν ἐπὶ χειρὸς πραγματείαν, ἐν ἣ ἐκτίθεμεν τὰς περὶ ἡμερο-
λογίου καὶ ἁγίου πάσχα διατάξεις τῆς ἁγίας Ἀ'. Οἰκουμενικῆς Συνό-
δου καὶ συμφώνως πρὸς τὸ πνεῦμα αὐτῆς προσδιορίζομεν τὴν
ἀκριβῆ μηνολογίαν τοῦ ἁγίου πάσχα, πρὸς τὴν ὁποῖαν ὀφείλουσι
νὰ συμμορφωθῶσι πάντες καὶ παλαιοημερολογῖται καὶ νεοημε-
ρολογῖται. Ἀπὸ περιοπῆς δὲ ἐξετάζοντες τὰ πράγματα, παρατίθε-
μεν καὶ τοὺς τέσσαρας πασχάλιους κανόνας, Ἀλεξανδρινόν, Νέον
διορθωμένον, Γρηγοριακόν καὶ Ἀγγλικανικόν, ἐπισυνάπτοντες καὶ
τὴν κρατοῦσαν καὶ ὀσημέραι μεῖζον ἔδαφος κατακτῶσαν γνώμην
περὶ τῆς μονιμοποιήσεως τῆς ἐορτῆς τοῦ ἁγίου πάσχα.

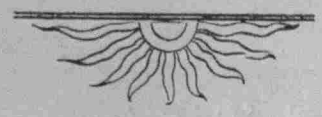
Ἐγγραφον ἐν Κωνσταντινουπόλει τῇ 15 Αὐγούστου 1928.

† Ὁ Ἐπίσκοπος Δεύκης Παγκράτιος

ΤΗ, ΑΥΤΟΥ ΘΕΙΟΤΑΤΗ, ΚΑΙ ΣΟΦΩΤΑΤΗ,
 ΠΑΝΑΓΙΟΤΗΤΙ
 ΤΩ, ΘΕΟΔΟΞΑΣΤΩ, ΚΑΙ ΘΕΟΦΡΟΥΡΗΤΩ,
 ΚΑΙ
 ΤΟΥΣ ΟΙΑΚΑΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
 ΕΥΚΛΕΩΣ ΙΟΥΝΟΝΤΙ
 ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΩ, ΠΑΤΡΙΑΡΧΗ,
 ΚΥΡΙΩ, ΚΥΡΙΩ,
 ΒΑΣΙΛΕΙΩΙ ΤΩΙ Γ.'

ΕΥΛΑΒΩΣ ΑΝΑΤΙΘΗΣΙΝ
 Ο ΠΟΝΗΣΑΣ

§ 1. ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑΚΑ ΚΑΙ ΠΑΣΧΑΛΙΑΚΑ

Ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἀσχολούμενοι περὶ τὰ ἡμερολογιακὰ καὶ βλέποντες ὅτι ἡ ἡμετέρα ὀρθόδοξος Ἐκκλησία δὲν θὰ δυνηθῆ νὰ ἐμμένῃ ἐπ' ἀπειρον εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ λελανθασμένου ἰουλιακοῦ ἡμερολογίου· διότι, συνεπεία τῆς ὀπισθοβατικῆς ἐπὶ τῶν μηνολογιῶν κινήσεως τῆς ἐαρινῆς ἰσημερίας, θὰ ἐπῆρχετο ἐποχή, καθ' ἣν ἐν τῷ μέσῳ μὲν τοῦ χειμῶνος θὰ ἐτέλει τὸ ἅγιον πάσχα, ἐν τῷ μέσῳ δὲ τοῦ θέρους θὰ ἐώρταζε τὴν γέννησιν τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, θέλοντες δὲ ἐν τῷ ζητήματι τούτῳ νὰ διαφωτίσωμεν τὴν ὀρθόδοξον ἱεραρχίαν, ἐξ ἧς κυρίως ἐξηρτᾶτο ἡ διόρθωσις τοῦ ἐσφαλμένου ἰουλιακοῦ ἡμερολογίου, κατεσκευάσαμεν καὶ τύποις τὸ 1918 ἐξεδώσαμεν τὸ «Ἑλληνικὸν ἡμερολόγιον».

Ἐν τῷ ἔργῳ ἡμῶν ἐκείνῳ συγκρίνοντες καὶ συνεξετάζοντες τὰ τρία ἡμερολόγια, ἰουλιακόν, γρηγοριακόν καὶ ἑλληνικόν, ἀναγράφομεν τὰ πλεονεκτήματα καὶ τὰ ἐλαττώματα ἐκάστου αὐτῶν, καὶ ἐπιστημονικῶς δι' ἀριθμῶν ἀπεδεικνύομεν ὅτι, τὸ ἑλληνικὸν ἡμερολόγιον εἶνε τὸ τελειότερον καὶ ἀκριβέστερον πάντων, μὴδ' αὐτοῦ τοῦ περσικοῦ ἐξαιρουμένου, ὅπερ τυγχάνει πολὺ ἀκριβέστερον τοῦ γρηγοριακοῦ.

Τὸ ἰουλιακὸν ἡμερολόγιον ὑποπίπτει εἰς λάθος μιᾶς ἐπὶ πλέον ἡμέρας ἐν διαστήματι 128 ἐτῶν.

Τὸ γρηγοριακὸν ἡμερολόγιον ὑποπίπτει εἰς λάθος μιᾶς ἐπὶ πλέον ἡμέρας ἐν διαστήματι 3.200 ἐτῶν.

Τὸ περσικὸν ἡμερολόγιον ὑποπίπτει εἰς λάθος μιᾶς ἐπὶ πλέον ἡμέρας ἐν διαστήματι 4.100 ἐτῶν.

Τὸ ἑλληνικὸν ἡμερολόγιον ὑποπίπτει εἰς λάθος μιᾶς ἐπὶ ἕλαττον ἡμέρας ἐν διαστήματι δύο ἑκατομμυρίων ἐτῶν.

Τὸ ἑλληνικὸν ἡμερολόγιον, ἔχον τὴν ἐαρινὴν ἰσημερίαν εἰς τὴν 21 μαρτίου, ὅπου ἦτο κατὰ τὸ ἔτος 325, διαφέρει τοῦ γρηγοριακοῦ κατὰ μίαν ἡμέραν ἐπόμενον, δηλ. ἡ 25 μαρτίου κατὰ τὸ γρηγοριακὸν ἡμερολόγιον εἶνε 24 μαρτίου κατὰ τὸ ἑλληνικὸν ἡμερολόγιον. Ἄλλ' ἡ διαφορὰ αὕτη θὰ ὑφίστατο μέχρι τοῦ ἔτους 1990, ὅποτε τὰ δύο ἡμερολόγια, γρηγοριακὸν

SISMANOGLIO

καὶ ἑλληνικόν, θὰ συνέπιπτον, συμβαδίζοντα καὶ τὴν αὐτὴν ἡμερομηνίαν συγχρόνως δεικνύοντα μέχρι τινός, ὁπότε καὶ πάλιν θὰ ἀπεχωρίζοντο, καὶ πάλιν θὰ συνέπιπτον, μέχρις οὗ τὸ ἑλληνικὸν ἡμερολόγιον ὀριστικῶς θὰ προηγεῖτο, καὶ τὸ γρηγοριακὸν θὰ εἶπετο κατὰ 1, 2, 3, 4, 5... ἡμέρας.

Ὅρα ἑλλ. ἡμερολόγιον ἀρχιμ. Παγκρατίου Βατοπαιδίου 1918, § 23 καὶ 24.

Ἐπειδὴ δὲ παντὸς ἡμερολογίου ἀναπόσπαστον μέρος τυγχάνουσι καὶ οἱ πασχάλιοι πίνακες, δι' ὧν προσδιορίζεται ἡ μηνολογία τοῦ ἁγίου πάσχα, κατασκευάσαντες ἐπισυνήψαμεν αὐτοὺς ἐν τῷ τέλει τοῦ ἑλληνικοῦ ἡμερολογίου. λαβόντες ὑπ' ὄψιν καὶ τὰς ἐκκλησιαστικὰς καὶ τὰς ἀστρονομικὰς ἐπακτὰς ἐκάστου τῶν τριῶν ἡμερολογίων ἰουλιακοῦ, γρηγοριακοῦ καὶ ἑλληνικοῦ, εἰς τὴν ὀρθόδοξον δὲ Ἐκκλησίαν ἐναπέκειτο νὰ ἐκλέξῃ καὶ παραλάβῃ τὸ καταλληλότερον.

— § 2 —

Μετὰ τὸν πανευρωπαϊκὸν πόλεμον τὸ οἰκουμενικὸν πατριαρχεῖον, περιελθὸν εἰς τὴν ἐπιτακτικὴν ἀνάγκην νὰ διορθώσῃ ἢ ἀντικαταστήσῃ τὸ λελυθασμένον ἰουλιακὸν ἡμερολόγιον, καθόσον μάλιστα καὶ ἡ γιγαντιαία βήμασι πρὸς τὸν εὐρωπαϊκὸν πολιτισμὸν χωροῦσα ἡμερολογιακὴ τουρκικὴ Δημοκρατία διεργύθησε τὸ χρονολόγιον καὶ τὴν ἡμερομηνίαν αὐτῆς, καὶ πολὺ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου διασκεφθέν, ἀλλὰ μὴ θέλον νὰ ἀποχωρήσῃ καὶ πάλιν ἀπομονωμένον τοῦ λοιποῦ πεπολιτισμένου κόσμου, ἀντὶ παντὸς ἄλλου προετίμησε καὶ ἀπεδέξατο τὸ νέον πολιτικὸν ἡμερολόγιον, ὅπερ εὐρίσκεται ἐν παγκοσμίᾳ χρήσει καὶ τοιοῦτοτρόπως περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἔτους 1924 εἰσήγαγεν ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ χρήσει τὸ νέον πολιτικὸν ἡμερολόγιον, ὅπερ ἐπὶ τοῦ παρόντος συμπίπτει πρὸς τὸ γρηγοριακὸν ἡμερολόγιον.

Ἡ ὄντως λαμπρὰ καὶ γενναία αὕτη πράξις τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριαρχείου, ἣτις ἀποτελεῖ ἓνα σπουδαιότατον σταθμὸν ἐν τῇ μακραίωνι αὐτοῦ ἱστορίᾳ, οὔτε δεόντως ἐξετιμήθη, οὔτε καὶ ἀσχολίαστος ἔμεινε· διότι οὐ μόνον τὰ πατριαρχεῖα Ἀντιοχείας, Ἱεροσολύμων, Σερβίας καὶ ἡ Ἐκκλησία τῆς Βουλγαρίας, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ ἅγιον Ὅρος, τὸ ὁποῖον θεωρεῖται καὶ εἶνε ἡ ἀπόρρητος τῆς ὀρθοδοξίας ἀκρόπολις, μὴ παραδεξάμενα τὸ νέον πολιτικὸν ἡμερολόγιον, ἐμμένουσιν εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ ἰουλιακοῦ ἡμερολογίου, ἐκτὸς τῆς ἱερᾶς μεγίστης Μονῆς τοῦ Βατοπεδίου, ἣτις ἐξ ἀρχῆς, καὶ τοῦ πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας, ὅπερ ἐσχάτως παρεδέξαντο τὸ νέον ἡμερολόγιον.

Ἄλλ' ἅπαξ τὸ οἰκουμενικὸν πατριαρχεῖον ἔσχε τὸ θάρρος καὶ τὴν γενναϊότητα νὰ πράξῃ τοῦτο, ὅπερ ἄλλοι καὶ πάλαι καὶ νῦν δὲν εἶχον τὴν τόλμην οὔτε νὰ σκεφθῶσιν, ἐκ φόβου μὴ σφάλωσιν εἰς τὸ ὁμοούσιον. ἔπρεπε καὶ ὄφειλε νὰ διορθώσῃ συγχρόνως καὶ τὸ πασχάλιον· διότι χιλιάκις ἐλέχθη καὶ ἐγράφη ὅτι, ἡμερολόγιον καὶ πασχάλιον οὐδεμίαν σχέσιν καὶ συνάφειαν ἔχουσι πρὸς τὰ δόγματα τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας· καὶ συγχέουσιν ἐξ ἀγνοίας ἢ παραγνωρίζουσιν ἐκ πλάνης τὰ πράγματα ὅσοι φρονοῦσι καὶ λέγουσιν, ὅτι ἡμερολόγιον καὶ πασχάλιον μόνον οἰκουμενικὴ Σύνοδος δικαιούται καὶ δύναται νὰ διαρρυθμίσῃ καὶ διορθώσῃ· διότι οὐδεμία Σύνοδος οὔτε οἰκουμενικὴ οὔτε τοπικὴ εἶπεν ἢ συνέστησέ ποτε ἡμῖν νὰ ἔχωμεν ἐν χρήσει τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τὸ ἡμερολόγιον καὶ πασχάλιον. Μόνη ἢ σύγχρονος τέλεσις τῶν ἑορτῶν ἐν τῷ ὀρθοδόξῳ πληρώματι ἀπαιτεῖ ἐνιαῖον ἡμερολόγιον καὶ πασχάλιον, ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἐφ' ὅσον δὲν ἀντίκειται εἰς σαφεῖς καὶ ρητὰς συνοδικὰς διατάξεις.

Ἐπρεπε, λέγομεν, τὸ οἰκουμενικὸν πατριαρχεῖον νὰ διαρρυθμίσῃ καὶ διορθώσῃ ἐπὶ τὸ ἀκριβέστερον καὶ τὸν πασχάλιον κανόνα συμφώνως πρὸς τὸ πνεῦμα τῆς α', οἰκουμενικῆς Συνόδου καὶ πρὸς τὰ πορίσματα τῆς ἐπιστήμης· διότι οὕτως ἀφῆκε τὸ πρᾶγμα ἡμιτελές, καὶ τὰ ἡμιτελῆ καὶ ἀκαθόριστα παρέχουσι πολλάκις ἀφορμὰς εἰς δισταγμοὺς καὶ ἀντιρρήσεις, εἰς ὑποψίας καὶ συζητήσεις, καὶ ἄνευ ἀποχωρῶντος λόγου προκαλοῦσι σχόλια, θορύβους καὶ ἀνησυχίας· διότι δυστυχῶς ὁ λαός, μὴ ἔχων τὴν δύναμιν νὰ ἐμβαθύνῃ εἰς τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν καὶ εἰς τὴν οὐσίαν τῶν ζητημάτων, κρίνει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐπιπολαίως, καὶ ὁσάκις δὲν εὐρίσκη αὐτὰ σύμφωνα πρὸς τὰς κρατούσας ἰδέας καὶ συνηθείας, ἀνησυχεῖ, ταρασσεται καὶ πολλὰ ὑποπτεύει, καὶ μάλιστα, ὅταν παρουσιάζωνται καὶ ἐπιτήδειοι, ἀπὸ σκοποῦ παρεξηγοῦντες καὶ διαστρέφοντες τὴν ἀλήθειαν καὶ τὸ πνεῦμα ἐκάστης πράξεως, παραπονεῖται γογγύζει καὶ δυσανασχετεῖ.

— § 3 —

Ἡ πρώτη ἐν Νικαίᾳ ἁγία οἰκουμενικὴ Σύνοδος, διατάξασα, ἵνα τὸ ἅγιον πάσχα τελῆται τῇ πρώτῃ κυριακῇ μετὰ τὴν πρώτην πανσέληνον, ἣτις ἔπεται ἢ συμπίπτει τῇ ἑαρινῇ ἰσημερίᾳ, οὔτε ἡμερολόγιον ὑπέδειξεν, οὔτε τὴν ἡμερομηνίαν τῆς ἑαρινῆς ἰσημερίας ὥρισεν, ὅπερ σημαίνει ὅτι, ἡ ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ὀφείλει νὰ εὔρη τὴν ἡμέραν τῆς ἑαρινῆς ἰσημερίας,

SISMANOGLIO
MIGLIORATO

καὶ τὴν πρώτην μετ' αὐτὴν πανσέληνον, καὶ ἀμέσως τῇ ἐπομένῃ μετὰ τὴν πανσέληνον κυριακῇ νὰ ἐορτάσῃ τὸ ἅγιον πάσχα. Αὕτη εἶνε ἡ διάταξις τῆς α', οἰκουμενικῆς Συνόδου, ἣτις καὶ μόνη ἔχει κῦρος καὶ ἰσχὺν νόμου, καὶ πᾶσα χριστιανικὴ Ἐκκλησία, ἣτις σέβεται καὶ τιμᾷ τοὺς ὅρους καὶ τὰς ἀποφάσεις τῶν οἰκουμενικῶν συνόδων, οὕτως ὀφείλει νὰ πράττῃ καὶ οὕτω νὰ ὑπολογίζῃ τὴν μηνολογίαν τοῦ ἁγίου πάσχα.

Ὁ καθορισμὸς τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν γίνεται ἡ ἑαρινὴ ἰσημερία, καὶ ἡ εὗρεσις τῆς μηνολογίας, καθ' ἣν γίνεται ἡ πρώτη μετὰ τὴν ἑαρινὴν ἰσημερίαν πανσέληνος, ἢ ἡ κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν τῆς ἰσημερίας πανσέληνος, ταῦτα ὡς ἀπαιτοῦντα γνώσεις ἀστρονομικὰς καὶ ὑπολογισμοὺς μαθηματικούς, ἀνετέθησαν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἀλεξανδρείας, ἐν ἣ ἡ τότε ἡγνάζον αἱ μαθηματικαὶ ἐπιστῆμαι.

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἀλεξανδρείας τῇ συμβολῇ τῶν σοφῶν ἐν αὐτῇ ἀστρονόμων καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἰουλιακοῦ ἡμερολογίου καὶ τῆς ἑννεακαιδεκαετηρίδος τοῦ ἀθηναίου γεωμέτρου Μέτωνος, ὄρισασα τὴν 21 μαρτίου ὡς ἡμέραν τῆς ἑαρινῆς ἰσημερίας, κατήρτισε τὸν ἀλεξανδρινὸν λεγόμενον πασχάλιον κανόνα, δι' οὗ ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ προδιώριζε τὴν μηνολογίαν τοῦ ἁγίου πάσχα ἐκάστου ἔτους, Ἐπειδὴ ὅμως τὸ ἰουλιακὸν ἡμερολόγιον ἦτο λελανθασμένον καὶ ἡ ἑννεακαιδεκαετηρίς τοῦ Μέτωνος ἀνακριβῆς καὶ ἐσφαλμένη, ἡ μὲν ἰσημερία τοῦ ἔαρος ἀπὸ τῆς 21 μαρτίου κατῆλθε σὺν τῷ χρόνῳ εἰς τὴν 8 μαρτίου, ἡ δὲ ἡλικία τῆς σελήνης εὐρίσκειτο κατὰ 5 ἡμέρας ἐλάσσων τῆς πραγματικῆς αὐτῆς ἡλικίας. Τὰ δύο ταῦτα λάθη τοσοῦτον ἐπηρεάσαν καὶ ἔβλαψαν τὸν πασχάλιον κανόνα, ὥστε ἡ ὀρθόδοξος Ἐκκλησία συχνότατα μὲν ἐώρταζε τὸ ἅγιον πάσχα κατὰ ἓνα μῆνα βραδύτερον τῆς πραγματικῆς αὐτοῦ μηνολογίας, ὡς θέλει συμβῆ τοῦτο καὶ κατὰ τὸ ἔτος 1929, πολλάκις δι' ἐτέλει τὸ ἅγιον πάσχα καὶ πρὸ τοῦ νομικοῦ φάσκα, ὅπερ ἀντικανονικὸν καὶ ἀσυγχώρητον. Ἐπίσης καὶ ἐν τῷ μέλλοντι, ἐὰν ἡ ὀρθόδοξος Ἐκκλησία δὲν διορθώσῃ τὸν πασχάλιον κανόνα, κατὰ τὰ ἔτη 1931, 1934, 1942, 1950, 1953, 1961, 1999.... θὰ ἐορτάσῃ τὸ ἅγιον πάσχα πρὸ τοῦ νομικοῦ φάσκα, δηλ. πρὸ τῆς πρώτης μετὰ τὴν ἰσημερίαν πανσελήνου, ὅπερ ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ἐπιτρέπεται. Δῆλον δὲ ὅτι ὅσον ἀμαρτάνουσι οἱ τελοῦντες τὸ ἅγιον πάσχα πρὸ τοῦ νομικοῦ

φάσκα, τοσοῦτον ἀμαρτάνουσι καὶ οἱ τελοῦντες αὐτὸ κατὰ ἓνα μῆνα βραδύτερον, δηλ. μετὰ τὴν δευτέραν πανσέληνον τῆς ἰσημερίας.

— § 4 —

Δύο πράγματα ἔχομεν ἐν τῷ καθορισμῷ τῆς μηνολογίας τοῦ ἁγίου πάσχα, πρῶτον μὲν ἀπόφασιν συνοδικὴν ἁγίαν καὶ ἱεράν, ἣτις διατάσσει νὰ ἐορτάζωμεν τὸ ἅγιον πάσχα τῇ πρώτῃ κυριακῇ μετὰ τὴν πρώτην πανσέληνον. ἣτις ἔπεται ἢ συμπίπτει τῇ ἑαρινῇ ἰσημερίᾳ· δεύτερον δὲ λελανθασμένον πασχάλιον κανόνα, ὅστις εἶνε κατασκευάσμα πλάνης καὶ προῖδον ἀστρονομικῆς ἀπάτης. Γεννᾶται λοιπὸν τὸ ἐρώτημα· ποῖον ἐκ τῶν δύο ὀφείλομεν νὰ προτιμήσωμεν ἐν τῇ πράξει; τὴν ἀπόφασιν τῆς Συνόδου, προσδιορίζοντες τὴν μηνολογίαν τοῦ ἁγίου πάσχα συμφώνως πρὸς τὴν πραγματικὴν ἰσημερίαν καὶ τὴν μετ' αὐτὴν πραγματικὴν πανσέληνον; ἢ τὸν ἐσφαλμένον ἀλεξανδρινὸν πασχάλιον κανόνα, ὑπολογίζοντες τὴν μηνολογίαν τοῦ ἁγίου πάσχα συμφώνως πρὸς τὴν φανταστικὴν ἰσημερίαν καὶ τὴν ἄδηλον πανσέληνον; Καὶ ὅτι μὲν οἱ ὀρθόδοξοι ὀφείλομεν νὰ ἀκολουθήσωμεν πιστῶς καὶ ἀκριβῶς τὴν διάταξιν τῆς α', οἰκουμενικῆς Συνόδου, τοῦτο θεωροῦμεν περιττὸν καὶ νὰ εἴπωμεν· ὅτι δὲ καὶ ὁ πασχάλιος ἀλεξανδρινὸς κανὼν, ὡς ἔχει νῦν πλημμελῶς, εἶνε ἀσύστατος καὶ ἀπόβλητος, καὶ τοῦτο δῆλον τοῖς πᾶσι καὶ φανερόν. Διὰ ταῦτα ἀσεβασίαν πρὸς τὴν ἁγίαν Σύνοδον δεικνύουσι καὶ μεγάλως ἀμαρτάνουσι, ὅσοι ἐν γνώσει τούτων ἐπιμένουσι νὰ ἐορτάζωσι τὸ ἅγιον πάσχα οὐχὶ κατὰ τὸν χρόνον, ὃν ὀρίζει ἡ ἁγία Σύνοδος, ἀλλὰ κατὰ τὴν τυχαίαν καὶ ἀνακριβῆ μηνολογίαν, ἣν παρέχει ὁ λελανθασμένος πασχάλιος κανὼν.

Οἱ ἐπιμένοντες εἰς τὴν τήρησιν τοῦ κανόνος τούτου ἀποδεικνύουσιν ὅτι, δίδουσι μεγάλην σημασίαν εἰς αὐτόν, καὶ ἐλαχίστην ἢ οὐδεμίαν προσοχὴν εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς α', οἰκουμενικῆς Συνόδου. Ἐὰν δὲ μέχρι σήμερον ἡ ὀρθόδοξος Ἐκκλησία προσδιώριζε τὴν μηνολογίαν τοῦ ἁγίου πάσχα ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ κανόνος τούτου, λέγομεν ὅτι, δὲν πρέπει νὰ θεωρηθῇ τοῦτο ὡς ἐπιχείρημα πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ κανόνος, διότι τὸ πρᾶγμα παρήρχετο ἀπαρατήρητον, καὶ οὐδεὶς εὐρέθη νὰ ὑψώσῃ φωνήν, ὑποδεικνύων τὸ ἄτοπον καὶ ἀντικανονικὸν τῆς πράξεως.

— § 5 —

Κατὰ τὸ ἰουλιακὸν ἡμερολόγιον ἡ ἰσημερία τοῦ ἔαρος γίνεται σήμερον τῇ 8 μαρτίου, καὶ τοῦτο ἀνευ ἀμφιβολίας καὶ ἀντιρρήσεως παραδέχονται

SISMANOGLIO
MILANO

καὶ οἱ παλαιοημερολογῖται. Οἱ ἀκολουθοῦντες λοιπὸν τῷ ἰουλιακῷ ἡμερολογίῳ, ἐὰν σέβωνται τὴν ἀπόφασιν καὶ διάταξιν τῆς α', οἰκουμενικῆς Συνόδου, ὀφείλουσι νὰ ἐορτάζωσι τὸ ἅγιον πάσχα τῇ πρώτῃ κυριακῇ μετὰ τὴν πρώτην πανσέληνον, ἣτις ἔπεται ἢ συμπίπτει πρὸς τὴν 8 μαρτίου.

Κατὰ τὸ ἔτος 1929 πανσέληνον κατὰ τὸ ἰουλιακὸν ἡμερολόγιον θὰ ἔχωμεν τὴν 12 μαρτίου, δηλ. 4 ἡμέρας μετὰ τὴν ἑαρινὴν ἰσημερίαν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ 12 μαρτίου, καθ' ἣν τελεῖται τὸ νομικὸν φάσκα, πίπτει ἐν ἡμέρᾳ τῆς ἑβδομάδος δευτέρα, οἱ παλαιοημερολογῖται ὑποχρεωτικῶς ὀφείλουσι νὰ ἐορτάσωσι τὸ ἅγιον πάσχα τοῦ ἔτους 1929 τῇ πρώτῃ ἐπομένῃ κυριακῇ, δηλ. τῇ 18 μαρτίου κατὰ τὸ ἰουλιακὸν ἡμερολόγιον, καὶ οὐχὶ τῇ 22 ἀπριλίου ὡς ἐξάγεται ἐκ τοῦ ἐσφαλισμένου ἀλεξανδρινοῦ πασχαλίου κανόνος.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ 18 μαρτίου κατὰ τὸ ἰουλιακὸν ἡμερολόγιον ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὴν 31 μαρτίου τοῦ νέου ἡμερολογίου, ἐξ ἴσου ὑποχρεωτικῶς ὀφείλουσι καὶ οἱ νεοημερολογῖται νὰ ἐορτάσωσι τὸ ἅγιον πάσχα τοῦ ἔτους 1929 τῇ 31 μαρτίου κατὰ τὸ νέον ἡμερολόγιον, καὶ οὐχὶ τῇ 5 μαΐου. Μόνον οὕτω καὶ οἱ μὲν καὶ οἱ δὲ θὰ δεῖξωσιν ὅτι σέβονται καὶ τιμῶσι τὴν περὶ τοῦ ἁγίου πάσχα ἀπόφασιν καὶ διάταξιν τῆς α', οἰκουμενικῆς Συνόδου. ἄλλως θὰ θεωρῶνται παραβάται αὐτῆς καὶ ὑποκείμενοι εἰς τὰς συνεπείας τῆς παραβάσεως.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῆς ἐορτῆς τοῦ ἁγίου πάσχα ἐξ ἀπόψεως ἐκκλησιαστικῆς, συνοδικῆς καὶ κανονικῆς· ἐφεξῆς δὲ θὰ ἐξετάσωμεν καὶ μίαν ἄλλην ὄψιν αὐτοῦ, ἣν ἐπιβάλλουσιν ἡ λογικὴ καὶ αἱ περιστάσεις.

§ 6. Ἡ μονιμοποίησις τῆς ἐορτῆς τοῦ ἁγίου πάσχα (1)

Βλέπων ὁ ἐπιστημονικὸς κόσμος ὅτι, ἀμφότερα τὰ ἐν χρήσει ἡμερολόγια, ἰουλιακὸν καὶ γρηγοριακόν, παρουσιάζουσιν ἐλλείψεις καὶ ἀτελείας, καὶ ἐπιθυμῶν ὅπως ἐξευρεθῇ τρίτον ἡμερολόγιον, ἀπλούστερον, τελειότερον καὶ ἀκριβέστερον, κατήρτισε μίαν μεγάλην διεθνῆ ἐπιτροπὴν, ἐξ εἰδικῶν καὶ ἐμπειρογνομόνων ἀποτελουμένην, καὶ ἐπεφόρτισεν αὐτήν, ἵνα συσκεφθῇ ἐπὶ τοῦ ἡμερολογιακοῦ ζητήματος, ἐκπονοῦσα συγχρόνως κοινὸν καὶ παγκοσμίου χρήσεως ἡμερολόγιον.

(1) Ἡ πραγματεία αὕτη ἐδημοσιεύθη ὑφ' ἡμῶν τῇ 5 μαρτίου 1928 ἐν τῇ ἐφημερίδι « Μεταρρυθμίσει » τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Καὶ ἡ μὲν μεγάλη καὶ διεθνῆς ἐκείνη ἐπιτροπὴ, εἰς ἣν ὑπῆρχον καὶ ἀντιπρόσωποι τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας (2), συνελθοῦσα ἐν Ρώμῃ τὴν 19 ἀπριλίου τοῦ ἔτους 1922, μεταξὺ ἄλλων ἀποφάσεων, ἃς περὶ ἡμερολογίου ἔλαβεν, ἐξέφρασεν ὁμοφώνως καὶ τὴν εὐχὴν, ὅπως αἱ χριστιανικαὶ ἐκκλησίαι συνεννοούμεναι καταστήσωσιν ἀκίνητον τὴν ἐορτὴν τοῦ ἁγίου πάσχα, τάσσωσαι τὴν τέλεσιν αὐτοῦ ἐν ὠρισμένη τινὶ κυριακῇ τοῦ μηνὸς ἀπριλίου.

Τὸ δὲ ἐν Κωνσταντινουπόλει κατὰ τὸ ἔτος 1923 ἐπὶ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Μελετίου τοῦ Δ' συνελθὸν πανορθόδοξον συνέδριον, ἐν τῇ συνεδρίᾳ αὐτοῦ τῆς 5 ἰουνίου ἀποφαίνεται ὁμοθυμῶς ὅτι: « Ἐφ' ὅσον « θὰ ἐπῆρχετο κοινὴ συγκατάθεσις τῶν χριστιανικῶν ἐκκλησιῶν, ἡ ὀρθόδοξος Ἐκκλησία εἶνε πρόθυμος νὰ κηρυχθῇ ὑπὲρ τῆς μονιμοποιήσεως τῆς « ἐορτῆς τοῦ ἁγίου πάσχα ἐν ἡμέρᾳ πάντοτε κυριακῇ ». (Πρακτικὰ πανορθόδοξου συνεδρίου σελ. 214, 3).

Τὴν εὐχὴν τῆς διεθνοῦς ἐν Ρώμῃ ἐπιτροπῆς καὶ τὴν ἀπόφασιν τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει πανορθόδοξου συνεδρίου, ἐπραγματοποίησε τὸ ἀγγλικὸν κοινοβούλιον, ὅρισαν διὰ νόμου, ἵνα ἐφεξῆς ἡ ἀγγλικανικὴ Ἐκκλησία ἐορτάζῃ τὸ ἅγιον πάσχα τῇ πρώτῃ κυριακῇ μετὰ τὸ δεύτερον σάββατον τοῦ μηνὸς ἀπριλίου. Τοιοῦτοτρόπως δὲ τὸ ἅγιον πάσχα, τὸ ὁποῖον ἀνεκαθεν ἐκυμαίνετο μεταξὺ πέντε ἑβδομάδων, δηλ. ἀπὸ τῆς 22 μαρτίου μέχρι τῆς 25 ἀπριλίου, ἐφεξῆς θὰ κυμαίνεται μεταξὺ ἐπτὰ ἡμερῶν, δηλ. ἀπὸ τῆς 9 μέχρι τῆς 15 ἀπριλίου.

Τὴν ἀπόφασιν ταύτην τοῦ κοινοβουλίου λίαν προφρόνως ἀπεδέξατο ἡ ἀγγλικανικὴ Ἐκκλησία· ἀλλὰ μὴ θέλουσα νὰ καινοτομήσῃ μονομερῶς, ἐπιφυλάσσει νὰ συνεννοηθῇ μετὰ τῶν λοιπῶν χριστιανικῶν ἐκκλησιῶν ὀρθοδόξου καὶ καθολικῆς καὶ ἔπειτα νὰ θέσῃ εἰς ἐφαρμογὴν.

Καταλληλοτέρα τοποθέτησις τῆς ἐορτῆς τοῦ ἁγίου πάσχα δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ· διότι, ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἡ ἐποχὴ αὕτη ἀποτελεῖ τὰς ὠραιότερας ἡμέρας τοῦ ἔαρος, ἀλλὰ συμπίπτει καὶ πρὸς τὸν ἀκριβῆ χρόνον τῆς ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου· διότι τῷ 35ῳ ἔτει, καθ' ὃ ὑποτίθεται ὅτι ἐσταυρώθη ὁ Χριστός, τὸ νομικὸν φάσκα ἐτελεῖτο τῇ 9 ἀπριλίου, ἐν ἡμέρᾳ σαββάτῳ,

(2) Ἀντιπρόσωπος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐν τῷ συνεδρίῳ τούτῳ ἦτο ὁ σοφὸς ἀστρονόμος κ. Δ. Αἰγινήτης, ὅστις ἐνεκεν ἀσθενείας δὲν ἦδυνήθη μὲν νὰ παραστῇ, ἐστάλησαν ἔμῳς αὐτῷ ἅπαντα τὰ πρακτικὰ καὶ αἱ ἀποφάσεις τοῦ συνεδρίου.

SISMANOGLIO
MEΓΑΛΟ

επομένως ὁ Κύριος ἐσταυρώθη τῇ 8ῃ ἀπριλίου, καὶ ἀνέστη τῇ 10 ἀπριλίου τοῦ 35ου ἔτους.

Ὁ καθορισμὸς τῆς ἑορτῆς τοῦ ἁγίου πάσχα τῇ πρώτῃ κυριακῇ μετὰ τὸ δεύτερον σάββατον τοῦ ἀπριλίου συμφωνεῖ μὲν πρὸς τὸν Ζ'. ἀποστολικὸν κανόνα καὶ πρὸς τὴν διάταξιν τῆς α'. οἰκουμενικῆς Συνόδου, διότι τελεῖται μετὰ τὴν ἑαρινὴν ἰσημερίαν καὶ ἐν ἡμέρᾳ κυριακῇ, ἀλλὰ δὲν τηρεῖται καὶ ὁ τρίτος ὅρος τῆς συνόδου, καθ' ὃν τὸ ἅγιον πάσχα πρέπει νὰ τελεῖται τῇ πρώτῃ κυριακῇ μετὰ τὴν ἡμέραν τοῦ νομικοῦ φάσκα.

Τὸ ζήτημα τοῦτο ἂν πρέπει νὰ φυλάσσηται καὶ σήμερον ἢ συνοδικῇ αὕτῃ διάταξις, ἔλυσε διὰ λογικῶν ἐπιχειρημάτων ἢ ἐκ τῶν σοφῶν μητροπολιτῶν Κυζίκου κ. Καλλινίκου καὶ Νικαίας κ. Βασιλείου, (νῦν οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου) καὶ τοῦ καθηγητοῦ τῆς θεολογίας κ. Βασιλείου Ἀντωνιάδου ἀποτελουμένη ἐπιτροπῇ, ἣτις ἐν τῇ ἐπιστημονικῇ ἐκθέσει αὐτῆς πρὸς τὸ πανορθόδοξον συνέδριον ἀποφαίνεται ὅτι, ὁ ὅρος οὗτος, ὅπως τὸ ἅγιον πάσχα τελεῖται μετὰ τὴν ἡμέραν τοῦ νομικοῦ φάσκα, ἐτέθη ὑπὸ τῆς α'. οἰκουμενικῆς Συνόδου, πρὸς ἄρσιν τῆς διαφωνίας, ἣτις ὑπῆρχε μετὰ τῶν ἐκκλησιῶν, ὧν τινες φιλονείκως ἐπέμενον νὰ ἑορτάζωσι τὸ ἅγιον πάσχα κατὰ τὴν 14 τοῦ μηνὸς Νισάν, δηλ. κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν τοῦ νομικοῦ φάσκα. Ἐπειδὴ δὲ οἱ λόγοι οὗτοι δὲν ὑφίστανται σήμερον, διότι οὐδεὶς τῶν χριστιανῶν ἰουδαίζει « Καθ' ὅσον ἀπὸ πολλοῦ ἐξέλιπεν ἡ ἰουδαΐου- « σά πως θεωρία καὶ πράξεις ἀρχαίων τινῶν ἐκκλησιῶν τῆς Ἀσίας, κατὰ « τοσοῦτο δύναται νὰ λεχθῇ ὅτι ἔργῳ ἔχουσιν ἤδη ἀπὸ πολλοῦ ἀπρακτέ- « σει οἱ φερόμενοι σχετικοὶ κανόνες κατὰ τὸ ἀρνητικὸν ἢ ἀπαγορευτικὸν « αὐτῶν μέρος, ὃν τρόπον συνέβη τοῦτο καὶ εἰς ἄλλους ἱεροὺς κανόνας, « ὅλως ἢ ἐν μέρει ἀπρακτέσαντας, ἐκλιπουσῶν τῶν ἀφορμῶν τῶν προκα- « λεσασῶν αὐτούς, Cessante legis ratione, cessat ipsa lex... Οὐδὲν « δὲ ὑπάρχει τὸ δογματικῶς ἢ καὶ ἀπλῶς κανονικῶς κωλύον τὴν ὀρθόδοξον « Ἐκκλησίαν νὰ ἐπαναφέρῃ τὴν ἰσημερίαν ἀπὸ τῆς 8 μαρτίου εἰς τὴν 21 « τοῦ αὐτοῦ μηνός... ἐπαναφέρουσα δὲ νὰ ἀδιαφορήσῃ κατ' ἀρχὴν καὶ « περὶ αὐτῆς τῆς ἡμέρας τῆς πρώτης πανσελήνου μετὰ τὴν ἑαρινὴν ἰσημε- « ρίαν, ἐὰν αὕτη δυσχεραίνῃ εὐκαταίαν τινὰ ἀπλοποίησιν τῶν πραγμάτων « διὰ μονιμοποίησεως τῆς ἡμέρας τοῦ πάσχα εἰς κυριακὴν τινὰ τοῦ « μηνός ἀπριλίου. Τηρεῖται καὶ οὕτω τὸ πνεῦμα τῶν ἀρχαίων κανόνων « περὶ τοῦ ἐν ἑαρι τῷ πρώτῳ καὶ ἐν ἡμέρᾳ κυριακῇ παγκοίνου ἢ δυνατὸν

« ἑορτασμοῦ τοῦ ἁγίου πάσχα » (Πρακτικὰ πανορθόδοξου συνεδρίου σελ. 53).

Εἶνε βέβαιον καὶ ἱστορικῶς ἀποδεδειγμένον ὅτι, κατὰ τοὺς πρώτους αἰῶνας τοῦ χριστιανισμοῦ οἱ ἐξ ἰουδαίων χριστιανοὶ ἐφύλαττον πολλὰς διατάξεις τοῦ μωσαϊκοῦ νόμου καὶ πολλὰς ἑβραϊκὰς συνηθείας, ἐν αἷς καὶ τὴν τέλεσιν τοῦ ἁγίου πάσχα κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν τοῦ νομικοῦ φάσκα. Θέλουσα λοιπὸν ἡ α'. οἰκουμενικὴ Σύνοδος νὰ ἀποσπάσῃ τελείως αὐτοὺς ἐκ τῶν τελετουργικῶν πράξεων τοῦ μωσαϊκοῦ νόμου, καὶ νὰ διακόψῃ πᾶσαν αὐτῶν σχέσιν καὶ συνάφειαν πρὸς τὴν ἰουδαϊκὴν θρησκείαν, ἐθέσπισεν, ἵνα τὸ ἅγιον πάσχα τελεῖται μετὰ τὴν πανσελήνον τῆς ἑαρινῆς ἰσημερίας, δηλ. μετὰ τὸ νομικὸν φάσκα. Ἐπειδὴ ὅμως οἱ λόγοι οὗτοι ἐξέλιπον καὶ δὲν ὑφίστανται σήμερον, διότι, ὡς ἐλέχθη, οὐδεὶς τῶν χριστιανῶν ἰουδαίζει (3), οὐδεμίαν ὑποχρέωσιν ἔχουσιν αἱ χριστιανικαὶ ἐκκλησίαι, αἵτινες ἀποτελοῦνται ἐκ πολλῶν ἑκατοντάδων ἑκατομμυρίων χριστιανῶν, νὰ ἐξαρτώσιν τὴν μεγίστην τῶν ἑορτῶν αὐτῶν, τὸ σωτηριῶδες πάσχα, ἐκ μιᾶς δρακὸς ἰουδαίων, διεσπαρμένων τῆδε κακεῖσε. Διὰ τοῦτο εἰχῆς ἔργον θὰ ἦνε, ἐὰν ἡ ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ἀδιαφορήσῃ καθολοκληρίαν περὶ τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν γίνεται ἡ πρώτη πανσελήνος μετὰ τὴν ἑαρινὴν ἰσημερίαν καὶ κατὰ τὴν γνώμην τῆς ἀνωτέρω ἐπιτροπῆς, κατὰ τὴν ἀπόφασιν τοῦ πανορθόδοξου συνεδρίου καὶ κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ ἀγγλικανικοῦ κοινοβουλίου ἀποδεχθῇ τὴν μονιμοποίησιν τοῦ ἁγίου πάσχα. Διότι τότε καὶ ἡ Ἐκκλησία τῶν Ἱεροσολύμων θὰ ἀποφύγῃ τὰς δυσχερείας, εἰς ἃς ἤθελεν εὐρεθῆ ἀποδεχομένη τὸ νέον πολιτικὸν ἡμερολόγιον, καὶ οἱ παλαιοημερογῖται θὰ παύσωσι δημιουργοῦντες σκάνδαλα καὶ ἀνησυχίας καὶ σκηνὰς λυπηρῶν ἐπεισοδίων καὶ ταραχῶν, καὶ τὸ οἰκουμενικὸν πατριαρχεῖον θὰ ἀπαλλαγῇ τῆς φροντίδος, ἵνα δημοσιεύῃ κατ' ἔτος πασχαλίους πίνακας. Σύμπας δὲ ὁ ἐμπορικὸς κόσμος, ἀδιακρίτως φυλῆς καὶ θρησκευματος, θὰ ἐπικροτήσῃ τὴν πράξιν ταύτην, διότι πάντες ἐκ τῶν προτέρων θὰ γινώσκωσι τὴν ἡμερομηνίαν τοῦ ἁγίου πάσχα, καὶ ἀναλόγως θὰ προβαίνωσιν εἰς τὰς παραγγελίας καὶ προμηθείας τῶν πασχαλινῶν εἰδῶν.

Ἐὰν δὲ μάλιστα εἰς τὴν μονιμοποίησιν τῆς ἑορτῆς τοῦ ἁγίου πάσχα συμφωνήσωσιν ὅλοι αἱ χριστιανικαὶ ἐκκλησίαι αἵτινες ἀποτελοῦσι διαφό-

(3) Μία μόνον ἀσήμαντος προτεσταντικὴ αἵρεσις ἢ λεγομένη τῶν σαββατιανῶν, τὰς ρίζας ἔχουσα ἐν τῷ ἰουδαϊσμῷ, φαίνεται ὅτι ἰουδαίζει.

ρους κλάδους μιᾶς χριστιανικῆς οικογενείας, ἥς κεφαλὴ εἶνε ὁ Χριστός, τὸ πρᾶγμα θὰ ἦνε ἔτι λαμπρότερον· διότι πάντες οἱ χριστιανοὶ θὰ ἐορτάζωσι συγχρόνως τὸ ἅγιον πάσχα, καὶ τοῦτο θὰ συντελέσῃ μεγάλως εἰς τὴν καλλιέργειαν φιλικωτέρων μεταξὺ αὐτῶν σχέσεων, ἴσως μάλιστα καὶ εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῆς τῶν πάντων ἐνώσεως, ὑπὲρ ἧς καθ' ἑκάστην ἡμέραν καὶ νύκτα δέεται ἡ ὀρθόδοξος Ἐκκλησία.

ΝΟΜΙΚΟΝ ΦΑΣΚΑ
ΚΑΙ ΔΙΟΡΘΩΣΙΣ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑΛΙΟΥ

Νομικὸν φάσκα καλεῖται τὸ πάσχα τῶν Ἰουδαίων, ὅπερ κατὰ τὸν μωσαϊκὸν νόμον τελεῖται τῇ 14 τοῦ ἑβραϊκοῦ μηνὸς νισάν, ἀρχομένου ἀπὸ τῆς πλησιεστέρας τῇ ἑαρινῇ ἰσημερία νέας σελήνης, εἴτε προηγουμένης εἴτε ἐπομένης αὐτῇ. Ἡ μηνολογία λοιπὸν τῆς πρώτης μετὰ τὴν ἑαρινὴν ἰσημερίαν πανσελήνου, ἣν ὀρίζει ἡ ἁγία πρώτη οἰκουμενικὴ Σύνοδος, εἶνε καὶ μηνολογία τοῦ νομικοῦ φάσκα.

Ἐπειδὴ δὲ αἱ ἀποδεξάμεναι τὸ νέον πολιτικὸν ἡμερολόγιον ὀρθόδοξοι ἐκκλησίαι δὲν προέβησαν εἰσέτι εἰς τὴν διόρθωσιν τοῦ ἐσφαλμένου ἀλεξανδρινοῦ πασχαλίου κανόνος, διορθοῦμεν ἡμεῖς αὐτόν, προστιθέντες 8 εἰς τὸν ἀριθμὸν 15, καὶ παρατίθεμεν ἐνταῦθα καὶ τοὺς τρεῖς πασχαλίους κανόνας ἀλεξανδρινόν, νέον διορθωμένον, καὶ γρηγοριακόν, δι' ὧν εὐρίσκεται ἡ μηνολογία τοῦ νομικοῦ φάσκα, μετὰ μόνης τῆς διαφορᾶς ὅτι, κατὰ τὴν μέθοδον ἡμῶν ἀποβαίνουσιν ὅλως περιττοὶ οἱ μέχρι τοῦδε ἀπαραίτητοι θεωρούμενοι κύκλοι τῆς σελήνης καὶ κύκλοι τοῦ ἡλίου, ἐφ' ᾧ καὶ παρελείψαμεν αὐτούς, ὡς καθιστῶντας πολυπλοκώτερον τὸν ὑπολογισμὸν τῆς μηνολογίας τοῦ νομικοῦ φάσκα.

ΠΑΣΧΑΛΙΑ ΚΑΝΟΝΙΑ

§ 7. ΚΑΝΩΝ Α'.

Δι' οὗ εὐρίσκεται ἡ μηνολογία τοῦ νομικοῦ φάσκα

Ἴνα εὕρωμεν τὴν μηνολογίαν τοῦ νομικοῦ φάσκα ἔτους τινός, ἀφαιρέσωμεν ἀπ' αὐτοῦ 1900, καὶ τὴν διαφορὰν διαιροῦμεν διὰ τοῦ 19, καὶ

λαμβάνομεν (οὐχὶ τὸ πηλίκον ἀλλὰ) τὸ ὑπόλοιπον, ὅπερ πολλαπλασιάζομεν ἐπὶ 19, καὶ εἰς τὸ προκύπτον γινόμενον προστίθεμεν·

- 15 μὲν διὰ τὸ Ἰουλιακὸν ἡμερολόγιον
- 23 δὲ διὰ τὸ νέον ἡμερολόγιον καὶ
- 24 διὰ τὸ γρηγοριακὸν ἡμερολόγιον,

καὶ τὸ ἄθροισμα διαιροῦμεν διὰ τοῦ 30, καὶ λαμβάνομεν τὸ ὑπόλοιπον, ὅπερ δεικνύει, πόσας ἡμέρας μετὰ τὴν 21 μαρτίου τελεῖται τὸ νομικὸν φάσκα.

— § 8 —

Οὕτως, ἵνα εὕρωμεν τὴν μηνολογίαν τοῦ νομικοῦ φάσκα τοῦ ἔτους 1929, διαιροῦμεν τὸ (1929 — 1900 =) 29 διὰ τοῦ 19, καὶ εὐρίσκομεν ὑπόλοιπον 10, ὅπερ πολλαπλασιάζομεν ἐπὶ 19, καὶ εὐρίσκομεν γινόμενον

$$10 \times 19 = 190 \quad (\alpha)$$

Α'.) Ἐὰν μὲν εἰς τὸ γινόμενον 190 (α) προσθέσωμεν 15, καὶ τὸ ἄθροισμα·

$$190 + 15 = 205$$

διαιρέσωμεν διὰ τοῦ 30, εὐρίσκομεν ὑπόλοιπον 25, ὅπερ δεικνύει ὅτι, τὸ νομικὸν φάσκα τοῦ ἔτους 1929 κατὰ τὸ Ἰουλιακὸν ἡμερολόγιον καὶ κατὰ τὸ ἀλεξανδρινὸν πασχάλιον τελεῖται 25 ἡμέρας μετὰ τὴν 21 μαρτίου, δηλ. τῇ 15 ἀπριλίου.

Β'.) Ἐὰν δὲ εἰς τὸ γινόμενον 190 (α) προσθέσωμεν 23, καὶ τὸ ἄθροισμα·

$$190 + 23 = 213$$

διαιρέσωμεν διὰ τοῦ 30, εὐρίσκομεν ὑπόλοιπον 3, ὅπερ δεικνύει ὅτι, τὸ νομικὸν φάσκα τοῦ ἔτους 1929 κατὰ τὸ νέον ἡμερολόγιον καὶ κατὰ τὸ διορθωμένον πασχάλιον, τελεῖται 3 ἡμέρας μετὰ τὴν 21 μαρτίου, δηλ. τῇ 24 μαρτίου.

Γ'.) Ἐὰν δὲ εἰς τὸ γινόμενον 190 (α) προσθέσωμεν 24, καὶ τὸ ἄθροισμα·

$$190 + 24 = 214$$

διαιρέσωμεν διὰ τοῦ 30, εὐρίσκομεν ὑπόλοιπον 4, ὅπερ δεικνύει ὅτι, τὸ νομικὸν φάσκα τοῦ ἔτους 1929 κατὰ τὸ γρηγοριακὸν ἡμερολόγιον καὶ

SISMANOGLIO
MEGAKO

κατὰ τὸ πασχάλιον τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας, τελεῖται 4 ἡμέρας μετὰ τὴν 21 μαρτίου, δηλ. τῇ 25 μαρτίου.

— § 9 —

Ἐσαύτως, ἵνα εὔρωμεν τὴν μηνολογίαν τοῦ νομικοῦ φάσκα τοῦ ἔτους 1930, διαιροῦμεν τὸ (1930 — 1900 =) 30 διὰ τοῦ 19, καὶ εὑρίσκομεν ὑπόλοιπον 11, ὅπερ πολλαπλασιάζομεν ἐπὶ 19, καὶ εὑρίσκομεν γινόμενον·

$$11 \times 19 = 209. \quad (\beta)$$

Α΄.) Ἐὰν μὲν εἰς τὸ γινόμενον 209 (β) προσθέσωμεν 15, καὶ τὸ ἄθροισμα·

$$209 + 15 = 224$$

διαιρέσωμεν διὰ τοῦ 30, εὑρίσκομεν ὑπόλοιπον 14, ὅπερ δεικνύει ὅτι, τὸ νομικὸν φάσκα τοῦ ἔτους 1930, κατὰ τὸ Ἰουλιακὸν ἡμερολόγιον καὶ κατὰ τὸ Ἀλεξανδρινὸν πασχάλιον, τελεῖται 14 ἡμέρας μετὰ τὴν 21 μαρτίου, δηλ. τῇ 4 Ἀπριλίου.

Β΄.) Ἐὰν δὲ εἰς τὸ γινόμενον 209 (β) προσθέσωμεν 23, καὶ τὸ ἄθροισμα·

$$209 + 23 = 232$$

διαιρέσωμεν διὰ τοῦ 30, εὑρίσκομεν ὑπόλοιπον 22, ὅπερ δεικνύει ὅτι τὸ νομικὸν φάσκα τοῦ ἔτους 1930, κατὰ τὸ νέον ἡμερολόγιον καὶ κατὰ τὸ διωρθωμένον πασχάλιον, τελεῖται 22 ἡμέρας μετὰ τὴν 21 μαρτίου, δηλ. τῇ 12 Ἀπριλίου.

Γ΄.) Ἐὰν δὲ εἰς τὸ γινόμενον 209 (β) προσθέσωμεν 24, καὶ τὸ ἄθροισμα·

$$209 + 24 = 233$$

διαιρέσωμεν διὰ τοῦ 30, εὑρίσκομεν ὑπόλοιπον 23, ὅπερ δεικνύει ὅτι, τὸ νομικὸν φάσκα τοῦ ἔτους 1930, κατὰ τὸ γρηγοριακὸν ἡμερολόγιον καὶ κατὰ τὸ πασχάλιον τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας, τελεῖται 23 ἡμέρας μετὰ τὴν 21 μαρτίου, δηλ. τῇ 13 Ἀπριλίου.

— § 10 —

Ἐσαύτως, ἵνα εὔρωμεν τὴν μηνολογίαν τοῦ νομικοῦ φάσκα τοῦ ἔτους 2015, διαιροῦμεν τὸ (2015 — 1900 =) 115 διὰ τοῦ 19, καὶ εὑρίσκομεν

ὑπόλοιπον 1, ὅπερ πολλαπλασιάζομεν ἐπὶ 19, καὶ εὑρίσκομεν γινόμενον·

$$1 \times 19 = 19. \quad (\gamma)$$

Α΄.) Ἐὰν μὲν εἰς τὸ γινόμενον 19 (γ) προσθέσωμεν 15, καὶ τὸ ἄθροισμα·

$$19 + 15 = 34$$

διαιρέσωμεν διὰ τοῦ 30, εὑρίσκομεν ὑπόλοιπον 4, ὅπερ δεικνύει ὅτι, τὸ νομικὸν φάσκα τοῦ ἔτους 2015, κατὰ τὸ Ἰουλιακὸν ἡμερολόγιον καὶ κατὰ τὸ Ἀλεξανδρινὸν πασχάλιον, τελεῖται 4 ἡμέρας μετὰ τὴν 21 μαρτίου, δηλ. τῇ 25 μαρτίου.

Β΄.) Ἐὰν δὲ εἰς τὸ γινόμενον 19 (γ) προσθέσωμεν 23, καὶ τὸ ἄθροισμα·

$$19 + 23 = 42$$

διαιρέσωμεν διὰ τοῦ 30, εὑρίσκομεν ὑπόλοιπον 12, ὅπερ δεικνύει ὅτι, τὸ νομικὸν φάσκα τοῦ ἔτους 2015, κατὰ τὸ νέον ἡμερολόγιον καὶ κατὰ τὸ διωρθωμένον πασχάλιον, τελεῖται 12 ἡμέρας μετὰ τὴν 21 μαρτίου, δηλ. τῇ 2 Ἀπριλίου.

Γ΄.) Ἐὰν δὲ εἰς τὸ γινόμενον 19 (γ) προσθέσωμεν 24, καὶ τὸ ἄθροισμα·

$$19 + 24 = 43$$

διαιρέσωμεν διὰ τοῦ 30, εὑρίσκομεν ὑπόλοιπον 13, ὅπερ δεικνύει ὅτι, τὸ νομικὸν φάσκα τοῦ ἔτους 2015, κατὰ τὸ γρηγοριακὸν ἡμερολόγιον καὶ κατὰ τὸ πασχάλιον τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας, τελεῖται 13 ἡμέρας μετὰ τὴν 21 μαρτίου, δηλ. τῇ 3 Ἀπριλίου.

— § 11 —

Ἐσαύτως, ἵνα εὔρωμεν τὴν μηνολογίαν τοῦ νομικοῦ φάσκα τοῦ ἔτους 2033, διαιροῦμεν τὸ (2033 — 1900 =) 133 διὰ τοῦ 19 καὶ εὑρίσκομεν ὑπόλοιπον 0, ὅπερ πολλαπλασιάζομεν ἐπὶ 19, καὶ εὑρίσκομεν γινόμενον·

$$0 \times 19 = 0. \quad (\delta)$$

Α΄.) Ἐὰν μὲν εἰς τὸ γινόμενον 0 (δ) προσθέσωμεν 15, καὶ τὸ ἄθροισμα·

$$0 + 15 = 15$$

διαιρέσωμεν διὰ τοῦ 30, εὑρίσκομεν ὑπόλοιπον 15, ὅπερ δεικνύει ὅτι, τὸ νομικὸν φάσκα τοῦ ἔτους 2033, κατὰ τὸ Ἰουλιακὸν ἡμερολόγιον καὶ κατὰ

τὸ ἀλεξανδρινὸν πασχάλιον, τελεῖται 15 ἡμέρας μετὰ τὴν 21 μαρτίου, δηλ. τῇ 5 ἀπριλίου.

Β'.) Ἐὰν δὲ εἰς τὸ γινόμενον 0 (δ) προσθέσωμεν 23, καὶ τὸ ἄθροισμα

$$0 + 23 = 23$$

διαιρέσωμεν διὰ τοῦ 30, εὐρίσκομεν ὑπόλοιπον 23, ὅπερ δεικνύει ὅτι, τὸ νομικὸν φάσκα τοῦ ἔτους 2033, κατὰ τὸ νέον ἡμερολόγιον καὶ κατὰ τὸ διωρθωμένον πασχάλιον, τελεῖται 23 ἡμέρας μετὰ τὴν 21 μαρτίου, δηλ. τῇ 13 ἀπριλίου.

Γ'.) Ἐὰν δὲ εἰς τὸ γινόμενον 0 (δ) προσθέσωμεν 24, καὶ τὸ ἄθροισμα

$$0 + 24 = 24$$

διαιρέσωμεν διὰ τοῦ 30, εὐρίσκομεν ὑπόλοιπον 24, ὅπερ δεικνύει ὅτι, τὸ νομικὸν φάσκα τοῦ ἔτους 2033, κατὰ τὸ γρηγοριακὸν ἡμερολόγιον καὶ κατὰ τὸ πασχάλιον τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας, τελεῖται 24 ἡμέρας μετὰ τὴν 21 μαρτίου, δηλ. τῇ 14 ἀπριλίου.

Σημ. α'.) Ὅταν ἐκ τῆς διαίρεσως ταύτης μένη ὑπόλοιπον 29 καὶ ἡ 19 ἀπριλίου ὀνομάζεται κυριακή, ἢ καθολικὴ Ἐκκλησία λαμβάνει αὐτὸ ὡς 28, ἵνα μὴ ἐξέλθῃ τὸ ἅγιον πάσχα πέραν τῆς 25 ἀπριλίου. Τοῦτο θέλει συμβῆν κατὰ τὸ ἔτος 1981.

Ἐὰν ὁμως καὶ ἐξ ἄλλου ἔτους τῆς αὐτῆς ἑννεακαιδεκατηρίδος προκύψῃ ὑπόλοιπον 28, καὶ ἡ 18 ἀπριλίου ὀνομάζεται κυριακή, λαμβάνει αὐτὸ ὡς 27, ἵνα μὴ ἐν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ ἑννεακαιδεκατηρίδι τὸ ἅγιον πάσχα πέσῃ δις κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμερομηνίαν, ὡς θὰ συνέβαινε τοῦτο κατὰ τὰ ἔτη 1943 καὶ 1954. Διὰ τὸν λόγον δὲ τοῦτον ἡ καθολικὴ Ἐκκλησία κατὰ μὲν τὰ ἔτη 1954 καὶ 2049 θὰ ἑορτάσῃ τὸ ἅγιον πάσχα τῇ 18 ἀπριλίου ὁμοῦ μετὰ τῶν Ἰουδαίων, κατὰ δὲ τὰ ἔτη 1981, 2076, 2133 θὰ ἑορτάσῃ τὸ ἅγιον πάσχα τῇ 19 ἀπριλίου ὡσαύτως ὁμοῦ μετὰ τῶν Ἰουδαίων.

Αἱ μὲν ἑννεακαιδεκατηρίδες τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἄρχονται κατὰ τὰ ἔτη 1903, 1922, 1941, 1960, 1979, 1998, 2017, 2036, 2055, 2074, 2093... καὶ καθ' ἑξῆς.

Αἱ δὲ ἑννεακαιδεκατηρίδες τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας ἄρχονται κατὰ τὰ ἔτη 1900, 1919, 1938, 1957, 1976, 1995, 2014, 2033, 2052, 2071, 2090... καὶ καθ' ἑξῆς.

Σημ. β'.) Ὁ κανὼν οὗτος Α τοῦ νομικοῦ φάσκα, § 7.

Διὰ μὲν τὸ Ἰουλιακὸν ἡμερολόγιον καὶ τὸ ἀλεξανδρινὸν πασχάλιον ἰσχύει ἀπὸ τοῦ 1900 μ. Χ. μέχρι τοῦ ἀπείρου.

Διὰ δὲ τὸ νέον ἡμερολόγιον καὶ τὸ διωρθωμένον πασχάλιον ἰσχύει ἀπὸ τοῦ ἔτους 1924 μέχρι τοῦ ἔτους 2099.

Διὰ δὲ τὸ γρηγοριακὸν ἡμερολόγιον καὶ τὸ πασχάλιον τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας ἰσχύει ἀπὸ τοῦ ἔτους 1900 μέχρι τοῦ ἔτους 2199.

§ 12. ΚΑΝΩΝ Β'.

Δι' οὗ εὐρίσκεται τὸ ὄνομα τῆς 1 μαρτίου.

Ἴνα εὐρωμεν τὸ ὄνομα τῆς 1 μαρτίου ἔτους τινος ἀπὸ τοῦ ἔτους 1900 καὶ ἔξῃς, ἀφαιροῦμεν 1900, ἀπὸ τοῦ δεδομένου ἔτους καὶ εἰς τὴν προκύπτουσαν διαφορὰν προστίθεμεν τὸ τέταρτον αὐτῆς (τὸ ἀκέραιον μέρος), καὶ

4 μὲν διὰ τὸ Ἰουλιακὸν ἡμερολόγιον,

5 δὲ διὰ τὸ νέον ἡμερολόγιον,

καὶ τὸ προκύπτον ἄθροισμα διαιροῦμεν διὰ τοῦ 7, καὶ λαμβάνομεν τὸ ὑπόλοιπον, ὅπερ δηλοῖ τὸ ὄνομα τῆς 1 μαρτίου τοῦ δεδομένου ἔτους.

ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΥΠΟΛΟΙΠΩΝ

1 = κυριακή, 2 = δευτέρα, 3 = τρίτη, 4 = τετάρτη,
5 = πέμπτη, 6 = παρασκευή, 0 = σάββατον.

— § 13 —

Οὕτως, ἵνα εὐρωμεν τὸ ὄνομα τῆς 1 μαρτίου τοῦ ἔτους 1929, προστίθεμεν εἰς τὸ (1929 — 1900 =) 29 τὸ τέταρτον αὐτοῦ (= 7), καὶ εὐρίσκομεν ἄθροισμα

$$29 + 7 = 36 \quad (\epsilon)$$

α'.) Ἐὰν μὲν εἰς τὸ 36 (ε) προσθέσωμεν 4, καὶ τὸ ἄθροισμα

$$36 + 4 = 40$$

διαιρέσωμεν διὰ τοῦ 7, εὐρίσκομεν ὑπόλοιπον 5, ὅπερ δηλοῖ ὅτι, ἡ 1 μαρτίου τοῦ ἔτους 1929 κατὰ τὸ Ἰουλιακὸν ἡμερολόγιον ὀνομάζεται πέμπτη.

β'.) Ἐὰν δὲ εἰς τὸ 36 (ε) προσθέσωμεν 5, καὶ τὸ ἄθροισμα

$$36 + 5 = 41$$

διαιρέσωμεν διὰ τοῦ 7, εὐρίσκομεν ὑπόλοιπον 6, ὅπερ δηλοῖ ὅτι, ἡ 1 μαρτίου τοῦ ἔτους 1929 κατὰ τὸ νέον ἡμερολόγιον ὀνομάζεται παρασκευή.

— § 14 —

Ῥσαύτως, ἵνα εὕρωμεν τὸ ὄνομα τῆς 1 μαρτίου τοῦ ἔτους 1930, προστίθεμεν εἰς τὸ (1930 — 1900 =) 30 τὸ τέταρτον αὐτοῦ (= 7), καὶ εὐρίσκομεν ἄθροισμα

$$30 + 7 = 37 \quad (\eta)$$

α'.) Ἐὰν μὲν εἰς τὸ 37 (η) προσθέσωμεν 4, καὶ τὸ ἄθροισμα

$$37 + 4 = 41$$

διαιρέσωμεν διὰ τοῦ 7, εὐρίσκομεν ὑπόλοιπον 6, ὅπερ δηλοῖ ὅτι, ἡ 1 μαρτίου τοῦ ἔτους 1930 κατὰ τὸ ἰουλιακὸν ἡμερολόγιον ὀνομάζεται παρασκευή.

β'.) Ἐὰν δὲ εἰς τὸ 37 (η) προσθέσωμεν 5, καὶ τὸ ἄθροισμα

$$37 + 5 = 42$$

διαιρέσωμεν διὰ τοῦ 7, εὐρίσκομεν ὑπόλοιπον 0, ὅπερ δηλοῖ ὅτι, ἡ 1 μαρτίου τοῦ ἔτους 1930 κατὰ τὸ νέον ἡμερολόγιον ὀνομάζεται σάββατον.

— § 15 —

Ῥσαύτως, ἵνα εὕρωμεν τὸ ὄνομα τῆς 1 μαρτίου τοῦ ἔτους 2033 προστίθεμεν εἰς τὸ (2033 — 1900 =) 133 τὸ τέταρτον αὐτοῦ (= 33) καὶ εὐρίσκομεν ἄθροισμα

$$133 + 33 = 166. \quad (\lambda)$$

α'.) Ἐὰν μὲν εἰς τὸ 166 (λ) προσθέσωμεν 4, καὶ τὸ ἄθροισμα

$$166 + 4 = 170$$

διαιρέσωμεν διὰ τοῦ 7, εὐρίσκομεν ὑπόλοιπον 2, ὅπερ δηλοῖ ὅτι, ἡ 1 μαρτίου τοῦ ἔτους 2033 κατὰ τὸ ἰουλιακὸν ἡμερολόγιον ὀνομάζεται δευτέρα.

β'.) Ἐὰν δὲ εἰς τὸ 166 (λ) προσθέσωμεν 5, καὶ τὸ ἄθροισμα

$$166 + 5 = 171$$

διαιρέσωμεν διὰ τοῦ 7, εὐρίσκομεν ὑπόλοιπον 3, ὅπερ δηλοῖ ὅτι, ἡ 1 μαρτίου τοῦ ἔτους 2033 κατὰ τὸ νέον ἡμερολόγιον ὀνομάζεται τρίτη.

Σημ. α'.) Ὁ κανὼν οὗτος Β'. § 12.

Διὰ μὲν τὸ ἰουλιακὸν ἡμερολόγιον ἰσχύει ἐπ' ἀπειρον.

Διὰ δὲ τὸ νέον ἡμερολόγιον ἰσχύει μέχρι τοῦ ἔτους 2099.

Σημ. β'.) Γενικοὺς τύπους περὶ τῆς εὐρέσεως τοῦ ὀνόματος τῆς 1 μαρτίου παντὸς ἔτους, ὅρα Ἑλληνικὸν ἡμερολόγιον ἀρχιμ. Παγκρατίου Βατοπαιδικοῦ ἐν σελ. 64 καὶ 65.

§ 16. ΚΑΝΩΝ Γ'.

Δι' οὗ εὐρίσκεται ἡ μηνολογία τοῦ ἁγίου πάσχα.

Ἴνα εὕρωμεν τὴν μηνολογίαν τοῦ ἁγίου πάσχα ἔτους τινός, εὐρίσκομεν τὸ ὄνομα τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν τελεῖται τὸ νομικὸν φάσκα τοῦ διδομένου ἔτους, καὶ ἡ πρώτη μετ' αὐτὴν κυριακὴ παρέχει τὴν μηνολογίαν τοῦ ἁγίου πάσχα.

α'.) Οὕτω, τῆς 1 μαρτίου τοῦ ἔτους 1929 κατὰ τὸ ἰουλιακὸν ἡμερολόγιον ὀνομαζομένης πέμπτης (§ 13, α'), ἡ 15 ἀπριλίου, καθ' ἣν τελεῖται τὸ νομικὸν φάσκα (§ 8 Α'), ὀνομάζεται κυριακὴ, ἐπομένως τῇ πρώτῃ μετ' αὐτὴν κυριακῇ, δηλ. τῇ 22 ἀπριλίου τελεῖται τὸ ἅγιον πάσχα τῶν παλαιοημερολογιτῶν.

Ἡ 22 ἀπριλίου κατὰ τὸ ἰουλιακὸν ἡμερολόγιον ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὴν 5 μαΐου τοῦ νέου ἡμερολογίου.

β'.) Ῥσαύτως, τῆς 1 μαρτίου τοῦ ἔτους 1929 κατὰ τὸ νέον ἡμερολόγιον ὀνομαζομένης παρασκευῆς (§ 13, β'), ἡ 24 μαρτίου, καθ' ἣν τελεῖται τὸ νομικὸν φάσκα (§ 8, Β'), ὀνομάζεται κυριακὴ, ἐπομένως τῇ πρώτῃ μετ' αὐτὴν κυριακῇ, δηλ. τῇ 31 μαρτίου ὀφείλουσιν οἱ νεοημερολογῖται νὰ ἐορτάσωσι τὸ ἅγιον πάσχα, καὶ οὐχὶ τῇ 5 μαΐου. (Ὅρα § 23, σημ. § 24 σημ. γ'. § 33, σημ.).

γ'.) Ῥσαύτως τῆς 1 μαρτίου τοῦ ἔτους 1930 κατὰ τὸ ἰουλιακὸν ἡμερολόγιον ὀνομαζομένης παρασκευῆς (§ 14, α'), ἡ 4 ἀπριλίου, καθ' ἣν τελεῖται τὸ νομικὸν φάσκα (§ 9, Α'), ὀνομάζεται πέμπτη, ἐπομένως τῇ πρώτῃ μετ' αὐτὴν κυριακῇ, δηλ. τῇ 7 ἀπριλίου τελεῖται τὸ ἅγιον πάσχα τῶν παλαιοημερολογιτῶν.

Ἡ 7 ἀπριλίου κατὰ τὸ ἰουλιακὸν ἡμερολόγιον ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὴν 20 ἀπριλίου τοῦ νέου ἡμερολογίου.

δ.) Ὡσαύτως τῆς 1 μαρτίου τοῦ ἔτους 1930 κατὰ τὸ νέον ἡμερολόγιον ὀνομαζομένης σαββάτου (§ 14, β'), ἢ 12 ἀπριλίου, καθ' ἣν τελεῖται τὸ νομικὸν φάσκα (§ 9, Β'), ὀνομάζεται σάββατον, ἐπομένως τῇ πρώτῃ μετ' αὐτὸ κυριακῇ, δηλ. τῇ 13 ἀπριλίου τελεῖται τὸ ἅγιον πάσχα τῶν νεοημερολογιτῶν.

ε.) Ὡσαύτως, τῆς 1 μαρτίου τοῦ ἔτους 1930 κατὰ τὸ γρηγοριακὸν ἡμερολόγιον ὀνομαζομένης σαββάτου, ἢ 13 ἀπριλίου καθ' ἣν τελεῖται τὸ νομικὸν φάσκα (§ 9, Γ'), ὀνομάζεται κυριακῇ, ἐπομένως τῇ πρώτῃ, μετ' αὐτὴν κυριακῇ, δηλ. τῇ 20 ἀπριλίου τελεῖται τὸ ἅγιον πάσχα τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας.

στ.) Τὸ ἅγιον πάσχα τῶν νεοημερολογιτῶν τοῦ ἔτους 1930 πίπτει, ὡς εἶδομεν, τῇ 13 ἀπριλίου (§ 16, δ'), καὶ τοῦτο παραδέχεται ἐν μέρει καὶ ὁ σοφὸς ἀστρονόμος καὶ διευθυντὴς τοῦ ἀστεροσκοπείου Ἀθηνῶν κ. Δ. Αἰγινήτης· ἀλλ' ὁ κ. Μ. Μιλάνκοβιτς, καθηγητὴς τῆς οὐρανίου μηχανικῆς ἐν Βελιγραδίῳ τίθησι τὸ ἅγιον πάσχα τοῦ ἔτους 1930 εἰς τὴν 20 ἀπριλίου, ὁμοῦ μετὰ τῶν καθολικῶν. (Ὁρθοδοξία Αὐγούστου 1926).

Νέα σελήνη μετὰ τὴν ἑαρινὴν ἰσημερίαν τοῦ ἔτους 1930 γίνεται τῇ 29 μαρτίου, καὶ 11 ὥρα π.μ. κατὰ χρόνον Ἱερουσαλήμ.

Ἐπειδὴ δὲ οἱ ἰουδαῖοι ἔτρωγον τὸ νομικὸν φάσκα τῇ 14 τοῦ μηνὸς Νισάν, δηλ. κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς 14 ἡμέρας τῆς ἡλικίας τῆς σελήνης, ἢ δὲ 14 ἡμέρα τῆς ἡλικίας τῆς σελήνης ἄρχεται τῇ

11 ἀπριλίου καὶ 11 ὥρα π.μ.

καὶ λήγει τῇ 12 ἀπριλίου καὶ 11 ὥρα π.μ.

δηλον ὅτι, οἱ μὲν ἰουδαῖοι ὀφείλουσι νὰ φάγωσι τὸ νομικὸν φάσκα τοῦ ἔτους 1930 τῇ 12 ἀπριλίου, ἥτις ὀνομάζεται σάββατον, οἱ δὲ νεοημερολογῖται δύνανται κανονικῶς καὶ ἀκινδύνως νὰ ἑορτάσωσι τὸ ἅγιον πάσχα τῇ 13 ἀπριλίου. Τοῦτ' αὐτὸ ρητέον καὶ διὰ τὰ ἐξῆς ἔτη

1950	τὸ ἅγιον πάσχα ἀπριλίου 2,	καὶ οὐχὶ ἀπριλίου 9.
1957	» » ἀπριλίου 14,	καὶ οὐχὶ ἀπριλίου 21.
1974	» » ἀπριλίου 7,	καὶ οὐχὶ ἀπριλίου 14.
1977	» » ἀπριλίου 3,	καὶ οὐχὶ ἀπριλίου 10.

1994	» »	μαρτίου 27,	καὶ οὐχὶ ἀπριλίου 3.
2001	» »	ἀπριλίου 8,	καὶ οὐχὶ ἀπριλίου 15.
2025	» »	ἀπριλίου 13,	καὶ οὐχὶ ἀπριλίου 20.

ΕΤΕΡΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΧΡΗΣΙΜΟΙ ΤΟΙΣ ΙΕΡΕΥΣΙ

Πάντοτε μὲν οἱ ἱερεῖς πολλάκις δὲ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς θέλουσι νὰ μάθωσι τὸν ἦχον, τὸ ἑωθινὸν εὐαγγέλιον, τὸν ἀπόστολον, καὶ τὸ εὐαγγέλιον τῆς λειτουργίας κυριακῆς τινος, καὶ πρὸς τοῦτο ἀναγκάζονται νὰ προστρέχωσιν εἰς τοὺς πασχαλίους πίνακας τῶν ἱερῶν εὐαγγελίων ἐν τῷ ναῶ. Ἐπειδὴ δὲ οἱ πασχάλιοι πίνακες τῶν ἱερῶν εὐαγγελίων δὲν συμφωνοῦσιν ἐν πᾶσι πρὸς τὰς μηνολογίας τοῦ νέου ἡμερολογίου, καὶ τούτου ἕνεκεν οἱ ἱερεῖς περιέρχονται εἰς δύσκολον θέσιν, πρὸς εὐκολίαν αὐτῶν κατεσκευάσαμεν τοὺς κατωτέρω κανόνας.

§ 17. ΚΑΝΩΝ Δ'.

Δι' οὗ εὐρίσκεται ὁ ἦχος πάσης κυριακῆς τοῦ ἐνιαυτοῦ

Ἴνα εὕρωμεν τὸν ἦχον κυριακῆς τινος τοῦ ἐνιαυτοῦ, προστίθεμεν τὴν ἀπὸ τοῦ πάσχα μέχρι τῆς κυριακῆς τῆς δοθείσης μηνολογίας συμπεριλαμβανομένης ἡμέρας, καὶ τὸ ἄθροισμα αὐτῶν διαιροῦμεν διὰ τοῦ 7, καὶ εὐρίσκομεν ἀκέραιον πηλίκον, ὅπερ διαιροῦμεν διὰ τοῦ 8, καὶ λαμβάνομεν τὸ ὑπόλοιπον, ὅπερ δεικνύει τὸν ἦχον τῆς δεδομένης κυριακῆς.

ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΥΠΟΛΟΙΠΩΝ

1 = ἦχος α'. 2 = ἦχος β'. 3 = ἦχος γ'. 4 = ἦχος δ'.
5 = πλ. α'. 6 = πλ. β'. 7 = βαρὺς. 0 = πλ. δ'.

Οὕτως, ἵνα εὕρωμεν τὸν ἦχον τῆς κυριακῆς τῆς 25 νοεμβρίου 1928, ἐπειδὴ τὸ ἅγιον πάσχα τοῦ ἔτους 1928 τελεῖται τῇ 15 ἀπριλίου, προστίθεμεν τὰς ἀπὸ 15 ἀπριλίου μέχρι τῆς 25 νοεμβρίου συμπεριλαμβανομένης ἡμέρας, καὶ εὐρίσκομεν ἄθροισμα

ἀπρ. μαρτ. ἰουν. ἰουλ. αὐγ. σεπτ. ὀκτ. νοεμ. ἄθρ.
15 + 31 + 30 + 31 + 31 + 30 + 31 + 25 = 224

Διαιροῦντες τὸ 224 διὰ τοῦ 7, εὐρίσκομεν ἀκέραιον πηλίκον 32 ὅπερ διαιροῦντες διὰ τοῦ 8, εὐρίσκομεν ὑπόλοιπον 0, ὅπερ δεικνύει ὅτι, ὁ ἦχος τῆς κυριακῆς τῆς 25 νοεμβρίου 1928 εἶνε πλ. δ'.

᾽Ωσαύτως, ἵνα εὐρωμεν τὸν ἦχον τῆς κυριακῆς τῆς 10 μαρτίου 1929, ἐπειδὴ τὸ ἅγιον πάσχα τοῦ ἔτους 1928 τελεῖται τῇ 15 ἀπριλίου, προστίθεμεν τὰς ἀπὸ 15 ἀπριλίου 1928 μέχρι τῆς 10 μαρτίου 1929 συμπεριλαμβανομένας ἡμέρας, καὶ εὐρίσκομεν ἄθροισμα

$$\text{ἀπρ. μαρ. ἰουν. ἰουλ. αὐγ. σεπτ. ὀκτ. νοεμ. δεκ. ἰαν. φεβρ. μαρ. ἄθρ.} \\ 15 + 31 + 30 + 31 + 31 + 30 + 31 + 30 + 31 + 31 + 28 + 10 = 329$$

Διαιροῦντες τὸ 329 διὰ τοῦ 7, εὐρίσκομεν ἀκέραιον πηλίκον 47, ὅπερ διαιροῦντες διὰ τοῦ 8, εὐρίσκομεν ὑπόλοιπον 7, ὅπερ δεικνύει ὅτι ὁ ἦχος τῆς κυριακῆς τῆς 10 μαρτίου 1929 εἶνε **βαρύς**.

Σημ. Οἱ ἦχοι τῶν κυριακῶν τῶν μηνῶν ἰανουαρίου, φεβρουαρίου μαρτίου, καὶ ἀπριλίου μέχρι τῆς ε'. κυριακῆς τῶν νηστειῶν, ἔξαρτᾶνται ἐκ τοῦ πάσχα τοῦ προηγουμένου ἔτους.

§ 18. ΚΑΝΩΝ Ε'.

Δι' οὗ εὐρίσκεται τὸ ἐωθινὸν εὐαγγέλιον.

Ἴνα εὐρωμεν τὸ ἐωθινὸν εὐαγγέλιον κυριακῆς τινος τοῦ ἐνιαυτοῦ, προστίθεμεν τὰς ἀπὸ τοῦ πάσχα μέχρι τῆς κυριακῆς τῆς δοθείσης μηνολογίας συμπεριλαμβανομένας ἡμέρας, καὶ ἀπὸ τοῦ ἄθροίσματος αὐτῶν ἀφαιροῦμεν 49 ἡμέρας τὴν προκύπτουσαν διαφορὰν διαιροῦμεν διὰ τοῦ 7, καὶ εὐρίσκομεν ἀκέραιον πηλίκον, ὅπερ διαιροῦμεν διὰ τοῦ 11, καὶ λαμβάνομεν τὸ ὑπόλοιπον, ὅπερ δεικνύει τὸ ἐωθινὸν εὐαγγέλιον τῆς κυριακῆς τῆς δεδομένης μηνολογίας.

ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΥΠΟΛΟΙΠΩΝ

$$1 = \alpha'. \quad 2 = \beta'. \quad 3 = \gamma'. \quad 4 = \delta'. \quad \dots \quad 9 = \theta'. \quad 10 = \iota'. \quad 0 = \text{ια}'. \quad \text{ἐωθινόν.}$$

Οὕτως, ἵνα εὐρωμεν τὸ ἐωθινὸν εὐαγγέλιον τῆς κυριακῆς τῆς 4 νοεμβρίου τοῦ ἔτους 1928, ἐπειδὴ τὸ ἅγιον πάσχα τοῦ ἔτους 1928 τελεῖται τῇ 15 ἀπριλίου, προστίθεμεν τὰς ἀπὸ 15 ἀπριλίου μέχρι τῆς 4 νοεμβρίου συμπεριλαμβανομένας ἡμέρας, καὶ εὐρίσκομεν ἄθροισμα.

$$\text{ἀπρ. μαρ. ἰουν. ἰουλ. αὐγ. σεπτ. ὀκτ. νοεμ. ἄθρ.} \\ 15 + 31 + 30 + 31 + 31 + 30 + 31 + 4 = 203$$

Ἐκ τῆς 203 ἀφαιροῦμεν 49, καὶ εὐρίσκομεν διαφορὰν

$$203 - 49 = 154$$

Διαιροῦντες δὲ τὸ 154 διὰ τοῦ 7, εὐρίσκομεν ἀκέραιον πηλίκον 22, ὅπερ διαιροῦντες διὰ τοῦ 11, εὐρίσκομεν ὑπόλοιπον 0, ὅπερ δεικνύει ὅτι, τὸ ἐωθινὸν εὐαγγέλιον τῆς κυριακῆς τῆς 4 νοεμβρίου 1928 εἶνε **ια'**.

᾽Ωσαύτως, ἵνα εὐρωμεν τὸ ἐωθινὸν εὐαγγέλιον τῆς κυριακῆς τῆς 17 μαρτίου 1929, ἐπειδὴ τὸ ἅγιον πάσχα τοῦ ἔτους 1928 τελεῖται τῇ 15 ἀπριλίου, προστίθεμεν τὰς ἀπὸ 15 ἀπριλίου 1928 μέχρι τῆς 17 μαρτίου 1929 συμπεριλαμβανομένας ἡμέρας, καὶ εὐρίσκομεν ἄθροισμα

$$\text{ἀπρ. μαρ. ἰουν. ἰουλ. αὐγ. σεπτ. ὀκτ. νοεμ. δεκ. ἰαν. φεβ. μαρτ. ἄθρ.} \\ 15 + 31 + 30 + 31 + 31 + 30 + 31 + 30 + 31 + 31 + 28 + 17 = 336$$

Ἐκ τῆς 336 ἀφαιροῦμεν 49, καὶ εὐρίσκομεν διαφορὰν

$$336 - 49 = 287.$$

Διαιροῦντες δὲ τὸ 287 διὰ τοῦ 7, εὐρίσκομεν ἀκέραιον πηλίκον 41, ὅπερ διαιροῦντες διὰ τοῦ 11, εὐρίσκομεν ὑπόλοιπον 8, ὅπερ δεικνύει ὅτι τὸ ἐωθινὸν εὐαγγέλιον τῆς κυριακῆς τῆς 17 μαρτίου 1929, εἶνε **η'**.

Σημ. Ὅπως οἱ ἦχοι, οὕτω καὶ τὰ ἐωθινὰ εὐαγγέλια τῶν κυριακῶν τῶν μηνῶν ἰανουαρίου, φεβρουαρίου, μαρτίου καὶ ἀπριλίου μέχρι τῆς ε'. κυριακῆς τῶν νηστειῶν, ἔξαρτῶνται ἐκ τοῦ πάσχα τοῦ προηγουμένου ἔτους.

§ 19. ΚΑΝΩΝ ΣΤ'.

Δι' οὗ εὐρίσκεται ὁ ἀπόστολος κυριακῆς τινος.

Ἴνα εὐρωμεν τὸν ἀπόστολον κυριακῆς τινος τοῦ ἐνιαυτοῦ, προστίθεμεν τὰς ἀπὸ τοῦ πάσχα μέχρι τῆς κυριακῆς τῆς δοθείσης μηνολογίας συμπεριλαμβανομένας ἡμέρας, καὶ ἀπὸ τοῦ ἄθροίσματος αὐτῶν ἀφαιροῦμεν 49 ἡμέρας, καὶ τὴν προκύπτουσαν διαφορὰν διαιροῦμεν διὰ τοῦ 7, καὶ εὐρίσκομεν ἀκέραιον πηλίκον, ὅπερ δεικνύει τὸν ἀριθμὸν τῆς κυριακῆς, ἣς ζητεῖται ὁ ἀπόστολος.

Οὕτως, ἵνα εὕρωμεν τὸν ἀπόστολον τῆς κυριακῆς τῆς 4 νοεμβρίου τοῦ ἔτους 1928, ἐπειδὴ τὸ ἅγιον πάσχα τοῦ ἔτους 1928 τελεῖται τῇ 15 ἀπριλίου, προστίθεμεν τὰς ἀπὸ 15 ἀπριλίου μέχρι τῆς 4 νοεμβρίου συμπεριλαμβανομένας ἡμέρας, καὶ εὐρίσκομεν ἄθροισμα:

$$\begin{array}{cccccccc} \text{ἀπρ.} & \text{μαί.} & \text{ἰουν.} & \text{ἰουλ.} & \text{αὐγ.} & \text{σεπτ.} & \text{ὀκτ.} & \text{νοεμ.} & \text{ἄθρ.} \\ 15 & + & 31 & + & 30 & + & 31 & + & 31 & + & 30 & + & 31 & + & 4 & = & 203 \end{array}$$

Ἐκ τούτου 203 ἀφαιροῦμεν 49, καὶ εὐρίσκομεν διαφορὰν:

$$203 - 49 = 154$$

Διαιροῦντες δὲ τὸ 154 διὰ τοῦ 7, εὐρίσκομεν ἀκέραιον πηλίκον 22, ὅπερ δεικνύει ὅτι, ἀπόστολος τῆς κυριακῆς τῆς 4 νοεμβρίου 1928 εἶνε ὁ ἀπόστολος τῆς κβ'. κυριακῆς ἐκ τῶν ἐπιστολῶν τοῦ Παύλου.

Ἐσαύτως, ἵνα εὕρωμεν τὸν ἀπόστολον τῆς κυριακῆς τῆς 1 δεκεμβρίου 1929, ἐπειδὴ τὸ ἅγιον πάσχα τοῦ ἔτους 1929 τελεῖται τῇ 31 μαρτίου (§ 16, β'), προστίθεμεν τὰς ἀπὸ 31 μαρτίου μέχρι τῆς 1 δεκεμβρίου συμπεριλαμβανομένας ἡμέρας, καὶ εὐρίσκομεν τὸ ἄθροισμα:

$$\begin{array}{cccccccc} \text{μαρ.} & \text{ἀπρ.} & \text{μαί.} & \text{ἰουν.} & \text{ἰουλ.} & \text{αὐγ.} & \text{σεπ.} & \text{ὀκτ.} & \text{νοεμ.} & \text{δεκ.} & \text{ἄθρ.} \\ 0 & + & 30 & + & 31 & + & 30 & + & 31 & + & 31 & + & 30 & + & 31 & + & 1 & = & 245 \end{array}$$

Ἐκ τούτου 245 ἀφαιροῦμεν 49, καὶ εὐρίσκομεν διαφορὰν:

$$245 - 49 = 196$$

Διαιροῦντες δὲ τὸ 196 διὰ τοῦ 7, εὐρίσκομεν ἀκέραιον πηλίκον 28, ὅπερ δεικνύει ὅτι, ἀπόστολος τῆς κυριακῆς τῆς 1 δεκεμβρίου τοῦ ἔτους 1929 εἶναι ὁ ἀπόστολος τῆς κη'. κυριακῆς ἐκ τῶν ἐπιστολῶν τοῦ Παύλου.

Σημ. α'.) Ἡ οὕτως εὐρισκομένη κυριακὴ τοῦ ἀποστόλου, εἶναι καὶ κυριακὴ τοῦ κατὰ Ματθαίου εὐαγγελίου ἀπὸ τῆς κυριακῆς τῶν ἁγίων πάντων μέχρι τῆς κυριακῆς πρὸ τῆς ὑψώσεως.

Σημ. β'.) Τῇ κυριακῇ τῶν προπατόρων, δηλ. τῇ δευτέρᾳ κυριακῇ πρὸ τῆς ἑορτῆς τῶν χριστουγέννων, ἀναγινώσκειται πάντοτε ὁ ἀπόστολος τῆς κθ'. κυριακῆς.

Σημ. γ'.) Ἐὰν ὁ ἀπόστολος τῆς κη'. κυριακῆς ἀνεγνώσθη, καὶ μέχρι τῆς κυριακῆς τῶν προπατόρων μεσολαβῆ μία κυριακὴ, ἀναγινώσκειται κατὰ

ταύτην ὁ ἀπόστολος τῆς λ'. κυριακῆς. Τοῦτο δὲ συμβαίνει, ὅταν τὸ ἅγιον πάσχα πίπτῃ ἀπὸ τῆς 22 μαρτίου μέχρι τῆς 2 ἀπριλίου.

Σημ. γ'.) Αἱ κυριακαὶ πρὸ καὶ μετὰ τὴν ὑψώσιν, πρὸ καὶ μετὰ τὴν χριστουγέννησιν, πρὸ καὶ μετὰ τὰ φῶτα, καὶ πᾶσαι αἱ κυριακαὶ ἀπὸ τῆς κυριακῆς τοῦ τελώνου καὶ φαρισαίου μέχρι τῆς κυριακῆς τῶν ἁγίων πάντων ἔχουσιν ἰδιαιτέρους ὄρισμένους ἀποστόλους.

§ 20. ΚΑΝΩΝ Ζ'.

Δι' οὗ εὐρίσκεται ἡ μηνολογία τοῦ τριωδίου

Ἴνα εὕρωμεν τὴν μηνολογίαν, καθ' ἣν ἄρχεται τὸ τριώδιον, προστίθεμεν τὰς ἀπὸ 1 ἰανουαρίου μέχρι τῆς κυριακῆς τοῦ πάσχα συμπεριλαμβανομένας ἡμέρας, καὶ ἀπὸ τοῦ ἄθροίσματος αὐτῶν ἀφαιροῦμεν 70 ἡμέρας (= 10 ἑβδομάδες), καὶ ἡ διαφορὰ, ἣν εὐρίσκομεν, δεικνύει τὴν μηνολογίαν τοῦ τριωδίου.

Οὕτως, ἵνα εὕρωμεν τὴν μηνολογίαν τοῦ τριωδίου τοῦ ἔτους 1929 κατὰ τοὺς παλαιοημερολογίτας, ἐπειδὴ τὸ ἅγιον πάσχα τῶν παλαιοημερολογιτῶν τοῦ ἔτους 1929 τελεῖται τῇ 22 ἀπριλίου (§ 16, α'), προστίθεμεν τὰς ἀπὸ 1 ἰανουαρίου μέχρι τῆς 22 ἀπριλίου συμπεριλαμβανομένας ἡμέρας, καὶ εὐρίσκομεν ἄθροισμα.

$$\begin{array}{cccc} \text{ἰαν.} & \text{φεβ.} & \text{μαρ.} & \text{ἀπρ.} & \text{ἄθρ.} \\ 31 & + & 28 & + & 31 & + & 22 & = & 112 \end{array}$$

Ἐκ τούτου 112 ἀφαιροῦμεν 70, καὶ εὐρίσκομεν διαφορὰν:

$$112 - 70 = 42$$

ἣτις δεικνύει ὅτι, τὸ τριώδιον τῶν παλαιοημερολογιτῶν τοῦ ἔτους 1929 ἄρχεται τῇ 42 ἰανουαρίου, δηλ. τῇ 11 φεβρουαρίου κατὰ τὸ ἰουλιακὸν ἡμερολόγιον.

Ἐσαύτως, ἵνα εὕρωμεν τὴν Μηνολογίαν τοῦ τριωδίου τοῦ ἔτους 1929 κατὰ τοὺς νεοημερολογίτας, ἐπειδὴ τὸ ἅγιον πάσχα τῶν νεοημερολογιτῶν τοῦ ἔτους 1929 τελεῖται τῇ 31 μαρτίου (§ 16, β') προστίθεμεν τὰς ἀπὸ

1 Ιανουαρίου μέχρι τῆς 31 μαρτίου συμπεριλαμβανομένης ἡμέρας, καὶ εὐρίσκομεν ἄθροισμα·

$$\begin{array}{r} \text{ϊαν.} \quad \text{φεβ.} \quad \text{μαρ.} \quad \text{ἄθρ.} \\ 31 + 28 + 31 = 90 \end{array}$$

Ἐκ τοῦ 90 ἀφαιροῦμεν 70 καὶ εὐρίσκομεν τὴν διαφορὰν·

$$90 - 70 = 20$$

ἣτις δεικνύει ὅτι, τὸ τριώδιον τῶν νεοημερολογιτῶν τοῦ ἔτους 1929 ἀρχεται τῇ 20 Ιανουαρίου κατὰ τὸ νέον ἡμερολόγιον.

§ 21 ΚΑΝΩΝ Η΄.

Δι' οὗ εὐρίσκεται ἡ μηνολογία τῆς ἀπόκρεω

Ἴνα εὐρωμεν τὴν μηνολογίαν τῆς ἀπόκρεω, προστίθεμεν τὰς ἀπὸ 1 Ιανουαρίου μέχρι τῆς κυριακῆς τοῦ πάσχα συμπεριλαμβανομένης ἡμέρας, καὶ ἀπὸ τοῦ ἄθροίσματος αὐτῶν ἀφαιροῦμεν 56 ἡμέρας (= 8 ἑβδομάδες), καὶ ἡ διαφορὰ, ἣν εὐρίσκομεν, δεικνύει τὴν μηνολογίαν τῆς ἀπόκρεω.

Οὕτως, ἵνα εὐρωμεν τὴν μηνολογίαν τῆς ἀπόκρεω τοῦ ἔτους 1929 κατὰ τοὺς παλαιοημερολογίτας, ἐπειδὴ τὸ ἅγιον πάσχα τῶν παλαιοημερολογιτῶν τοῦ ἔτους 1929 τελεῖται τῇ 22 Ἀπριλίου (§ 16, α΄.), προστίθεμεν τὰς ἀπὸ 1 Ιανουαρίου μέχρι τῆς 22 Ἀπριλίου συμπεριλαμβανομένης ἡμέρας, καὶ εὐρίσκομεν τὸ ἄθροισμα·

$$\begin{array}{r} \text{ϊαν.} \quad \text{φεβ.} \quad \text{μαρ.} \quad \text{ἀπρ.} \quad \text{ἄθρ.} \\ 31 + 28 + 31 + 22 = 112 \end{array}$$

Ἐκ τοῦ 112 ἀφαιροῦμεν 56, καὶ εὐρίσκομεν διαφορὰν·

$$112 - 56 = 56$$

ἣτις δεικνύει ὅτι, ἡ ἀπόκρεω τῶν παλαιοημερολογιτῶν τοῦ ἔτους 1929 γίνεται τῇ 56 Ιανουαρίου, δηλ. τῇ 25 Φεβρουαρίου κατὰ τὸ Ἰουλιακὸν ἡμερολόγιον.

Ὡσαύτως, ἵνα εὐρωμεν τὴν μηνολογίαν τῆς ἀπόκρεω τοῦ ἔτους 1929 κατὰ τοὺς νεοημερολογίτας, ἐπειδὴ τὸ ἅγιον πάσχα τῶν νεοημερολογιτῶν τοῦ ἔτους 1929 τελεῖται τῇ 31 μαρτίου (§ 16, β΄.), προστίθεμεν

τὰς ἀπὸ 1 Ιανουαρίου μέχρι τῆς 31 μαρτίου συμπεριλαμβανομένης ἡμέρας, καὶ εὐρίσκομεν ἄθροισμα·

$$\begin{array}{r} \text{ϊαν.} \quad \text{φεβρ.} \quad \text{μαρ.} \quad \text{ἄθρ.} \\ 31 + 28 + 31 = 90 \end{array}$$

Ἐκ τοῦ 90 ἀφαιροῦμεν 56, καὶ εὐρίσκομεν διαφορὰν·

$$90 - 56 = 34$$

ἣτις δεικνύει ὅτι, ἡ ἀπόκρεω τῶν νεοημερολογιτῶν τοῦ ἔτους 1929 γίνεται τῇ 34 Ιανουαρίου, δηλ. τῇ 3 Φεβρουαρίου κατὰ τὸ νέον ἡμερολόγιον.

§ 22. ΚΑΝΩΝ Θ΄.

Δι' οὗ εὐρίσκονται αἱ ἡμέραι τῆς κρεωφαγίας.

Ἴνα εὐρωμεν τὰς ἡμέρας τῆς κρεωφαγίας, προστίθεμεν τὰς ἀπὸ 1 Ιανουαρίου μέχρι τῆς κυριακῆς τοῦ πάσχα συμπεριλαμβανομένης ἡμέρας, καὶ ἀπὸ τοῦ ἄθροίσματος αὐτῶν ἀφαιροῦμεν 49 ἡμέρας (= 7 ἑβδομάδες), καὶ ἡ διαφορὰ, ἣν εὐρίσκομεν, δεικνύει τὰς ἡμέρας τῆς κρεωφαγίας.

Οὕτως, ἵνα εὐρωμεν τὰς ἡμέρας τῆς κρεωφαγίας τοῦ ἔτους 1929 κατὰ τοὺς παλαιοημερολογίτας, ἐπειδὴ τὸ ἅγιον πάσχα τῶν παλαιοημερολογιτῶν τοῦ ἔτους 1929 τελεῖται τῇ 22 Ἀπριλίου (§ 16, α΄.) προστίθεμεν τὰς ἀπὸ 1 Ιανουαρίου μέχρι τῆς 22 Ἀπριλίου συμπεριλαμβανομένης ἡμέρας, καὶ εὐρίσκομεν ἄθροισμα·

$$\begin{array}{r} \text{ϊαν.} \quad \text{φεβρ.} \quad \text{μαρ.} \quad \text{ἀπρ.} \quad \text{ἄθρ.} \\ 31 + 28 + 31 + 22 = 112 \end{array}$$

Ἐκ τοῦ 112 ἀφαιροῦμεν 49, καὶ εὐρίσκομεν διαφορὰν·

$$112 - 49 = 63$$

ἣτις δεικνύει ὅτι οἱ παλαιοημερολογίται κατὰ τὸ ἔτος 1929 θὰ ἔχωσιν 63 ἡμέρας κρεωφαγίας.

Ὡσαύτως, ἵνα εὐρωμεν τὰς ἡμέρας τῆς κρεωφαγίας τοῦ ἔτους 1929 κατὰ τοὺς νεοημερολογίτας, ἐπειδὴ τὸ ἅγιον πάσχα τῶν νεοημερολογιτῶν τοῦ ἔτους 1929 τελεῖται τῇ 31 μαρτίου (§ 16, β΄.), προστίθεμεν τὰς ἀπὸ 1

Ιανουαρίου μέχρι τῆς 31 Μαρτίου συμπεριλαμβανομένης ἡμέρας, καὶ εὐρίσκομεν ἄθροισμα·

$$\begin{array}{l} \text{Ἰαν. φεβρ. μαρ. ἄθρ.} \\ 31 + 28 + 31 = 90 \end{array}$$

Ἐκ τῆς 90 ἀφαιροῦμεν 49, καὶ εὐρίσκομεν διαφορὰν·

$$90 - 49 = 41$$

ἣτις δεικνύει ὅτι, οἱ νεοημερολογῖται κατὰ τὸ ἔτος 1929 θὰ ἔχωσι 41 ἡμέρας κρεωφωγίας.

Γενικὸς κανὼν. Προστίθεμεν τὰς ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου μέχρι τῆς κυριακῆς τοῦ πάσχα συμπεριλαμβανομένης ἡμέρας.

Ἐὰν μὲν ἀπὸ τοῦ ἄθροίσματος αὐτῶν ἀφαιρέσωμεν 70, εὐρίσκομεν τὴν μηνολογίαν τοῦ τριωδίου.

Ἐὰν δὲ ἀπὸ τοῦ ἄθροίσματος αὐτῶν ἀφαιρέσωμεν 56, εὐρίσκομεν τὴν μηνολογίαν τῆς ἀπόκρεω.

Ἐὰν δὲ ἀπὸ τοῦ ἄθροίσματος αὐτῶν ἀφαιρέσωμεν 49 εὐρίσκομεν τὰς ἡμέρας τῆς κρεωφαγίας.

§ 23. ΚΑΝΩΝ Γ'.

Δι' οὗ εὐρίσκονται αἱ ἡμέραι τῆς νηστείας τῶν ἁγίων ἀποστόλων

Ἴνα εὐρωμεν τὰς ἡμέρας τῆς νηστείας τῶν ἁγίων ἀποστόλων, προστίθεμεν τὰς ἀπὸ τοῦ πάσχα μέχρι τῆς 28 Ἰουνίου συμπεριλαμβανομένης ἡμέρας, καὶ ἀπὸ τοῦ ἄθροίσματος αὐτῶν ἀφαιροῦμεν 56 ἡμέρας, καὶ ἡ διαφορὰ, ἣν εὐρίσκομεν, δεικνύει τὰς ἡμέρας τῆς νηστείας τῶν ἁγίων ἀποστόλων.

Οὕτως, ἵνα εὐρωμεν τὰς ἡμέρας τῆς νηστείας τῶν ἁγίων ἀποστόλων τοῦ ἔτους 1929 κατὰ τοὺς παλαιοημερολογίτας, ἐπειδὴ τὸ ἅγιον πάσχα τῶν παλαιοημερολογιτῶν τοῦ ἔτους 1929, τελεῖται τῇ 22 Ἀπριλίου (§ 16, α'.) προστίθεμεν τὰς ἀπὸ 22 Ἀπριλίου μέχρι τῆς 28 Ἰουνίου συμπεριλαμβανομένης ἡμέρας, καὶ εὐρίσκομεν ἄθροισμα·

$$\begin{array}{l} \text{ἄπρ. μαί. Ἰουν. ἄθρ.} \\ 8 + 31 + 28 = 67 \end{array}$$

Ἐκ τῆς 67 ἀφαιροῦμεν 56, καὶ εὐρίσκομεν διαφορὰν·

$$67 - 56 = 11,$$

ἣτις δεικνύει ὅτι, οἱ παλαιοημερολογῖται κατὰ τὸ ἔτος 1929 θὰ ἔχωσι 11 ἡμέρας νηστείας τῶν ἁγίων ἀποστόλων.

Ὡσαύτως, ἵνα εὐρωμεν τὰς ἡμέρας τῆς νηστείας τῶν ἁγίων ἀποστόλων τοῦ ἔτους 1929 κατὰ τοὺς νεοημερολογίτας, ἐπειδὴ τὸ ἅγιον πάσχα τῶν νεοημερολογιτῶν τοῦ ἔτους 1929 τελεῖται τῇ 31 Μαρτίου, (§ 16, β'.), προστίθεμεν τὰς ἀπὸ 31 Μαρτίου μέχρι τῆς 28 Ἰουνίου συμπεριλαμβανομένης ἡμέρας, καὶ εὐρίσκομεν ἄθροισμα·

$$\begin{array}{l} \text{μαρ. ἄπρ. μαί. Ἰουν. ἄθρ.} \\ 0 + 30 + 31 + 28 = 89 \end{array}$$

Ἐκ τῆς 89 ἀφαιροῦμεν 56, καὶ εὐρίσκομεν διαφορὰν·

$$89 - 56 = 33$$

ἣτις δεικνύει ὅτι, οἱ νεοημερολογῖται κατὰ τὸ ἔτος 1929, θὰ ἔχωσι 33 ἡμέρας νηστείας τῶν ἁγίων ἀποστόλων.

Ὡσαύτως, ἐὰν οἱ νεοημερολογῖται ἐορτάσωσι τὸ ἅγιον πάσχα τοῦ ἔτους 1929 τῇ 5 Μαΐου κατὰ τὸ νέον ἡμερολόγιον καὶ κατὰ τὸ παλαιὸν Ἀλεξανδρινὸν πασχάλιον, ἵνα εὐρωμεν τὰς ἡμέρας τῆς νηστείας τῶν ἁγίων ἀποστόλων, προστίθεμεν τὰς ἀπὸ 5 Μαΐου μέχρι τῆς 28 Ἰουνίου συμπεριλαμβανομένης ἡμέρας, καὶ εὐρίσκομεν ἄθροισμα·

$$\begin{array}{l} \text{μαί. Ἰουν. ἄθρ.} \\ 26 + 28 = 54. \end{array}$$

Ἐκ τῆς 54 ἀφαιροῦμεν 56, καὶ εὐρίσκομεν διαφορὰν·

$$54 - 56 = - 2,$$

ἣτις δεικνύει ὅτι, ἡ νηστεία τῶν ἁγίων ἀποστόλων θὰ ἀρχίσῃ 2 ἡμέρας μετὰ τὴν μνήμην αὐτῶν, πρᾶγμα ἄτοπον καὶ ἀδύνατον.

Σημ. Τὴν ἀνωμαλίαν ταύτην, ἣτις θὰ σκανδαλίσῃ τὰς συνειδήσεις πολλῶν χριστιανῶν, ὀφείλουσιν ἐκ παντὸς τρόπου νὰ ἀποφύγωσιν οἱ νεοημερολογῖται, καὶ νὰ ἐορτάσωσι τὸ ἅγιον πάσχα τοῦ ἔτους 1929, οὐχὶ ἀντικανονικῶς τῇ 5 Μαΐου, ἀλλὰ κατὰ τὴν πραγματικὴν αὐτοῦ μηνολογίαν,

δηλ. τὴν 31 μαρτίου, ἢ τοῦλάχιστον τὴν 14 ἀπριλίου κατὰ τὸ νέον ἡμερολόγιον ὁμοῦ μετὰ τῆς ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας. (Ὁρα. § 33. Σημ.).

§ 24. ΚΑΝΩΝ ΙΑ΄.

Δι' οὗ εὐρίσκεται ἡ μηνολογία τῆς ἀναλήψεως.

Ἵνα εὐρωμεν τὴν μηνολογίαν τῆς ἀναλήψεως, ἐὰν μὲν τὸ ἅγιον πάσχα τελῆται ἐν μηνὶ ἔχοντι 31 ἡμέρας, προστίθεμεν 8, ἐὰν δὲ τὸ ἅγιον πάσχα τελῆται ἐν μηνὶ ἔχοντι 30 ἡμέρας, προστίθεμεν 9 εἰς τὴν μηνολογίαν αὐτοῦ, καὶ τὸ προκύπτον ἄθροισμα δεικνύει τὴν ἡμερομηνίαν τοῦ ἀπριλίου, ἢ τοῦ μαΐου, ἢ τοῦ ἰουνίου, καθ' ἣν πίπτει ἡ ἑορτὴ τῆς ἀναλήψεως.

Οὕτως, Ἵνα εὐρωμεν τὴν μηνολογίαν τῆς ἀναλήψεως τοῦ ἔτους 1929 κατὰ τοὺς παλαιοημερολογίτας, ἐπειδὴ τὸ ἅγιον πάσχα τῶν παλαιοημερολογιτῶν τοῦ ἔτους 1929 τελεῖται τῇ 22 ἀπριλίου, (§ 16, α΄.), εἰς τὸ 22 προστίθεμεν 9, καὶ εὐρίσκομεν ἄθροισμα (22 + 9 =) 31, ὅπερ δεικνύει ὅτι, οἱ παλαιοημερολογῖται θὰ ἔχωσι τὴν ἑορτὴν τῆς ἀναλήψεως τὴν 31 μαΐου κατὰ τὸ ἰουλιανὸν ἡμερολόγιον.

Ἐσαύτως, Ἵνα εὐρωμεν τὴν μηνολογίαν τῆς ἀναλήψεως τοῦ ἔτους 1929 κατὰ τοὺς νεοημερολογίτας, ἐπειδὴ τὸ ἅγιον πάσχα τῶν νεοημερολογιτῶν τελεῖται τῇ 31 μαρτίου, (§ 16, β΄.), εἰς τὸ 31 προστίθεμεν 8, καὶ εὐρίσκομεν ἄθροισμα (31 + 8 =) 39, ὅπερ δεικνύει ὅτι, οἱ νεοημερολογῖται θὰ ἔχωσι τὴν ἑορτὴν τῆς ἀναλήψεως τὴν 39 ἀπριλίου, δηλ. τὴν 9 μαΐου, κατὰ τὸ νέον ἡμερολόγιον.

Σημ. α΄.) Προστιθέντες 10 εἰς τὴν μηνολογίαν τῆς ἀναλήψεως, εὐρίσκομεν τὴν μηνολογίαν τῆς ἁγίας πεντηκοστῆς.

Σημ. β΄.) Προστιθέντες 17 εἰς τὴν μηνολογίαν τῆς ἀναλήψεως, εὐρίσκομεν τὴν μηνολογίαν τῆς κυριακῆς τῶν ἁγίων πάντων.

Σημ. γ΄.) Ἐὰν οἱ νεοημερολογῖται ἑορτάσωσι τὸ ἅγιον πάσχα τοῦ ἔτους 1929 τῇ 5 μαΐου κατὰ τὸ νέον ἡμερολόγιον (§ 16, α΄.), ἡ μὲν ἑορτὴ τῆς ἀναλήψεως θὰ πέσῃ τῇ (5 + 8 =) 13 ἰουνίου, ἡ δὲ ἑορτὴ τῆς ἁγίας πεντηκοστῆς θὰ πέσῃ τῇ (13 + 10 =) 23 ἰουνίου, ἡ δὲ κυριακὴ τῶν ἁγίων πάντων θὰ πέσῃ τῇ (13 + 17 =) 30 ἰουνίου, ἡ δὲ νη-

στεία τῶν ἁγίων ἀποστόλων θὰ ἀρχίσῃ τῇ 1 ἰουλίου, πρᾶγμα ὡς εἴπομεν ἄτοπον καὶ ἀδύνατον.

§ 25. ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΩΝ ΠΕΡΙΚΟΠΩΝ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΟΥ ΛΟΥΚΑ

Τὰ εὐαγγέλια τοῦ εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ, ὡς γνωστόν, δὲν ἀκολουθοῦσι τὴν φυσικὴν ἀριθμητικὴν σειρὰν τῶν κυριακῶν, ἀλλὰ μεταπηδῶσιν ἀπὸ τῆς μιᾶς κυριακῆς εἰς τὴν ἄλλην, καὶ ὡς συνήθως λέγουσιν οἱ ἱερεῖς· ὁ Λουκᾶς πηδᾷ. Τὸ τοιοῦτο δὲ πῆδημα δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐξηγήσῃ ἐρωτηθεὶς οὐδ' αὐτὸς ὁ ἀείμνηστος ἀρχιεπίσκοπος Ζακύνθου Διονύσιος Λάτας, ὅστις προθύμως πάντοτε ἔλυνεν ἐν τῇ « Σιών » πᾶσαν θρησκευτικὴν ἀπορίαν προβαλλομένην αὐτῷ.

Καθ' ἡμᾶς ὁ λόγος τῆς μεταπηδήσεως ταύτης ἐστὶν ὁ ἑξῆς. Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, ἡ καταρτίσασα τὴν σειρὰν τῶν εὐαγγελικῶν περικοπῶν ὥρισε.

α΄.) Ὅπως τὸ εὐαγγέλιον τῆς δ΄. κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ ἀναγινώσκηται τῇ κυριακῇ τῶν ἁγίων πατέρων, ἣτις πίπτει ἀπὸ τῆς 11 μέχρι τῆς 17 ὁκτωβρίου.

β΄.) Ὅπως τὸ εὐαγγέλιον τῆς ε΄. κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ ἀναγινώσκηται τῇ κυριακῇ, ἣτις πίπτει ἀπὸ τῆς 30 ὁκτωβρίου μέχρι τῆς 5 νοεμβρίου.

γ΄.) Ὅπως τὸ εὐαγγέλιον τῆς ια΄. κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ ἀναγινώσκηται τῇ κυριακῇ τῶν προπατόρων, δευτέρᾳ κυριακῇ πρὸ τῆς ἑορτῆς τῶν χριστουγέννων.

Ἐπειδὴ δὲ αἱ ἡμερομηνίαι τῶν κυριακῶν τούτων ἐξαρτῶνται ἐκ τῆς ἡμερομηνίας τῆς κυριακῆς μετὰ τὴν ὕψωσιν, ἣτις κυμαίνεται μεταξὺ τῆς 15 καὶ τῆς 21 σепτεμβρίου, εἶνε φανερόν ὅτι·

Ὅταν μὲν ἡ κυριακὴ μετὰ τὴν ὕψωσιν πίπτῃ τῇ 21 ἢ τῇ 20 σепτεμβρίου, τότε μεταξὺ τῆς ἑορτῆς τῆς ὕψωσεως καὶ τῆς ἑορτῆς τῶν χριστουγέννων μεσολαβοῦσι 14 κυριακαί, καὶ ἡ μὲν δ΄. Λουκᾶ προηγεῖται τῆς γ΄. ἡ δὲ στ΄. Λουκᾶ προηγεῖται τῆς ε΄.

§ 26. ΠΙΝΑΞ Α΄.

Όταν δὲ ἡ κυριακὴ μετὰ τὴν ὑψωσιν πίπτῃ τῇ 19 ἢ τῇ 18 Σεπτεμβρίου, πάλιν μεταξὺ τῆς ἑορτῆς τῆς ὑψώσεως καὶ τῆς ἑορτῆς τῶν χριστουγέννων μεσολαβοῦσι 14 κυριακαί, ἀλλὰ τότε μόνον ἡ **στ΄**. Λουκᾶ προηγείται τῆς **ε΄**.

Όταν δὲ ἡ κυριακὴ μετὰ τὴν ὑψωσιν πίπτῃ τῇ 17, ἢ τῇ 16, ἢ τῇ 15 Σεπτεμβρίου, τότε μεταξὺ τῆς ἑορτῆς τῆς ὑψώσεως καὶ τῆς ἑορτῆς τῶν χριστουγέννων μεσολαβοῦσι 15 κυριακαί, καὶ ἡ μὲν **στ΄** καὶ **ζ΄**. Λουκᾶ προηγούνται τῆς **ε΄**. μετὰ δὲ τὴν **ιγ΄**. Λουκᾶ, δηλ. τῇ 11 κυριακῇ κατὰ σειρὰν, ἀναγινώσκεται ἡ **ιδ΄**. Λουκᾶ. (Ὅρα § 27. Σημ.).

Ἐπειδὴ δὲ ἡ τοιαύτη μεταπήδησις τῶν εὐαγγελίων τοῦ Λουκᾶ παραζαλίζει καὶ εἰς ἀμυχανίαν περιάγει τοὺς ἀπειρότερον ἔχοντας ἱερεῖς, πρὸς εὐκολίαν αὐτῶν κατασκευάζομεν τοὺς ἀπέναντι πίνακας § 26,

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

Κάτωθεν ἐκάστης ἡμερομηνίας ὑπάρχει καὶ τὸ εὐαγγέλιον ὅπερ θὰ ἀναγνωσθῇ, οὕτως:

Ἐὰν ἡ 12 ὀκτωβρίου πέσῃ ἐν ἡμέρᾳ κυριακῇ, θὰ ἀναγνωσθῇ κατ' αὐτὴν τὸ εὐαγγέλιον τῆς **δ΄**. κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ. Πίναξ Α΄.

Ἐὰν ἡ 24 ὀκτωβρίου πέσῃ ἐν ἡμέρᾳ κυριακῇ, θὰ ἀναγνωσθῇ κατ' αὐτὴν τὸ εὐαγγέλιον τῆς **στ΄**. κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ. Πίναξ Β΄.

Ἐὰν ἡ 1 δεκεμβρίου πέσῃ ἐν ἡμέρᾳ κυριακῇ, θὰ ἀναγνωσθῇ κατ' αὐτὴν τὸ εὐαγγέλιον τῆς **ιδ΄**. κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ. Πίναξ Δ΄. (Ὅρα καὶ § 27. Σημ. α΄.).

Ἐὰν ἡ 29 ὀκτωβρίου πέσῃ ἐν ἡμέρᾳ κυριακῇ, θὰ ἀναγνωσθῇ κατ' αὐτὴν τὸ εὐαγγέλιον τῆς **ζ΄**. κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ. Πίναξ Γ΄. καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς.

Ἡ τελευταία σειρὰ ἐκάστου πίνακος περιέχει τὴν φυσικὴν ἀριθμητικὴν σειρὰν τῶν κυριακῶν, καὶ χρησιμεύει διὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν καθημερινῶν εὐαγγελίων, τὰ ὁποῖα δὲν μεταπηδῶσιν ὡς τὰ τῶν κυριακῶν.

Σεπτέμβριος		Ὀκτώβριος				Νοέμβριος					Δεκέμβριος		
21 Κυριακὴ μετὰ τὴν ὑψ.	28 α΄.	5 β΄.	12 δ΄.	19 γ΄.	26 στ΄.	2 ε΄.	9 ζ΄.	16 η΄.	23 θ΄.	30 ιγ΄.	7 ι΄.	14 ια΄.	21 Κυριακὴ πρὸ τῆς Χρ. γεν.
20 Κυριακὴ μετὰ τὴν ὑψ.	27 α΄.	4 β΄.	11 δ΄.	18 γ΄.	25 στ΄.	1 ε΄.	8 ζ΄.	15 η΄.	22 θ΄.	29 ιγ΄.	6 ι΄.	13 ια΄.	20 Κυριακὴ πρὸ τῆς Χρ. γεν.
Φυσικὴ σειρὰ τῶν κυριακῶν	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

ΠΙΝΑΞ Β΄.

Σεπτέμβριος		Ὀκτώβριος				Νοέμβριος				Δεκέμβριος			
19 Κυριακὴ μετὰ τὴν ὑψ.	26 α΄.	3 β΄.	10 γ΄.	17 δ΄.	24 στ΄.	31 ε΄.	7 ζ΄.	14 η΄.	21 —	28 ιγ΄.	5 ι΄.	12 ια΄.	19 Κυριακὴ πρὸ τῆς Χρ. γεν.
18 Κυριακὴ μετὰ τὴν ὑψ.	25 α΄.	2 β΄.	9 γ΄.	16 δ΄.	23 στ΄.	30 ε΄.	6 ζ΄.	13 η΄.	20 θ΄.	27 ιγ΄.	4 ι΄.	11 ια΄.	18 Κυριακὴ πρὸ τῆς Χρ. γεν.
Φυσικὴ σειρὰ τῶν κυριακῶν	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

ΠΙΝΑΞ Γ΄.

Σεπτέμβριος		Ὀκτώβριος				Νοέμβριος				Δεκέμβριος				
17 Κυριακὴ μετὰ τὴν ὑψ.	24 α΄.	1 β΄.	8 γ΄.	15 δ΄.	22 στ΄.	29 ζ΄.	5 ε΄.	12 η΄.	19 θ΄.	26 ιγ΄.	3 ιδ΄.	10 ι΄.	17 ια΄.	24 Κυριακὴ πρὸ τῆς Χρ. γεν.
Φυσικὴ σειρὰ τῶν κυριακῶν	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14

ΠΙΝΑΞ Δ΄.

Σεπτέμβριος		Ὀκτώβριος				Νοέμβριος				Δεκέμβριος				
16 Κυριακὴ μετὰ τὴν ὑψ.	23 α΄.	30 β΄.	7 γ΄.	14 δ΄.	21 στ΄.	28 ζ΄.	4 ε΄.	11 η΄.	18 θ΄.	25 ιγ΄.	2 ιδ΄.	9 ι΄.	16 ια΄.	23 Κυριακὴ πρὸ τῆς Χρ. γεν.
15 Κυριακὴ μετὰ τὴν ὑψ.	22 α΄.	29 β΄.	6 γ΄.	13 δ΄.	20 στ΄.	27 ζ΄.	3 ε΄.	10 η΄.	17 θ΄.	24 ιγ΄.	1 ιδ΄.	8 ι΄.	15 ια΄.	22 Κυριακὴ πρὸ τῆς Χρ. γεν.
Φυσικὴ σειρὰ τῶν κυριακῶν	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14

SISMANOLOGIO MEGARO

§ 27. ΠΙΝΑΞ

Τῶν εὐαγγελίων καὶ τῶν ἀποστόλων, τῶν ἀναγινωσκομένων κατὰ τὰς κυριακάς, αἵτινες μεσολαβοῦσι μεταξὺ τῆς κυριακῆς μετὰ τὰ φῶτα, καὶ τῆς κυριακῆς τοῦ τριωδίου, τοῦ τελώνου καὶ φαρισαίου.

Α'. Ὄταν τὸ ἅγιον πάσχα πίπτῃ τῇ 25, 24, 23, 22 ἀπριλίου μεσολαβοῦσι τέσσαρες κυριακαί.

	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
	Κυρ. — μετὰ τὰ φῶτα.	Κυρ. — μετὰ τὰ φῶτα.
1	Κυρ. ιβ' . Λουκᾶ, τῶν 10 λεπρῶν.	Κυρ. κθ' .
2	Κυρ. ιδ' . Λουκᾶ, τοῦ τυφλοῦ.	Κυρ. λα' .
3	Κυρ. ιε' . Λουκᾶ, τοῦ Ζακχαίου.	Κυρ. λβ' .
4	Κυρ. ιζ' . Ματθαίου, τῆς Χαναν. Κυρ. ιστ' . Λουκᾶ, Τελ. καὶ Φαρισ.	Κυρ. ιζ' . Κυρ. λγ' . τοῦ τριωδίου.

Β'. Ὄταν τὸ ἅγιον πάσχα πίπτῃ τῇ 21, 20, 19, 18, 17, 16, 15 ἀπριλίου μεσολαβοῦσι τρεῖς κυριακαί.

	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
	Κυρ. — μετὰ τὰ φῶτα.	Κυρ. — μετὰ τὰ φῶτα.
1	Κυρ. ιβ' . Λουκᾶ, τῶν 10 λεπρῶν.	Κυρ. κθ' .
2	Κυρ. ιε' . Λουκᾶ, τοῦ Ζακχαίου.	Κυρ. λβ' .
3	Κυρ. ιζ' . Ματθαίου, τῆς Χαναν. Κυρ. ιστ' . Λουκᾶ, Τελ. καὶ Φαρισ.	Κυρ. ιζ' . Κυρ. λγ' . τοῦ τριωδίου.

Γ'. Ὄταν τὸ ἅγιον πάσχα πίπτῃ τῇ 14, 13, 12, 11, 10, 9, 8 ἀπριλίου μεσολαβοῦσι δύο κυριακαί.

	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
	Κυρ. — μετὰ τὰ φῶτα.	Κυρ. — μετὰ τὰ φῶτα.
1	Κυρ. ιβ' . Λουκᾶ, τῶν 10 λεπρῶν.	Κυρ. κθ' .
2	Κυρ. ιε' . Λουκᾶ, τοῦ Ζακχαίου. Κυρ. ιστ' . Λουκᾶ, Τελ. καὶ Φαρισ.	Κυρ. λβ' . Κυρ. λγ' . τοῦ τριωδίου.

Δ'. Ὄταν τὸ ἅγιον πάσχα πίπτῃ τῇ 7, 6, 5, 4, 3, 2, 1 ἀπριλίου μεσολαβεῖ μία κυριακή.

	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
	Κυρ. — μετὰ τὰ φῶτα.	Κυρ. — μετὰ τὰ φῶτα.
1	Κυρ. ιε' . Λουκᾶ, τοῦ Ζακχαίου. Κυρ. ιστ' . Λουκᾶ, Τελ. καὶ Φαρισ.	Κυρ. λβ' . Κυρ. λγ' . τοῦ τριωδίου.

Ε'. Ὄταν τὸ ἅγιον πάσχα πίπτῃ τῇ 31, 30, 29, 28, 27, 26, 25 μαρτίου, οὐδεμία κυριακή μεσολαβεῖ, καὶ ἀμέσως τῇ πρώτῃ κυριακῇ μετὰ τὴν κυριακὴν μετὰ τὰ φῶτα ἄρχεται τὸ τριώδιον, καὶ ἀναγινώσκεται ὁ ἀπόστολος καὶ τὸ εὐαγγέλιον τῆς κυριακῆς τοῦ τελώνου καὶ φαρισαίου.

ΣΤ'. Ὄταν τὸ ἅγιον πάσχα πίπτῃ τῇ 24, 23, 22 μαρτίου, τῇ κυριακῇ μετὰ τὰ φῶτα ἄρχεται τὸ τριώδιον, καὶ ἀναγινώσκεται ἀπόστολος καὶ εὐαγγέλιον τῆς κυριακῆς τοῦ τελώνου καὶ φαρισαίου.

Σημ. α') Ὄταν τὸ ἅγιον πάσχα πίπτῃ τῇ 25, 24, 23, 22 ἀπριλίου τῇ δευτέρῃ κυριακῇ μετὰ τὴν κυριακὴν μετὰ τὰ φῶτα, ἀπόστολος μὲν λέγεται τῆς **λα'**. κυριακῆς, εὐαγγέλιον δὲ τῆς **ιδ'**. κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ (§ 27, Α'). ἀλλὰ τότε κατὰ τὴν 1 ἢ 2, ἢ 3 δεκεμβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους, ὅταν αἱ ἡμερομηνία αὗται πίπτωσιν ἐν κυριακῇ, ἀντὶ τοῦ εὐαγγελίου τῆς **ιδ'**. κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ (ὄρα § 26, πίνακος Γ'. καὶ Δ'), ἀναγινώσκεται τὸ εὐαγγέλιον τῆς **ιστ'**. κυριακῆς τοῦ Ματθαίου.

Σημ. β') Ὄταν ἡ ἑορτὴ τῶν χριστουγέννων πίπτῃ ἐν ἡμέρᾳ παρασκευῆ, τῇ ἐπαύριον, τῷ σαββάτῳ, ἀπόστολος καὶ εὐαγγέλιον λέγονται τοῦ σαββάτου μετὰ τὴν χριστουγέννησιν.

§ 28. ΠΙΝΑΞ

Δι' οὗ εὐρίσκεται τὸ ὄνομα τῆς 1 ἐκάστου μηνὸς κατὰ τὸ νέον ἡμερολόγιον ἀπὸ τοῦ ἔτους 1900 μέχρι τοῦ ἔτους 2099.

Οἱ 12 μῆνες	ΗΜΕΡΑΙ	ὑπόλοιπον ἔτους — 1900 28						
		0 6 17 23	1 7 12 18	2 13 19 24	3 8 14 25	9 15 20 26	4 10 21 27	5 11 16 22
Ἰανουάριος	31	δευτ.	τρίτ.	τετ.	πέμ.	παρ.	σάβ.	κυρ.
Φεβρουάριος	28	πέμ.	παρ.	σάβ.	κυρ.	δευτ.	τρίτ.	τετ.
Μάρτιος	31	πέμ.	παρ.	σάβ.	κυρ.	δευτ.	τρίτ.	τετ.
Ἀπρίλιος	30	κυρ.	δευτ.	τρίτ.	τετ.	πέμ.	παρ.	σάβ.
Μάιος	31	τρίτ.	τετ.	πέμ.	παρ.	σάβ.	κυρ.	δευτ.
Ἰούνιος	30	παρ.	σάβ.	κυρ.	δευτ.	τρίτ.	τετ.	πέμ.
Ἰούλιος	31	κυρ.	δευτ.	τρίτ.	τετ.	πέμ.	παρ.	σάβ.
Αὐγουστος	31	τετ.	πέμ.	παρ.	σάβ.	κυρ.	δευτ.	τρίτ.
Σεπτέμβριος	30	σάβ.	κυρ.	δευτ.	τρίτ.	τετ.	πέμ.	παρ.
Ὀκτώβριος	31	δευτ.	τρίτ.	τετ.	πέμ.	παρ.	σάβ.	κυρ.
Νοέμβριος	30	πέμ.	παρ.	σάβ.	κυρ.	δευτ.	τρίτ.	τετ.
Δεκέμβριος	31	σάβ.	κυρ.	δευτ.	τρίτ.	τετ.	πέμ.	παρ.
Ὅταν τὸ ἔτος ᾗνε δίσεκτον								
Ἰανουάριος	31	κυρ.	δευτ.	τρίτ.	τετ.	πέμ.	παρ.	σάβ.
Φεβρουάριος	29	τετ.	πέμ.	παρ.	σάβ.	κυρ.	δευτ.	τρίτ.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΟΥ ΠΙΝΑΚΟΣ

Ἀπὸ τοῦ δεδομένου ἔτους ἀφαιροῦμεν 1900, καὶ τὴν διαφορὰν διαιροῦμεν διὰ τοῦ 28, καὶ λαμβάνομεν (οὐχὶ τὸ πηλίκον ἀλλὰ) τὸ ὑπόλοιπον. Εἶτα ἀποβλέπομεν εἰς τὸν πίνακα, καὶ ἀκολουθοῦντες τὴν ὀριζοντίαν σειρὰν τοῦ δεδομένου μηνὸς καὶ τὴν κατακόρυφον στήλην, ἐν ᾗ ὑπάρχει τὸ

εὐρεθὲν ὑπόλοιπον, εὐρίσκομεν τὸ ὄνομα τῆς 1 τοῦ μηνὸς τούτου εἰς τὸ τετραγωνίδιον, ἐν ᾧ συναντῶνται αἱ δύο στήλαι.

Οὕτως, ἵνα εὑρωμεν τὸ ὄνομα τῆς 1 μαρτίου τοῦ ἔτους 1925, διαιροῦμεν τὸ 25 διὰ τοῦ 28, καὶ εὐρίσκομεν ὑπόλοιπον 25. Εἶτα ἀποβλέπομεν εἰς τὸν πίνακα, καὶ ἀκολουθοῦντες τὴν ὀριζοντίαν σειρὰν τοῦ μαρτίου καὶ τὴν κατακόρυφον στήλην, ἐν ᾗ ὑπάρχει τὸ ὑπόλοιπον 25, παρατηροῦμεν ὅτι αὗται συναντῶνται εἰς τὸ τετραγωνίδιον ὅπερ φέρει τὴν συντεταγμένην λέξιν **κυρ.** ἣτις δεικνύει ὅτι ἡ 1 μαρτίου τοῦ ἔτους 1925 ἐκαλεῖτο κυριακή.

Ὅσαύτως, ἵνα εὑρωμεν τὸ ὄνομα τῆς 1 μαρτίου τοῦ ἔτους 1929, διαιροῦμεν τὸ 29 διὰ τοῦ 28, καὶ εὐρίσκομεν ὑπόλοιπον 1. Εἶτα ἀποβλέπομεν εἰς τὸν πίνακα καὶ ἀκολουθοῦντες τὴν ὀριζοντίαν σειρὰν τοῦ μαρτίου καὶ τὴν κατακόρυφον στήλην, ἐν ᾗ ὑπάρχει τὸ ὑπόλοιπον 1, παρατηροῦμεν ὅτι, αὗται συναντῶνται εἰς τὸ τετραγωνίδιον, ὅπερ φέρει τὴν συντεταγμένην λέξιν **παρ.** ἣτις δεικνύει ὅτι ἡ 1 μαρτίου τοῦ ἔτους 1929 ὀνομάζεται παρασκευή.

Ὅσαύτως, ἵνα εὑρωμεν τὸ ὄνομα τῆς 1 φεβρουαρίου τοῦ ἔτους 1972 διαιροῦμεν τὸ 72 διὰ τοῦ 28, καὶ εὐρίσκομεν ὑπόλοιπον 16. Εἶτα ἀποβλέπομεν εἰς τὸν πίνακα, καὶ ἐπειδὴ τὸ ἔτος 1972 εἶνε δίσεκτον, ἀκολουθοῦντες τὴν ὀριζοντίαν σειρὰν τοῦ φεβρουαρίου ἣτις εὐρίσκεται κάτω, καὶ τὴν κατακόρυφον στήλην, ἐν ᾗ ὑπάρχει τὸ ὑπόλοιπον 16, παρατηροῦμεν ὅτι, αὗται συναντῶνται εἰς τὸ τετραγωνίδιον, ὅπερ φέρει τὴν συντεταγμένην λέξιν **τρίτ.** ἣτις δεικνύει ὅτι ἡ 1 φεβρουαρίου τοῦ δίσεκτου ἔτους 1972 ὀνομάζεται τρίτη.

Ὅσαύτως, ἵνα εὑρωμεν τὸ ὄνομα τῆς 1 ὀκτωβρίου τοῦ ἔτους 2040, ἀπὸ τοῦ 2040 ἀφαιροῦμεν 1900, καὶ εὐρίσκομεν διαφορὰν 140, ἣν διαιροῦντες διὰ τοῦ 28 εὐρίσκομεν ὑπόλοιπον 0. Εἶτα ἀποβλέπομεν εἰς τὸν πίνακα, καὶ ἀκολουθοῦντες τὴν ὀριζοντίαν σειρὰν τοῦ ὀκτωβρίου καὶ τὴν κατακόρυφον στήλην, ἐν ᾗ ὑπάρχει τὸ ὑπόλοιπον 0, παρατηροῦμεν ὅτι, αὗται συναντῶνται εἰς τὸ τετραγωνίδιον, ὅπερ φέρει τὴν συντεταγμένην λέξιν **δευτ.** ἣτις δεικνύει ὅτι ἡ 1 ὀκτωβρίου τοῦ ἔτους 2040 ὀνομάζεται δευτέρα.

Σημ. Διὰ τοῦ πίνακος τούτου ἕκαστος, γινώσκων τὸ ἔτος καὶ τὴν ἡμερομηνίαν τῆς γεννήσεως αὐτοῦ, δύναται νὰ εὑρῇ καὶ τὸ ὄνομα τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἐγεννήθη.

§ 29. ΤΥΠΟΙ

Δι' ὧν εὐρίσκονται τὰ ἔτη, ὧν ἡ 1 μαρτίου ἔχει τὸ αὐτὸ ὄνομα.

$$\left. \begin{array}{l} x = 12 \varphi + 28 \psi + 4 \\ x = 12 \varphi + 28 \psi + 10 \\ x = 12 \varphi + 28 \psi + 21 \\ x = 12 \varphi + 28 \psi + 27 \end{array} \right\} \mathbf{A} \quad \left. \begin{array}{l} x = 12 \varphi + 28 \psi + 9 \\ x = 12 \varphi + 28 \psi + 15 \\ x = 12 \varphi + 28 \psi + 20 \\ x = 12 \varphi + 28 \psi + 26 \end{array} \right\} \mathbf{B}$$

Οἱ μὲν πρῶτοι τύποι **A** παρέχουσι τὰ ἔτη, ὧν ἡ 1 μαρτίου κατὰ τὸ Ἰουλιακὸν ἡμερολόγιον ἔχει τὸ αὐτὸ ὄνομα, καὶ ἰσχύουσιν ἀπὸ τοῦ 4 μ. Χ. ἔτους μέχρι τοῦ ἀλείρου.

Οἱ δὲ δεύτεροι τύποι **B** παρέχουσι τὰ ἔτη, ὧν ἡ 1 μαρτίου κατὰ τὸ νέον ἡμερολόγιον ἔχει τὸ αὐτὸ ὄνομα, καὶ ἰσχύουσιν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1900 μέχρι τοῦ ἔτους 2099.

Ἀπὸ τοῦ ἔτους 2100 μέχρι τοῦ ἔτους 2199 ἰσχύουσι διὰ τὸ νέον ἡμερολόγιον οἱ πρῶτοι τύποι **A**.

Ἐν πᾶσι τοῖς τύποις τούτοις τὸ μὲν x παριστᾷ τὰ ἀπὸ Χριστοῦ γεννήσεως ἔτη καὶ ἐξῆς, τὸ δὲ ψ ἐν μὲν τοῖς τύποις **A** πάντα ἀκέραιον ἀριθμὸν ἀπὸ τοῦ 0 μέχρι τοῦ ἀλείρου, ἐν δὲ τοῖς τύποις **B** τοὺς ἀκεραίους ἀριθμοὺς ἀπὸ τοῦ 68 καὶ ἐξῆς, τὸ δὲ φ τὸ ὄνομα ἐκάστης ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος (᾽Ορα § 11).

Οὕτως, ἵνα εὕρωμεν τὰ ἔτη, ὧν ἡ 1 μαρτίου κατὰ τὸ νέον ἡμερολόγιον ὀνομάζεται σάββατον, ἀντὶ μὲν τοῦ φ τίθεμεν 0, ἀντὶ δὲ τοῦ ψ τίθεμεν 68 καὶ ἔχομεν.

$$\begin{aligned} x &= 12 \times 0 + 28 \times 68 + 9 = 1913. \\ x &= 12 \times 0 + 28 \times 68 + 15 = 1919. \\ x &= 12 \times 0 + 28 \times 68 + 20 = 1924. \\ x &= 12 \times 0 + 28 \times 68 + 26 = 1930. \end{aligned}$$

Τῶν ἐτῶν τούτων 1913, 1919, 1924, 1930 ἡ 1 μαρτ. ὀνομάζεται σάββατον.

᾽Οσαύτως, ἵνα εὕρωμεν τὰ ἔτη, ὧν ἡ 1 μαρτίου κατὰ τὸ νέον ἡμερολόγιον ὀνομάζεται κυριακή, ἀντὶ μὲν τοῦ φ τίθεμεν 1, ἀντὶ δὲ τοῦ ψ τίθεμεν 68, καὶ ἔχομεν.

$$\begin{aligned} x &= 12 \times 1 + 28 \times 68 + 9 = 1925. \\ x &= 12 \times 1 + 28 \times 68 + 15 = 1931. \\ x &= 12 \times 1 + 28 \times 68 + 20 = 1936. \\ x &= 12 \times 1 + 28 \times 68 + 26 = 1942. \end{aligned}$$

Τῶν ἐτῶν τούτων 1925, 1931, 1936, 1942 ἡ 1 μαρτ. ὀνομάζεται κυριακή.

§ 30. ΠΙΝΑΞ Α΄.

Τῶν ἐτῶν, ὧν ἡ 1 μαρτίου κατὰ τὸ Ἰουλιακὸν ἡμερολόγιον ὀνομάζεται

ΚΥΡΙΑΚΗ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚ.	ΣΑΒΒΑΤΟΝ
1926	1927	—	1928	1929	1930	1931
—	1932	1933	1934	1935	—	1936
1937	1938	1939	—	1940	1941	1942
1943	—	1944	1945	1946	1947	—
1948	1949	1950	1951	—	1952	1953
1954	1955	—	1956	1957	1958	1959
—	1960	1961	1962	1963	—	1964
1965	1966	1967	—	1968	1969	1970
1971	—	1972	1973	1974	1975	—
1976	1977	1978	1979	—	1980	1981
1982	1983	—	1984	1995	1986	1987
—	1988	1989	1990	1991	—	1992
1993	1994	1995	—	1996	1997	1998
1999	—	2000	2001	2002	2003	—
2004	2005	2006	2007	—	2008	2009
2010	2011	—	2012	2013	2014	2015
—	2016	2017	2018	2019	—	2020
2021	2022	2023	—	2024	2025	2026
2027	—	2028	2029	2030	2031	—
2032	2033	2034	2035	—	2036	2037
2038	2039	—	2040	2041	2042	2043
—	2044	2045	2046	2047	—	2048
2049	2050	2051	—	2052	2053	2054
2055	—	2056	2057	2058	2059	—
2060	2061	2062	2063	—	2064	2065
2066	2067	—	2068	2069	2070	2071
—	2072	2073	2074	2075	—	2076
2077	2078	2079	—	2080	2081	2082
2083	—	2084	2085	2086	2087	—
2088	2089	2090	2091	—	2092	2093
2094	2095	—	2096	2097	2098	2099
—	2100	2101	2102	2103	—	2104
2105	2106	2107	—	2108	2109	2110
2111	—	2112	2113	2114	2115	—
2116	2117	2118	2119	—	2120	2121

§ 31. ΠΙΝΑΞ Β΄.

Τῶν ἐτῶν, ὧν ἡ 1 μαρτίου κατὰ τὸ νέον ἡμερολόγιον ὀνομάζεται

ΚΥΡΙΑΚΗ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚ.	ΣΑΒΒΑΤΟΝ
1925	1926	1927	—	1928	1929	1930
1931	—	1932	1933	1934	1935	—
1936	1937	1938	1939	—	1940	1941
1942	1943	—	1944	1945	1946	1947
—	1948	1949	1950	1951	—	1952
1953	1954	1955	—	1956	1957	1958
1959	—	1960	1961	1962	1963	—
1964	1965	1966	1967	—	1968	1969
1970	1971	—	1972	1973	1974	1975
—	1976	1977	1978	1979	—	1980
1981	1982	1983	—	1984	1985	1986
1987	—	1988	1989	1990	1991	—
1992	1993	1994	1995	—	1996	1997
1998	1999	—	2000	2001	2002	2003
—	2004	2005	2006	2007	—	2008
2009	2010	2011	—	2012	2013	2014
2015	—	2016	2017	2018	2019	—
2020	2021	2022	2023	—	2024	2025
2026	2027	—	2028	2029	2030	2031
—	2032	2033	2034	2035	—	2036
2037	2038	2039	—	2040	2041	2042
2043	—	2044	2045	2046	2047	—
2048	2049	2050	2051	—	2052	2053
2054	2055	—	2056	2057	2058	2059
—	2060	2061	2062	2063	—	2064
2065	2066	2067	—	2068	2069	2070
2071	—	2072	2073	2074	2075	—
2076	2077	2078	2079	—	2080	2081
2082	2083	—	2084	2085	2086	2087
—	2088	2089	2090	2091	—	2092
2093	2094	2095	—	2096	2097	2098
2099	2100	2101	2102	2103	—	2104
2105	2106	2107	—	2108	2109	2110
2111	—	2112	2113	2114	2115	—
2116	2117	2118	2119	—	2120	2121

Ἡ ἐρμηνεία τῶν πινάκων τούτων Α΄. καὶ Β΄. εἶνε ἀπλουστάτη. Ἡ 1 μαρτίου τῶν ἐτῶν ἐκάστης στήλης ὀνομάζεται τῷ ὀνόματι, ὅπερ φέρει ἐπὶ κεφαλῆς ἀνωθεν.

Οὕτως ἡ 1 μαρτίου τῶν ἐτῶν 1929, 1935, 1940, 1946, 1957. . . . Πίναξ Α΄. κατὰ τὸ Ἰουλιακὸν ἡμερολόγιον ὀνομάζεται πέμπτη.

Ἡ 1 μαρτίου τῶν ἐτῶν 1925, 1931, 1936, 1942, 1953, 1959. . . . Πίναξ Β΄. κατὰ τὸ νέον ἡμερολόγιον ὀνομάζεται κυριακή.

§ 32. ΙΝΔΙΚΤΙΩΝ

Ἡ ἰνδικτιῶν, σημαίνουσα ἐπινέμησιν, ἔνδειξιν, διάταγμα, θεσπισθεῖσα τῷ ἔτει 328 μ. Χ. καὶ οὕσα περίοδος δεκαπενταετίας, ἀρχεται ἀπὸ τῆς 1 σελτεμβρίου ἐκάστου ἔτους· ποιεῖται δὲ χρῆσιν αὐτῆς μόνον τὸ οἰκουμενικὸν πατριαρχεῖον.

Ἴνα εὗρωμεν τῆς ἰνδικτιῶνα ἔτος τινος ἀπὸ τοῦ 1900 καὶ ἐξῆς, ἀπὸ τοῦ δεδομένου ἔτους ἀφαιροῦμεν 1902 καὶ τὴν διαφορὰν διαιροῦμεν διὰ τοῦ 15 καὶ λαμβάνομεν τὸ ὑπόλοιπον, ὅπερ δεικνύει τὴν ἰνδικτιῶνα τοῦ δεδομένου ἔτους.

Οὕτως, ἵνα εὗρωμεν τὴν ἰνδικτιῶνα τοῦ ἔτους 1929 ἔλαττοῦμεν τὸ 29 κατὰ 2, καὶ τὴν διαφορὰν ($29 - 2 =$) 27 διαιροῦμεν διὰ τοῦ 15, καὶ εὗρισκομεν ὑπόλοιπον 12, ὅπερ δεικνύει ὅτι, ἡ ἰνδικτιῶν τοῦ ἔτους 1929 εἶνε *ιβ΄*.

Ὅσαύτως, ἵνα εὗρωμεν τὴν ἰνδικτιῶνα τοῦ ἔτους 1947, ἔλαττοῦμεν τὸ 47 κατὰ 2, καὶ τὴν διαφορὰν ($47 - 2 =$) 45 διαιροῦμεν διὰ τοῦ 15 καὶ εὗρισκομεν ὑπόλοιπον 0, ὅπερ δεικνύει ὅτι, ἡ ἰνδικτιῶν τοῦ ἔτους 1947 εἶνε *ιε΄*.

Σημ. Ἐπειδὴ, ὡς ἀνωτέρω ἐλέχθη, ἡ ἰνδικτιῶν ἀρχεται ἀπὸ τῆς 1 σελτεμβρίου, ἡ ἰνδικτιῶν τῶν μηνῶν σελτεμβρίου, ὀκτωβρίου, νοεμβρίου καὶ δεκεμβρίου εἶνε κατὰ μονάδα μεγαλειτέρα.

Οὕτως ἡ ἰνδικτιῶν τοῦ ὀκτωβρίου τοῦ ἔτους 1929 εἶνε $12 + 1 = ιγ΄$. καὶ ἡ ἰνδικτιῶν τοῦ δεκεμβρίου τοῦ ἔτους 1947 εἶνε $0 + 1 = α΄$.

§ 33. ΠΙΝΑΞ

Τῶν ἐτῶν, καθ' ἃ τὸ ἅγιον πάσχα κατὰ τὸ ἀγγλικανικὸν πασχάλιον τελεῖται.

Ἀπριλίου 12	Ἀπριλίου 11	Ἀπριλίου 10	Ἀπριλίου 9	Ἀπριλίου 15	Ἀπριλίου 14	Ἀπριλίου 13
—	—	—	—	—	1929	1930
1931	—	1932	1933	1934	1935	—
1936	1937	1938	1939	—	1940	1941
1942	1943	—	1944	1945	1946	1947
—	1948	1949	1950	1951	—	1952
1953	1954	1955	—	1956	1957	1958
1959	—	1960	1961	1962	1963	—
1964	1965	1966	1967	—	1968	1969
1970	1971	—	1972	1973	1974	1975
—	1976	1977	1978	1979	—	1980
1981	1982	1983	—	1984	1985	1986
1987	—	1988	1989	1990	1991	—
1992	1993	1994	1995	—	1996	1997
1998	1999	—	2000	2001	2002	2003
—	2004	2005	2006	2007	—	2008
2009	2010	2011	—	2012	2013	2014
2015	—	2016	2017	2018	2019	—
2020	2021	2022	2023	—	2024	2025
2026	2027	—	2028	2029	2030	2031
—	2032	2033	2034	2035	—	2036
2037	2038	2039	—	2040	2041	2042
2043	—	2044	2045	2046	2047	—
2048	2049	2050	2051	—	2052	2053
2054	2055	—	2056	2057	2058	2059
—	2060	2061	2062	2063	—	2064
2065	2066	2067	—	2068	2069	2070
2071	—	2072	2073	2074	2075	—
2076	2077	2078	2079	—	2080	2081
2082	2083	—	2084	2085	2086	2087
—	2088	2089	2090	2091	—	2092
2093	2094	2095	—	2096	2097	2098
2099	2100	2101	2102	2103	—	2104
2105	2106	2107	—	2108	2109	2110

Καὶ ἡ ἐρμηνεία τοῦ πίνακος τούτου εἶνε ἀπλουστάτη.

Τὸ ἅγιον πάσχα τῶν ἐτῶν ἐκάστης στήλης τελεῖται κατὰ τὴν ἡμερομηνίαν, ἣν φέρει ἐπὶ κεφαλῆς ἄνωθεν.

Οὕτω τὸ ἅγιον πάσχα τῶν ἐτῶν 1931, 1936, 1942, 1953. . . τελεῖται τῇ 12 Ἀπριλίου κατὰ τὸ ἀγγλικανικὸν πασχάλιον.

Τὸ ἅγιον πάσχα τῶν ἐτῶν 1933, 1939, 1944, 1950, 1961. . . τελεῖται τῇ 9 Ἀπριλίου κατὰ τὸ ἀγγλικανικὸν πασχάλιον.

Τὸ ἅγιον πάσχα τῶν ἐτῶν 1929, 1935, 1940, 1946, 1957. . . τελεῖται τῇ 14 Ἀπριλίου κατὰ τὸ ἀγγλικανικὸν πασχάλιον, καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς.

Σημ. Ἐπειδὴ, ὡς ἐλέχθη ἐν § 6, τὸ ἀγγλικὸν κοινοβούλιον ἐμονιμοποίησε τὴν ἐορτὴν τοῦ ἁγίου πάσχα, ὁρίσασα ἵνα τελεῖται τῇ πρώτῃ κυριακῇ μετὰ τὸ δεύτερον σάββατον τοῦ Ἀπριλίου, καὶ ἐπειδὴ ἡ 31 Μαρτίου τοῦ ἔτους 1929, καθ' ἣν πίπτει τὸ ἅγιον πάσχα τῶν νεοημερολογιτῶν (§ 16, β'.) εἶνε πολὺν πρόϊμος, φρονοῦμεν ὅτι οὐδόπως θὰ ἀμαρτήσωσιν οἱ νεοημερολογῖται, ἐὰν τὸ ἅγιον πάσχα τοῦ ἔτους 1929 ἐορτάσωσι τῇ 14 Ἀπριλίου ὁμοῦ μετὰ τῆς ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας.

§ 34. ΝΕΟΝ ΦΥΣΙΚΟΝ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ

Τὸ φυσικὸν ἡμερολόγιον, ὄν συστήματος ἐβδομαδιαίου, διότι ἕκαστος μὴν αὐτοῦ ἀποτελεῖται ἐκ τεσσάρων ἐβδομάδων, ἔχει περίοδον 45 ἐτῶν, καὶ παρίσταται ὑπὸ δύο μορφάς, ὑπὸ μορφήν δισέκτου ἢ ἐμβολίμου μηνός, καὶ ὑπὸ μορφήν δισέκτου ἢ ἐμβολίμου ἐβδομάδος.

A'. Ὑπὸ τὴν μορφήν δισέκτου μηνός.

Ἡ ἐκ 45 ἐτῶν περίοδος τοῦ φυσικοῦ ἡμερολογίου ἐν τῇ ἐφαρμογῇ ὑποδιαιρεῖται εἰς δύο ἄλλας μερικωτέρας περιόδους, ὧν ἡ μία 20^{ἐτῆς} καὶ περιλαμβάνει 19 ἔτη κοινὰ καὶ 1 ἔτος δισέκτον καὶ ἡ ἄλλη 25^{ἐτῆς} καὶ περιλαμβάνει 24 ἔτη κοινὰ καὶ 1 ἔτος δισέκτον.

Τὸ τελευταῖον ἔτος ἑκατέρας τῶν περιόδων τούτων εἶνε ὠρισμένως δισέκτον.

Ἐκαστον μὲν τῶν κοινῶν ἐτῶν τοῦ φυσικοῦ ἡμερολογίου ἔχει
μῆνας μὲν. . . . 13,
ἐβδομάδας δὲ. . . 52,
ἡμέρας δὲ. . . . 364.

Ἐκαστον δὲ τῶν δισέκτων ἐτῶν τοῦ φυσικοῦ ἡμερολογίου ἔχει
μῆνας μὲν. . . . 14,
ἐβδομάδας δὲ. . . 56,
ἡμέρας δὲ. . . . 392.

Τὰ δισέκτα ἔτη τοῦ φυσικοῦ ἡμερολογίου λήγουσιν εἰς 5 ἢ εἰς 0· ἀλλὰ τότε μόνον ἔτος τι, λῆγον εἰς 5 ἢ εἰς 0, εἶνε δισέκτον, ὅταν τὸ διπλάσιον αὐτοῦ διαιρούμενον διὰ τοῦ 45, ἀριθμοῦ τῆς περιόδου, καταλείπη ὑπόλοιπον 20 ἢ 25. Ἄλλας λέξεις, ὅταν τὸ διπλάσιον ἔτους τινός, λήγοντος εἰς 5 ἢ εἰς 0, διαιρεθῇ διὰ τοῦ 45, καὶ ἀφήσῃ ὑπόλοιπον 20, τὸ ἔτος ἐκεῖνο εἶνε τὸ τελευταῖον τῆς 20^{ετούς} περιόδου καὶ τυγχάνει δισέκτον· ὅταν δὲ τὸ διπλάσιον ἔτους τινός, λήγοντος εἰς 5 ἢ εἰς 0, διαιρεθῇ διὰ τοῦ 45 καὶ ἀφήσῃ ὑπόλοιπον 25, τὸ ἔτος ἐκεῖνο εἶνε τὸ τελευταῖον τῆς 25^{ετούς} περιόδου καὶ τυγχάνει δισέκτον.

Κατὰ ταῦτα δισέκτα ἔτη τοῦ φυσικοῦ ἡμερολογίου, ἔχοντα ἓνα μῆνα ἐπὶ πλέον εἰσὶ τὰ ἐξῆς·

1945, 1970, 1990, 2015, 2035, 2060, 2080, 2105, 2125, 2150, 2170, 2195, 2215, 2240, 2260, 2285, 2305, 2330, 2350, 2375, 2395, 2420.

Τὸ φυσικὸν ἡμερολόγιον εἶνε τὸ ἀπλούστερον καὶ πρακτικώτερον πάντων τῶν ἡμερολογίων·

α'.) Διότι ἕκαστον ἔτος καὶ ἕκαστος μὴν ἄρχεται πάντοτε ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμέρας τῆς ἐβδομάδος.

β'.) Διότι δὲν ἔχει λευκὰς καὶ ἀναρίθμους ἡμέρας, διακοπούσας τὴν σειράν καὶ συνέχειαν τῶν ἐβδομάδων.

γ'.) Διότι τὰ δισέκτα ἔτη οὐ μόνον εὐκόλως εὐρίσκονται, ἀλλὰ καὶ τόσον ὀλίγα εἰσίν, ὥστε μόλις 3 ἢ 4 θὰ ἀπαντήσῃ ὁ ἄνθρωπος καθ' ὅλον τὸν βίον αὐτοῦ.

δ'.) Διότι κατὰ τὴν γνώμην τῶν ἀστρονόμων τελειότερον ἡμερολόγιον θεωρεῖται οὐχὶ τὸ παρέχον ἀπόλυτον ἀκρίβειαν χρόνου, ἀλλὰ τὸ ἔχον ὀλιγώτερα δισέκτα ἔτη.

ε'.) Διότι ἡ περίοδος αὐτοῦ ἐκ 45 ἐτῶν ἀποτελουμένη, δὲν ὑπερβαίνει τὰ ὄρια τοῦ ἀνθρωπίνου βίου.

B'. Ὑπὸ μορφήν δισέκτου ἐβδομάδος.

Ἡ ἐκ 45 ἐτῶν περίοδος τοῦ φυσικοῦ ἡμερολογίου περιλαμβάνει 37 ἔτη κοινὰ καὶ 8 ἔτη δισέκτα.

Ἐκαστον μὲν τῶν κοινῶν ἐτῶν ἀποτελεῖται ἐκ 52 ἐβδομάδων, ἕκαστον δὲ τῶν δισέκτων ἐτῶν ἀποτελεῖται ἐκ 53 ἐβδομάδων, καὶ ἑκάτερον ἐκ μηνῶν 13. Ἡ ἐμβόλιμος ἐβδομάς τῶν δισέκτων ἐτῶν θὰ παρεμβάλληται μεταξὺ τῶν μηνῶν Ἰουλίου καὶ Αὐγούστου καὶ θὰ ἔχῃ ἰδιαιτέρον ὄνομα.

Δισέκτα ἔτη τοῦ φυσικοῦ ἡμερολογίου εἰσὶ πάντα τὰ λήγοντα εἰς 5 ἢ εἰς 0, ἐκτὸς τῶν διὰ τοῦ 45 ἀκριβῶς διαιρουμένων ἐτῶν, ἀτινά εἰσι κοινὰ, ἐκ 52 ἐβδομάδων.

Πάν ἔτος λοιπόν, λῆγον εἰς 5 ἢ εἰς 0, εἶνε δισέκτον, ἐκτὸς τῶν ἐπομένων·
1935, 1980, 2025, 2070, 2115, 2160, 2205, 2250, 2295, 2340, 2385, 2430, 2475, 2520, 2565, 2610, 2655, 2700, 2745, 2790, 2835, 2880,

SISMANOLOGIO
MEGARO

καὶ οὕτω καθεξῆς, πᾶν ἔτος διαιρούμενον ἀκριβῶς διὰ τοῦ ἀριθμοῦ 45, θὰ λαμβάνηται ὡς ἔτος κοινὸν καὶ οὐχὶ ὡς δίσεκτον.

Ἀκρίβεια τοῦ φυσικοῦ ἡμερολογίου.

Τὸ μέσον μῆκος τοῦ φυσικοῦ ἡμερολογίου ἰσοῦται πρὸς 365,244444... ἡμέρας, ἢ πρὸς 365 ἡμέρας, 5 ὥρας καὶ 52 πρῶτα λεπτά. Ὄν δὲ μεῖζον τοῦ μέσου μῆκους τοῦ τροπικοῦ ἔτους κατὰ 0,00224444... τῆς ἡμέρας, ὑποπίπτει εἰς λάθος μιᾶς ἐπὶ πλέον ἡμέρας μετὰ πᾶσαν περίοδον 445,55446 ἔτων.

Τὸ λάθος τοῦτο διορθοῦται, ἐὰν ἡ τελευταία ἡμέρα τοῦ τελευταίου ἔτους ἐκάστης ληγούσης 445 περιόδου λαμβάνηται ὡς πρώτη ἡμέρα τοῦ ἐπομένου ἔτους.

Τοῦτο δὲ θὰ γίνηται εἰς πᾶν ἔτος διαιρούμενον διὰ τοῦ ἀριθμοῦ 445, καὶ καταλείπον ὑπόλοιπον 155. Καὶ τοιαῦτα ἔτη εἰσὶ τὰ ἐξῆς

2380, 2825, 3270, 3715, 4160, 4605, 5050, 5495, 5940....

Ἐὰν τὸ φυσικὸν ἡμερολόγιον τεθῆ εἰς ἐφαρμογὴν κατὰ τὸ ἔτος 1933, ἢ 1939, ἢ 1944, ἢ 1950, ἕκαστον ἔτος καὶ ἕκαστος μὴν θὰ ἀρχωνται ἀπὸ ἡμέρας κυριακῆς μέχρι τοῦ ἔτους 2380. Ἀπὸ δὲ τοῦ ἔτους 2380 μέχρι τοῦ ἔτους 2825 ἕκαστον ἔτος καὶ ἕκαστος μὴν θὰ ἀρχωνται ἀπὸ ἡμέρας σαββάτου. Ἀπὸ δὲ τοῦ ἔτους 2825 μέχρι τοῦ ἔτους 3270 ἕκαστον ἔτος καὶ ἕκαστος μὴν θὰ ἀρχωνται ἀπὸ ἡμέρας παρασκευῆς, καὶ οὕτω καθεξῆς.

Τὸ πασχάλιον καὶ τὸ ἐορτολόγιον θὰ προσαρμοσθῶσι καταλλήλως ὑπὸ τῶν εἰδικῶν.

Τὸ φυσικὸν τοῦτο ἡμερολόγιον κατεσκευάσαμεν κατὰ ἀπρίλιον τοῦ ἔτους 1923 σελτῆ κελεύσει τοῦ παναγιωτάτου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κυρίου Μελετίου τοῦ Δ'. καὶ ἀνεπτύξαμεν αὐτὸ ἐνώπιον τοῦ πανορθόδοξου συνεδρίου, εἰς ὃ παριστάμεθα, καὶ ἐδημοσιεύθη εἰς τὰ πρακτικὰ αὐτοῦ σελ. 73 — 76.

Τοιαῦτα ἡμερολόγια ἐβδομαδιαίου συστήματος κατεσκευάσαν καὶ ἄλλοι, εὐρωπαῖοι καὶ ἀμερικανοί, ἀλλὰ μετὰ λευκῶν ἡμερῶν, αἵτινες διακόπτουσι καὶ καταστρέφουσι τὴν συνέχειαν τῶν ἐβδομάδων, καὶ ἐπιφέρουσι σύγχυσιν εἰς τὴν ἀκριβῆ ἀρίθμωσιν τοῦ χρόνου.

Εἰς τὴν κατασκευὴν ἡμερολογίων ἐβδομαδιαίου συστήματος προέβησαν οἱ ἄνθρωποι ἐκ λόγων πρακτικῶν ὀρμηθέντες, διότι ἐν ὅλῃ τῇ οἰκουμένῃ ὁ ἐργατικὸς κόσμος ὡς μονάδα χρονικῆς ἐργασίας γινώσκει τὴν ἐβδομάδα, καθόσον εἰς τὸ τέλος ἐκάστης ἐβδομάδος πληρόνεται.

ΚΑΙ ΜΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΗ ΙΔΕΑ

Οἱ σοφοὶ καθηγηταὶ τῶν μαθηματικῶν ἀποδείξαντες τὴν ἀλήθειαν τῶν ἰσοτήτων

$$\begin{aligned} (+ a) \times (+ a) &= + a \times a = + a^2 \\ (- a) \times (- a) &= + a \times a = + a^2 \end{aligned}$$

καὶ μὴ δυνάμενοι νὰ ἐξηγήσωσι τὴν ἰσότητα

$$x = - a^2,$$

διότι τὸ $- a^2$ δὲν εἶνε οὔτε τετράγωνον τοῦ $+ a$, οὔτε τετράγωνον τοῦ $- a$, ἐδημιούργησαν τοὺς φανταστικοὺς ἀριθμούς, καὶ ἐδογματίσαν ὅτι, ἡ τετραγωνικὴ ρίζα τῶν ἀρνητικῶν ἀριθμῶν εἶνε φανταστικὴ, ὑπάρχουσα μόνον ἐν τῇ φαντασίᾳ καὶ οὐχὶ ἐν τῇ πραγματικότητι.

Ἡ τοιαύτη περὶ φανταστικῶν ἀριθμῶν ἰδέα τῶν σοφῶν καθηγητῶν, ἐξ ἧς ἐπλήρωσαν τὰς ἀλγέβρας διὰ θεωριῶν ὀλοκλήρων κεφαλαίων, (ὄρα ἀλγεβραν CH. BRIOT σελ. 217 — 232), καὶ ἐπεσκότισαν τὰς κεφαλὰς τῶν σπουδαστῶν, καθ' ἡμᾶς εἶνε πλάνη· διότι ὑπαρχούσης τῆς ἰσότητος

$$(+ a) \times (- \beta) = - a \times \beta = - a\beta$$

ὑπάρχει καὶ ἡ ἰσότης

$$(+ a) \times (- a) = - a \times a = - a^2,$$

ἧτις δεικνύει ὅτι, ὁ ἀρνητικὸς ἀριθμὸς $- a^2$ ἔχει δύο τετραγωνικὰς ρίζας μίαν θετικὴν καὶ μίαν ἀρνητικὴν, καὶ ἀμφοτέρας πραγματικὰς καὶ οὐχὶ φανταστικὰς.

Ὁ ἀρνητικὸς ἀριθμὸς $- 36$, ὢν γινόμενον τῶν ἀριθμῶν

$$\begin{aligned} (+ 2) \times (- 18) &= - 36 \\ (- 3) \times (+ 12) &= - 36 \\ (+ 4) \times (- 9) &= - 36 \end{aligned}$$

εἶνε καὶ γινόμενον τῶν ἀριθμῶν

$$(+ 6) \times (- 6) = - 6^2 = - 36$$

Ἐπειδὴ δὲ ὑπάρχουσιν αἱ ἰσότητες·

$$(+ 6) \times (+ 6) = + 6^2 = + 36 \quad (1)$$

καὶ $(- 6) \times (- 6) = + 6^2 = + 36 \quad (2)$

καὶ $(+ 6) \times (- 6) = - 6^2 = - 36 \quad (3)$

ἔπεται ὅτι, πᾶς μὲν θετικὸς ἀριθμὸς ἔχει τέσσαρας τετραγωνικὰς ρίζας ἴσας, δύο θετικὰς (1), καὶ δύο ἀρνητικὰς (2), πᾶς δὲ ἀρνητικὸς ἀριθμὸς ἔχει δύο τετραγωνικὰς ρίζας ἴσας, μίαν θετικὴν καὶ μίαν ἀρνητικὴν (3) καὶ ἀμφοτέρας πραγματικὰς καὶ οὐχὶ φανταστικὰς, διότι καὶ τὸ + 6 εἶνε ἀριθμὸς πραγματικὸς καὶ τὸ - 6 εἶνε ἀριθμὸς πραγματικὸς.

Ὅπως λοιπὸν πρὸ τοῦ ριζικοῦ ἐκάστης θετικῆς ὑπορρίζου ποσότητος τετραγωνικῆς ρίζης τίθενται ἀμφοτέρα τὰ σημεῖα ±, οὕτω καὶ πρὸ τοῦ ριζικοῦ ἐκάστης ἀρνητικῆς ὑπορρίζου ποσότητος τετραγωνικῆς ρίζης πρέπει νὰ τίθενται ἀμφοτέρα τὰ σημεῖα ∓, καὶ οὐχὶ τὸ σύμβολον i ὅπερ δεικνύει ὅτι, ἡ τετραγωνικὴ ρίζα τῆς ἀρνητικῆς ὑπορρίζου ποσότητος εἶνε φανταστικὴ. Ἐκ τῶν δύο δὲ τετραγωνικῶν ριζῶν τῶν ἀρνητικῶν ἀριθμῶν, θὰ λαμβάνωμεν ἐκείνην, ἣτις ἀρμόζει εἰς τὸ πρόβλημα.

ΤΕΛΟΣ

†

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

ΤΩΝ ΦΙΛΟΜΟΥΣΩΝ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Βασίλειος ὁ Γ'.	10
Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ὁ Πάπας καὶ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας κ. Μελέτιος ὁ Δ'.	60
Ὁ Σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς κ. Ἀλέξανδρος	50
Ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Σικάγου κ. Φιλάρετος.	50
Ἡ Ἱερά καὶ Σεβασμία Μεγίστη Μονὴ τοῦ Βατοπαιδ. ἐν Ἀγίῳ Ὄρει.	25
Ὁ Πανωσιολογ. Ἀρχιμάνδριτης κ. Γεράσιμος Συμυρνάκης (ἐν Πάτμῳ)	15
Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἀχριδῶν κ. Βόρις.	10
Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Θεοδωρουπόλεως κ. Λεόντιος	2
Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Εἰρηνουπόλεως κ. Κωνσταντῖνος	2
Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Χριστουπόλεως κ. Μελέτιος	2
Ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Ἐλαίας κ. Ἀγαθάγγελος	2
Ὁ Πανοσιολ. Μέγας Πρωτοσύγγελλος κ. Γερμανὸς	2
Ὁ Μέγας Πρωτονοτάριος κ. Χρῆστος Παπαϊωάννου	1
Ὁ Πανοσιολ. Μέγας Ἐκκλησιαάρχης κ. Ἀνθιμος Γοργόλης	1

ΕΝ ΠΕΡΑΝ

Φροντίδι τοῦ Κ. Τιμολέοντος Βέη Ἀγαθοπούλου (11). Ἡ Κεντρικὴ Ἐφορία Σταυροδρομίου, Νικόλαος Σγουρίδης Πρόεδρος, Βασίλειος Ι. Ὁρφανίδης, Μιχαὴλ Κουρεμένος ἰατρός, Δ. Εὐστρατιάδης, Γ. Νεαπολιτάκης, Τιμολέων Βέης Ἀγαθόπουλος.— Ἀρακᾶς, Δῶκος, Γ. Δημητριάδης, Ν. Μαυρομιμάτης, Ἀνώνυμος.

Φροντίδι τοῦ κ. Δ. Ἀνθωτίδου (9). Ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τῶν Εἰσοδίων τῆς Παναγίας ἐν Σταυροδρομίῳ, Δημήτριος Ἀνθωτίδης Πρόεδρος, Πολύβιος Μορφιάδης ταμίας, Σοφ. Ντῖνος, Ἰωάννης Κάτανος, Δημήτριος Κάλφογλους, Κλ. Μαυρόπουλος.— Θρασύβουλος Μητσακόπουλος, Κ. Κροκόδειλος, Γ. Τρελλίδης.

Τ. Σγουρδαῖος ἰατρός ἀρχιχειροῦργος (2). Κομνηνὸς Λευκίδης (2) Γρηγόριος Ι. Ἀνανιάδης, Ἰωάννης Καρίκης Θεραπεύτης, Ἰωάννης Γραμ

μένος, Νικόλαος Μαλλάκης, Ἰωάννης Δούκας πρωτοψάλτης Κοντοσκαλίου, Δ^νς Ἰσμήνη Ζωΐδου, Δ^νς Ἑλένη Βασδραβέλλη, Δ^νς Περσεφώνη Κεραμοπούλου, Δ^νς Ἐλισσά Σ. Δεβελόγλου, Πέτρος Σιμολαρίδης.

Φροντίδι τῆς κ. Χαρίκλειας Π. Παπαδοπούλου (35) Σοφοκλῆς Ἀρμάος (2) Παναγιώτης Χρ. Λιόλης (2) Ἀμβρόσιος Η. Ἀμβροδῆς, Ἐμμανουήλ Παπαδόπουλος, Ἀργύρης Μανιάτης, Ἑλένη Κωνσταντινίδου, Μαρία Παναγιωτίδου, Φωφῶ Γλυκίδου, Ὀλγα Σταματιάδου, Σταῦρος Πετρίδης, Στέλλα Χρ. Γκότση, Πηνελόπη Τιμολόγλου, Εἰρήνη Μαζαράκη, Ἰουλία Κουγιουμτζόγλου, Κατίνα Δημητριάδου, Δημήτριος Καστιάδης, Χρυσάνθη Σώνιο, Ἄννα Μαλομάτ, Δημήτριος Σ. Λιόλης, Σαπφῶ Νικίδου, Δ. Παπαδόπουλος, Κ. Μορφίδου, Κοραλία Γραγάκη, Β. Θ. Κουτσούπα, Ἀντώνιος Ν. Κρούτση, Ὀλγα Τραϊφόρου, Μαρία Μαρέγγου, Ἀλέξανδρος Σωτηρόπουλος, Χαρίκλεια Π. Παπαδοπούλου (5).

Φροντίδι τῶν κ. Ἀδελφῶν Τριανταφυλλίδων (20). Χρῆστος Φωσκόλος, (2) Ἀρχιμ. Γεώργιος Πούλιας, Ἀλέξανδρος Πουπλίδης, Βασίλειος Χαραλαμπίδης, Ὀμηρος Θωΐδης, Σοφ. Ντίνος, Πολύβιος Μορφιάδης, Γεώργιος Ναυπλιώτης, Δημήτριος Φραγκάκης, Σωτήριος Μαρινάκης, Ἀντώνιος Τζωρτζόπουλος, Ἡλίας Ἡλιάδης, Δ. Μουράκης, Ἀπόστολος Χρηστίδης Ἰωάννης Μπάγιας, Ἰωάννης, Ἀδελφοὶ Χριστοφόρου, Μιχαὴλ Πετσάλης, Ἀδελφοὶ Τριανταφυλλίδου.

Φροντίδι τοῦ Αἰδεσιμ. οἰκονόμου κ. Γεωργίου Παπασταύρου ἐφημερίου τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Παναγίας Πέραν (35), Σεβασμ. ἅγιος Πλωμαρίου κ. Κωνσταντῖνος 2, Οἰκονόμ. Ἰωάννης Γαρούφαλλος, Ἀρχιμ. Νικηφόρος Καζᾶς, Ἱεροδ. Ἡλίας Παπαδόπουλος, Αἰδεσιμ. Ἱερεὺς Γεώργιος Πετρίδης, Μαργαρίτα Ἀντ. Σαργέδου, Ἑλένη Ἀποστόλου Βραχάμη, Δ^νς Ἀλεξάνδρα Παναγ. Μερτσάρη, Εὐανθία Φιλίππου Χαλαῖ, Θελεξινόη Κομνηνοῦ Λευκίδου, Δ^νς Ἑλένη Κωνσταντίνου Κάπου, Φραγκίνα Κάτση, Μαρία Κωνστ. Γαλάνη, Δ^νς Μαρίκα Μουζιάκη, Ἑλένη Ἰωάν. Βασιλειάδου, Δ^νς Σμαράγδα Καστέλη, Ἐλισάβετ Μηνᾶ Πρόκ υ, Ἀπόστολος Χρήστου Ἡλιάδης, Χαράλαμπος Παπαηλία Δούσας, Λάμπρος Σωτηρίου Σπύρου, Χαράλαμπος Χρ. Ρόσης, Δημήτριος Οἰκονόμου. Ἀντώνιος Βίρνιος, Δημήτριος Μιχ. Τσαγκόπουλος, Λουκάς Παναγιωτίδης, Βασίλειος Τσιούμης, Δημήτριος Στεφανίδης, Στράτος Βαφειάδης, Κανάκης Βαφειάδης, Δη-

μήτριος Βιβῆς, Κωνσταντῖνος Εὐστρ. Σαπουντζάκης. Οἰκονόμος Γεώργιος Παπασταύρου

Φροντίδι τοῦ κ. Ἀλεξ. Κωνσταντινίδου (4), Στέφανος Στεφανίδης, Δημήτριος Τζάντζαρης, Ἰωάννης Μηλιόπουλος.

(3) Παναγιώτης Βελέτσος, Στυλιανὸς Κιομουρτζόγλου, Γεώργ. Φλορίδης

Φροντίδι τοῦ ἱερομονάχου κ. Χρυσάνθου Μανθοπούλου (30), Βασίλειος Μαντᾶς, Ἰωάννης Ἐξαπορίτων, Κωνσταντῖνος Λουκίδης, Λεωνίδας Κουτσουρόπουλος, Ἀντώνιος Κοτσαρᾶς, Γεώργιος Ἐλευθεριάδης, Παναγιώτης Παναγιωτίδης, Ι. Βασιλειάδης, Δέσποινα Σοφχιανοπούλου, Κωνσταντῖνος Κεφάλας, Γεώργιος Γεωργιάδης, Δ. Κ. Σακαδάκης, Π. Δ. Τσικόπουλος, Οὐρανία Δ. Ζουρλιδάκη, Ἀριστος Ἡλιασκόπουλος, Δημήτριος Λένας, Χρῆστος Φραντζῆς, Πρόδρομος Κωνσταντινίδης, Ἰωάννης Κομαριανός, Θεόδωρος Ματζαρίδης, Ἰάκωβος Ματζαρίδης, Ἀγγελῆς Ἀντωνιάδης.

Φροντίδι τοῦ ἱερέως Οἰκονόμου Ἀργυρίου Πετσικούλη (12) Ἰωάννης Π. Γαλάνης ἀρχιδιάκονος τῆς Μητροπόλεως Δέρκων (2), Θεοδόσιος Γεωργιάδης πρωτοψάλτης καὶ γραμματεὺς Ἁγίου Κωνσταντίνου Πέραν (2), Γεώργιος Θ. Παπαδόπουλος δομέστιχος, Σακελλάριος Ἰωάννης Λεωνῆς (2), Δημήτριος Τιτόπουλος (2), Ἀντώνιος Γκάτσος, ἱεροψάλτης, Ἰωάννης Ψυλλάκης, Ἱεροδ. Βασίλειος Ἀνθουλάκης.

Φροντίδι τοῦ κ. Χαρ. Α. Σπάρταλη (10). Νικόλαος Δ. Μπέλλας (2), Κωνσταντῖνος Ι. Σαριδάκης (2), Μιχαὴλ Ζάκας, Γεώργιος Σίλβεστρος, Κωνσταντῖνος Οἰκονομίδης, Χαρ. Α. Σπάρταλης (3).

Φροντίδι τοῦ κ. Γ. Β. Χρυσοπούλου (14). Ἐμμανουήλ Κωνσταντινίδης, Πολύβιος Τσαούσογλου, Σάββας Χαγιαλίδης Γεώργιος Ἀμασλίδης, Δημήτριος Εὐθυμιάδης, Ἐμμανουήλ Σακελλαρίδης, Εὐστάθιος Κοσμᾶ, Θεόδωρος Δεῖρμεντζόγλου, Σωκράτης Κυριαζόπουλος, Στυλιανὸς Ποχτατζόγλου, Κωνσταντῖνος Ζαμπίκος, Νικόλαος Μισέλ, Πανταζῆς, Γεώργιος Β. Χρυσόπουλος.

Κωνσταντῖνος Μανασῆς, Γεώργιος Γεωργιάδης, Δημήτριος Ζήσου Γρηγόριος Σισμάνογλους, Γεώργιος Σισμάνογλους, Νικόλαος Βαλλῆς.

ΕΝ ΦΑΝΑΡΙΩ

Φροντίδι τοῦ κ. Κ. Ι. Μακρίδου (7). Ἀλέξανδρος Ἄκατος, Σ. Καρακάσης, Ι. Κωνσταντινίδης, Βασίλειος Λαμπρινίδης, Ἀντώνιος Π. Νικολαΐδης, Γεώργιος Μαντωνακόπουλος, Κωνσταντῖνος Ι. Μακρίδης.

ΕΝ ΣΙΣΛΙ

Φροντίδι τοῦ κ. Φ. Ν. Σάββα (6). Ἀντωνάκης Χαλκιόπουλος, Ν. Α. Χαλκιόπουλος, Ἀνθιμος Χρυσομαλλίδης, Ἀντώνιος Ν. Σκουλικίδης, Ἀλέξανδρος Ξενιάδης, Φώτιος Ν. Σάββα.

ΕΝ ΚΟΝΤΟΣΚΑΛΙΩ

(7) Ἡ Ρωμαϊκὴ Κοινότης Κοντοσκαλίου, (2) Ἀρχιμανδρίτης Ἱερόθεος, Οἰκονόμος Ἀγαθάγγελος, Μιχαὴλ Ἀνθομελίδης Ἀνάργυρος Μαξιμιάδης, Κυριάκος Σαββίδης.

ΕΝ ΕΠΤΑΠΥΡΓΙΩ

(4) Ἀρχιμ. Ἱερόθεος Κατζώνης, Κατίνα Ζαφειροπούλου, Κ. Τσανόπουλος (Νίνου), Α. Ν. Τριανταφυλλίδης,

Φροντίδι τοῦ Πρωτοπρεσβυτέρου κ. Αἰμιλιανοῦ Φακάρου προΐσταμένου ἐν Βεφᾶ (14), Κύριλλος Ζ. Ζαχαριάδης, Νικόλαος Μιστιλόγλου, Ὁσία Μ. Παπαπαΐσιου, Ἄννα Χατζάτογλου, Μαρία Ι. Ἀθανασιάδου, Ἀμαλία Παναγιωτίδου, Σοφία Σ. Διαμαντοπούλου, Δημήτριος Δούκας, Ἀνδρέας Γ. Ζαχαριάδης, Γεώργιος Τσαταλπάσογλου, Κατινούλα Α. Βαλλῆ, Σαπφὼ Λεον. Παπαδοπούλου, Κλεοπάτρα Γ. Αὐγουστοπούλου, Πρωτοπρεσβύτερος Αἰμιλιανὸς Φάκαρος.

ΕΝ ΥΨΩΜΑΘΕΙΟΙΣ

Ἀρχιμ. Ἀμβρόσιος Χατζόπουλος (4).

Φροντίδι τοῦ κ. Β. Κυριακίδου (14), Ἰωάννης Τσίτσης, Ναπολέον Ζαφειριάδης, Εὐάγγελος Χατζῆ Κινᾶ, Ζηνόβιος Κυριακίδης, Σταῦρος Ζαφειριάδης, Χατζῆ Παῦλος Κωνσταντίνου, Ἀριστοτέλης Νικολαΐδης, Μιλτιάδης, Βίνγκας, Κωνσταντῖνος Ζεμπουλίδης, Βασίλειος Κυριακίδης (4).

Φροντίδι τοῦ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. Ἀγαθαγγέλλου Μεταλίδου (13), Θεοχόρης Ν. Ἀδζέμογλου, Θεόφιλος Π. Μεγγισόγλου, Πολυχρόν. Φ. Σινικόγλου, Νικόλαος Σόκος, Κωνσταντῖνος Βοδωρίδης, Δημήτριος Βάγιας,

Ἀλέξανδρος Ἀναγνωστόπουλος, Ἰγνάτιος Ζορμπᾶς, Χατζῆ Χαράλαμπος Τασιζόγλου, Ἀρχιμ. Κωνσταντῖνος, Προϊστ. Μουχλίου, Ἀνώνυμος, Ἐλευθέριος Τραϊφόρος, Ἀρχιμ. Ἀγαθάγγελος Μεταλλίδης.

ΕΝ ΤΑΤΑΟΥΛΟΙΣ

(6) Δημ. Ι. Καρβούνης, Ἀρχιμ. Κωνσταντῖνος Κωνστηλόπουλος, Ἱεροδ. Δ. Προύσαλης, Φώτιος Κυριακίδης, Λεωνίδας Δημητρακόπουλος Ζαχ. Βασιλειάδης.

ΕΝ ΔΙΠΛΟΚΙΟΝΙΩ

(5) Ἀρχιμ. Γεράσιμος Προϊστάμενος (2), Ἱεροδ. Ἀγαθάγγελος Ὁρφανίδης, Χαράλαμπος Ἀγιάνογλου, Ἐπιτροπὴ Διπλοκιονίου.

Φροντίδι τοῦ Αἰδεσιμ. Ἱερέως Σωτηρίου Παπαστεργιάδου προΐσταμ. ἐν Σαρμασικίῳ (10) Δ. Βαπορίδης, Ἰωάννης Ν. Κούρτογλου, Χαράλ. Κ. Ἰωσηφίδης, Βασίλειος Λεμονίδης, Ἰωάννας Πορπόρογλου, Ἀνάργυρος Ἰαγουλιτζόγλου (;), Εὐστάθιος Μαρκόπουλος, Ἀθανάσιος Λυκογιάννης, Νίκος Ἀμαξόπουλος ἱεροψάλτης δεξιός, Ἱερεὺς Σωτήριος Παπαστεργιάδης.

ΕΝ ΒΑΦΕΟΧΩΡΙΩ

Φροντίδι τοῦ Πανοσιολ. Ἱερομ. κ. Χρυσάνθου Πρόκα (7), Δ. Γ. Δεβετζῆς, Α. Ἀνδρεάδης, Γεώργιος Λαγοῦρος, Ἀνδρονίκη Ἡλ. Βαφοπούλου, Ἰωακείμ Κωνσταντινίδης, Φ. Ἰωαννίδης, Ἱερομ. Χρυσάνθος Πρόκας.

ΕΝ ΒΛΑΓΚᾶ

(2) Νικόλαος Π. Πετρίδης, Πέτρος Ἀντωνιάδης.

ΕΝ ΠΡΙΓΚΗΠΩ

(3) Ἀρχιμ. Διονύσιος Ἠγούμενος τῆς ἱερ. Μονῆς τοῦ ἁγίου Γεωργίου τοῦ Κωδωνᾶ 2, Ὁ ἐφημέριος τῆς ἰδίας Μονῆς Κλεόνικος Γεωργίου.

ΕΝ ΑΝΤΙΓΟΝῆ

(1) Κωσταντῖνος Παϊκόπουλος ἐφημέριος τῆς ἱερ. Μονῆς τοῦ ἁγίου Γεωργίου τοῦ Καρύπη.

ΕΝ Τῆ ΝΗΣΩ ΠΡΩΤῆ

Φροντίδι τοῦ Πανοσιολ. Ἠγουμένου Ἀρχιμ. κ. Κυρίλλου Ἀγα-

πίου (10), Βασίλειος Π. Σκαναβίδης, Βάσω Σ. Σπυρίδωνος, Ἐμμανουήλ Ταπτᾶς, Ἀθανάσιος Ράκας, Ἀντώνιος Καλάδης, Ἀλκιβιάδης Ἀστράς, Περικλῆς Τερλιξίδης, Συμεὼν Μ. Τσαπάζογλου.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

(1) Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Τραπεζοῦντος Χρῦσανθος.

ΕΝ ΞΑΝΘῃ

(6) Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ξάνθης κ. Πολύκαρπος (2), Οἰκονόμος Παῦλος Φραγκόπουλος, Σύγκελλος Εὐθύμιος Χ'. Ἰωάννου, Πρωτοπρεσβύτερος Γεώργιος Χαμελίδης, Ἀρχιμ. Βαρθολομαῖος Κωνσταντινίδης.

ΕΝ ΣΑΡΑΝΤΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΙΣ

(2) Ἀρχιμανδρίτης Γαβριήλ, Ἱερομόναχος Βησσαρίων Ζωγραφίτης

ΕΝ ΒΡΑΪΛΑ

(2) Σπῦρος Α. Σεραφίδης, Ταρσὴ Καντιανίδου.

ΕΝ ΑΓΙΩ ΟΡΕΙ (33)

Ἡ Ἱερὰ Μονὴ τοῦ Παντοκράτορα, Προηγούμενος Χρυσόστεριος Παντοκρατορινός.

ΕΝ ΤΟΙΣ ΒΑΤΟΠΑΙΔΙΝΟΙΣ ΚΕΛΛΙΟΙΣ

Φροντίδι τοῦ Πανος. Ἱερῶν κ. Νεοφύτου, Γέροντος τοῦ Κελλίου τοῦ ἁγίου Προκοπίου καὶ ἐρημητοῦ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Βατοπαιδίου (6), Ἱερομόναχος Κυπριανὸς πνευματικὸς τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Βατοπαιδίου Κελλίων Ἁγίων Ἀρχαγγέλων, Νικηφόρος Μοναχός, Κελλίων τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, Ἰωάννης Μοναχός, Κελλίων τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου, Γαβριήλ Μοναχός, Κελλίων Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου. *Χαραλίμπης* Ἱερομόναχος, Κελλίων τῶν τριῶν Ἱεραρχῶν.

Ἐν τῇ Σκῆτῃ τῶν Καυσοκαλυβίων Ὁ πεφημισμένος ἀγιογραφικὸς Οἶκος τῶν Ἀδελφῶν Ἰωασαφαίων.

ΕΝ ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ

(3) Ὁ Μητροπολίτης Πρώην Λεοντοπόλεως Σωφρόνιος Εὐστρατιάδης. Γρηγόριος Τριανταφυλλίδης, Κωνσταντῖνος Ἐξερτζόγλου.

ΕΝ ΣΟΦΙΑ

Ὁ Πρωθιερεὺς Κοσμάς Κατσάρωφ.

ἘΝ ΜΟΣΧᾶ

Ὁ Ἀντιπρόσωπος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Πανοσιολ. Ἀρχιμ. Βασίλειος Δημόπουλος (5).

ΕΝ ΤΥΝΙΔΙ ΤΗΣ ΑΦΡΙΚΗΣ

Φροντίδι τοῦ κ. Φ. Νικόλτση καὶ τῆς κυρίας Ἀριάδνης Κρίγκα (15), Κωνσταντῖνος Ἡλιόπουλος, Ἑλένη Ἀλουπέα, Θωμᾶς Τέμου, Θεόδωρος Χαρισιάδης, Σωκράτης Ρονᾶς, Mme Ida Coujotopoulos. Mme Zaphiro Terrighi, Ἀλέξανδρος Ρίζας, Ἰάκωβος Καραμάνης, Δημήτριος Μποροβᾶς, Κωνσταντῖνος Δζίβας, Παῦλος Τσονίδης, Μιχαήλ Ν. Χαλκέας Φώτιος Νικόλτση, Ἀριάδνη Κρίγκα.

ΕΝ ΚΕΙ-Π-ΤΑΟΥΝ ΤΗΣ ΑΦΡΙΚΗΣ

Ἡ Ἑλληνικὴ Ὀρθόδοξος Κοινότης (10).

ΕΝ ΑΜΕΡΙΚῃ

Οἶκ. Ι. Παπανικολάου	Buffalo N. Y.
Αἰδ. Α. Σπυροπούλος	Springfield Mass.
Ἀρσένιος Παλληκάρης	Montreal Canada-
Ἐμμανουήλ Παπαστεφάνου	Boston, Mass.
Μόδεστος Σταυρίδης	Portland Maine.

ΕΝ ΒΑΛΟΥΚΛῃ

Ἡ ἐπιτροπὴ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς Ἀλέξανδρος Μαξιμιάδης, Βασίλειος Γεωργιάδης, Ἰσαΐκ Ἀντωνιάδης, Ἀπόστολος Προδρομίδης, Ἰωάννης Κεσίσογλου.

Τὸ προσωπικὸν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, Θωμᾶς Ἰωαννίδης γραμματεὺς, Ὀλυμπιόδωρος Κανάρης Ταμίας, Ἱερομόναχος Χρῦσανθος Μανθόπουλος Ἱερομόναχος Ἀμβρόσιος Καραγιάννης, Ἱεροδιάκονος Χριστόδουλος, Παπαϊωάννου, Ἱεροδιάκονος Δωρόθεος Μελπίδης, ποιητὴς καὶ ὑμνογράφος, Μιχαήλ Α. Χ' Ἀθανασίου πρωτοψάλτης, Δημήτριος Βλαβιανὸς λαμπαδάριος, Γεώργιος Θ. Εὐθὺν τραπεζίτης δομέστιχος, Σωκράτης Βεζάνης δομέστιχος, Ἀλέξανδρος Ζαχαριάδης δομέστιχος, Ἡλίας Θ. Εὐθὺν δομέστιχος, Σταῦρος Α. Μακρίδης κανονάρχης, Ἰωάννης Φιλίππου Βασιλειάδης κανδηλάπτης, Ἀθανάσιος Χαρ. Παπαδόπουλος, λαμπαδοφόρος, Προκόπιος

Τούρος θυρωρός, Όλγα Ι. Σπάσοβιτς τραπεζάρα, Δημήτριος Χ' Κωνσταντινίδης ὀφθαλμοποιός, Ίωάννης Α. Καραγιάννης νεκροθάπτης.

Ἡ Ἐφορία τῆς ἱερᾶς σταυροπηγιακῆς Μονῆς τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς καὶ τῶν ἐν Βαλουκλῆ ρωμαϊκῶν φιλανθρωπικῶν καταστημάτων, Νοσοκομείου, Φρενοκομείου, καὶ Γηροκομείου. Νικόλαος Φερμάνογλους ἰατρός πρόεδρος, Κωνσταντῖνος Μαυρομάτης, α'. ἀντιπρόεδρος, Σπύρος Σισμάνογλους, β'. ἀντιπρόεδρος, Βλαδίμηρος Μιρμίρογλους ἔφορος γραμματεὺς, Χρῆστος Δραγώνης γενικὸς ἐφοροταμίας, Ἀχιλλεὺς Μόσχος νομικὸν μέλος, Σταῦρος Λεοντιάδης ἰατρός, Ἀλκιβιάδης Νομισματίδης ἰατρός, Μάρκος Λάγγας ἀρχιτέκτων, Φρειδερίκος Λούζης μηχανικός, Μιχαὴλ Παπαδόπουλος, Διαμαντῆς Γιαννακάκης, Φώτιος Κέντρος, Χαραλάμπης Ἀντωνιάδης.

Ἀλέξανδρος Τσάνης γενικὸς διευθυντῆς τῶν Νοσοκομείων Βαλουκλῆ, Ἀθανάσιος Τσαούσης α'. γραμματεὺς, Βασίλειος Βεητζαδὲς διευθυντῆς τοῦ τουρκικοῦ καὶ κτηνιακικοῦ Γραφείου, Δημήτριος Θεραπιανὸς ἀρχιλογιστής, Παρθένιος Σκαρπαθιώτης νομικὸς σύμβουλος καὶ δικηγόρος τῶν Νοσοκομείων.

Εὐστάθιος Τσουρούκογλους ἐσωτερικὸς διευθυντῆς τῶν Νοσοκομείων, Φραγκίσκος Κουρτέσης, ταμίας. Δ^νς Ἐλισάβητ Κωνσταντινίδου καὶ Δ^νς Μαρίκα Φωτίου γραμματεῖς, Εὐφροσύνη Κ. Ταχιντζῆ κοσμήτρια.

Ἴατροι τῶν Νοσοκομείων.

Γωμάζος Σγουρδαῖος ἀρχιχειρουργός, Ἀνδρέας Γιαννόπουλος καὶ Στέφανος Στεφανόπουλος χειρουργοί, Νικόλαος Σελεμενίδης χειρουργός βοηθός. Θεόδωρος Κεῖσογλους παθολόγος, Μιχαὴλ Κουρεμένος παθολόγος, Ἡλίας Ἡλιάδης παθολόγος βοηθός.

Νικόλαος Πρινάρης παθολόγος, ἀρχηγὸς τῶν φθισιατρειῶν καὶ μολυσματικῶν τμημάτων, Σταῦρος Νικολαΐδης παθολόγος βοηθός.

Δημήτριος Βαρσάμης, μικροβιολόγος.

Γεώργιος Ζηλανάκης καὶ Βασίλειος Κῶνος φρενολόγοι, Στυλιανὸς Ἀντωνιάδης καὶ Τιμολέων Ἡλιόπουλος φρενολόγοι βοηθοί.

Σωκράτης Ἀλεξιάδης ὀφθαλμολόγος.

Ἀθανάσιος Κουκούλης ὠτο-ρινο-λαρυγγολόγος

Ἀγάπιος Ἀνανιάδης ἀκτινολόγος.

Νικόλαος Τριανταφυλλίδης παθολόγος τοῦ ἱατρικοῦ σταθμοῦ.

Ἀνδρέας Παπακωνσταντῖνου ἐπιμελητῆς ἰατρός τοῦ Γηροκομείου.

Ἰωακείμ Ἀντωνιάδης ἐπιτηρητῆς τοῦ φρενοκομείου.

Τὰ ρωμαϊκὰ Νοσοκομεῖα, τὰ μεγάλα ταῦτα φιλανθρωπικὰ ἄσυλα, τὰ ὅποια ἀποτελοῦσι χωρίον ὀλόκληρον, ὄντα διωργανωμένα κατὰ τὸ τελειότερον εὐρωπαϊκὸν σύστημα καὶ καθ' ὅλας τὰς ἀπαιτήσεις τῆς ἐπιστήμης.

Νοσιλεύουσι καθ' ἑκάστην	300	ἀσθενεῖς.
Φυλάττουσιν ὑπὸ θεραπείαν	250	φρενοβλαβεῖς.
Περιθάλλουσι	200	γέροντας καὶ γράϊας.
Διατηροῦσι προσωπικὸν	200	ὑπαλλήλων.
Καὶ διατρέφουσιν ἡμερισίως	950	πρόσωπα.

Τὰς κολοσσιαίας δαπάνας τῶν μεγάλων τούτων φιλανθρωπικῶν ἀσύλων καλύπτουσιν αἱ πρόσοδοι τῶν κληροδοτημάτων τῶν μεγάλων εὐεργετῶν καὶ δωρητῶν, αἱ πρόσοδοι τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ καὶ τοῦ ἱεροῦ Ἀγιάσματος καὶ τοῦ Νεκροταφείου τῆς ἱερᾶς Μονῆς τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, καὶ αἱ πρόσοδοι ἐκ τῆς φιλανθρωπίας τῶν ἀπανταχοῦ τῆς γῆς εὐρισκομένων ὁμογενῶν, οἵτινες δὲν παύουσιν ἀποστέλλοντες συνδρομὰς καὶ βοηθήματα εἰς χρῆμα καὶ εἰς ὕλικὸν πρὸς περίθαλψιν τῶν πασχόντων ἀδελφῶν αὐτῶν.

Ἡ ἐξωραϊστικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς ἱερᾶς Μονῆς τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς. Ὁ σεβασμιώτατος μητροπολίτης Ἰμβρου καὶ Τενέδου Ἰάκωβος. Μάρκος Λάγγας ἀρχιτέκτων, Φρειδερίκος Λούζης μηχανικός, Κωνσταντῖνος Παυλίδης μηχανικός, Διαμαντῆς Γιαννακάκης, Γεώργιος Δζαζόπουλος, Ἰσαὰκ Ἀντωνιάδης, Ἀλέξανδρος Κωνσταντινίδης, Γεώργιος Βλαστάρδης, Ἰωάννης Μαλλινόπουλος.

Ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη πρὸ πέντε περίπου μηνῶν καταρτισθεῖσα ὑπὸ τῆς Ἐφορίας ἐργάζεται δραστηριῶς διὰ τὴν ἀνακαίνισιν καὶ διὰ τὸν ἔξω-

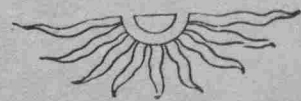
ραϊσμόν τῆς ἱερᾶς Μονῆς τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, τοῦ παγκοσμίου φήμης θρησκευτικοῦ τούτου προσκυνήματος καὶ ἀρχαιοτάτου ἐν Κωνσταντινουπόλει θαυματουργοῦ Ἁγιάσματος, ἐν ᾧ βασιλεῖς καὶ πατριάρχαι, καὶ ἡγεμόνες καὶ ἀρχιερεῖς ἔκλιναν τὸ γόνυ καὶ προσεκύνησαν τὴν πανάχραντον Μητέρα τοῦ Θεοῦ καὶ τῇ εὐσεβεῖ συνδρομῇ τῶν χριστιανῶν πολλὰ ἐξωραϊστικά ἔργα ἐπιτέλεσεν, ἰδία δὲ ὁ ζηλωτὴς κ. Γ. Δζαζόπουλος, ὅστις, ἵνα διευκολύνῃ τὴν προσέλευσιν τῶν εὐλαβῶν προσκυνητῶν, ἐλιθόστρωσε τὸν ἀπὸ τῆς ἱερᾶς Μονῆς μέχρι τῶν Νοσοκομείων δρόμον, ἐξοδεύσας ἄνω τῶν ὀκτῶ χιλιάδων λιθῶν, καὶ ὁ ἰδιαιτέραν εὐλάβειαν πρὸς τὸ πανάχρατον καὶ πατρογονικὸν τοῦτο ἱερὸν παλλάδιον αἰθανόμενος κ. Μ. Λάγγας, ὅστις βλέπων ὅτι αἱ ὠραῖαι καὶ καλλιτεχνικαὶ τοιχογραφίαι τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ καὶ τοῦ παρεκκλησίου τοῦ ἱεροῦ Ἁγιάσματος ἐμαύρισαν καὶ κινδυνεύουσι νὰ καταστραφῶσιν ἐκ τῶν καπνῶν τῶν κηρίων, διότι τὰ παράθυρα, παλαιὰ καὶ σεσαθρωμένα ὄντα, δὲν ἤνοιγόν ποτε, κατεσκεύασεν ἐξ ἰδίων πάντα τὰ παραθυρόφυλα καὶ τὰς ὑαλοθύρας τοῦ Ναοῦ καὶ τοῦ Ἁγιάσματος κατὰ τὸ τελειότατον σύστημα, δαπανήσας δύο καὶ πλέον χιλιάδας λίρας. Τὸ παράδειγμα τοῦ κ. Γ. Δζαζοπούλου καὶ τοῦ κ. Μ. Λάγγα ἐλπίζομεν ὅτι θὰ μιμηθῶσι καὶ ἄλλοι φιλευσεβεῖς χριστιανοί, ἀνακαινίζοντες τὰς αἰθούσας τῶν ὑποδοχῶν, τὸ ἐπισκοπεῖον καὶ τὰ κελλιὰ τῶν ἱερέων, τὰ ὅποια πάντα εἶναι σεσαθρωμένα καὶ ἐτοιμόρροπα, καὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν θὰ μνημονεύονται αἰωνίως ἐν τῇ ἱερᾷ Μονῇ.

Τὸ ἀρχαιοτάτον χριστιανικὸν νεκροταφεῖον ἐν Κωνσταντινουπόλει, εἶνε τὸ τῆς ἱερᾶς Μονῆς τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, τὸ ὁποῖον ἔχει μὲν πολλὰς ἑκατοντάδας καλλιμαρμάρων μνημείων καὶ μεγάλης ἀξίας καλλιτεχνικῶν μανσωλείων, ἀλλὰ δυστυχῶς ἀτάκτως καὶ ἀνωμάλως φύρδην κειμένων. Ἐπειδὴ δὲ τὸ νεκροταφεῖον ἀποφέρει σημαντικὰς προσόδους, ἡ ἐξωραϊστικὴ Ἐπιτροπὴ ἐρρυμιότομησε καὶ ἐκαλλώπισεν αὐτό, καὶ πολλοὺς τάφους θὰ μετατοπίσῃ, διὰ νὰ φέρῃ αὐτοὺς εἰς κανονικὴν γραμμὴν, καὶ θὰ καταστήσῃ αὐτὸ πραγματικὸν παράδεισον πρὸς ἀναψυχὴν καὶ ἀνακούφισιν τῶν τεθλιμμένων, ἀναθεῖσα τὴν φροντίδα εἰς τὴν εἰδικότητα τοῦ ἀρχιτέκτονος κ. Μ. Λάγγα, ὅστις δις καὶ τρίς τῆς ἐβδομάδος ἐρχόμενος καὶ ἐπὶ πολλὰς ὥρας ὑπὸ τὰς καυστικὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου ἐργαζόμενος,

κατεμέτρα τὰς διαφόρους διαστάσεις τῆς Μονῆς καὶ τοῦ νεκροταφείου, ἐχάρασσε δρόμους, κατεσκεύαζε τοπογραφικούς χάρτας καὶ σχέδια οἰκοδομῶν, ἔδιδε τὰς ἀπαιτούμενας διαταγὰς καὶ ὁδηγίας εἰς τοὺς τέκτονας καὶ ἐργάτας, καὶ τὰ πάντα μετὰ προσοχῆς ἐξήταζε καὶ παρετήρει καὶ ἐλάμβανε σημειώσεις διὰ νὰ ὑποβάλλῃ τὰς σκέψεις αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφορίαν. Δὲν θὰ δυνηθῶ ποτε νὰ περιγράψω τὸν ζῆλον καὶ τὸν πόθον, μεθ' ὧν ἐργάζεται ὁ κ. Μ. Λάγγας διὰ τὴν εὐπρέπειαν καὶ τὸν ἐξωραϊσμόν τῆς ἱερᾶς Μονῆς τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, πρὸς τὴν ὁποίαν, ὡς ἐλέχθη, αἰσθάνεται ἰδιαιτέραν εὐλάβειαν καὶ συμπάθειαν.

Ἐσαύτως δὲν δύναμαι νὰ ἀποσιωπήσω καὶ τὴν πολύμοχθον ἐργασίαν τοῦ κ. Ἀλεξάνδρου Κωνσταντινίδου, διότι βλέπων οὕτως ὅτι, τὸ Γραφεῖον τῆς ἱερᾶς Μονῆς δὲν ἔχει παλαιότερας ἐποχῆς τακτικὰ βιβλία οἰκογενειακῶν τάφων, καὶ πολλάκις ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν τάφον διεξεδίκουν 5 καὶ 10 συγγενεῖς ἐκ πλαγίου, ἐπὶ τέσσαρας μῆνας ἐργάζεται πρὸς ἀνεύρεσιν τῶν πραγματικῶν ἰδιοκτητῶν ὑπερχιλίων οἰκογενειακῶν τάφων, καταρτίσας συστηματικὰ βιβλία καὶ καθορίσας τὴν κυριότητα ἐκάστου τάφου. Ἡ ἐργασία αὕτη τοῦ κ. Ἀλ. Κωνσταντινίδου εἶνε πολυτιμοτάτη, καὶ ἀξία παντὸς ἐπαίνου.

Ἐν γένει ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τῆς νῦν Ἐφορίας ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ ἐξοχωτάτου ἱατροῦ κ. Ν. Φερμάνογλου ἐξετελέσθησαν μεγάλα καὶ σπουδαῖα ἔργα ἔντε τοῖς Νοσοκομείοις καὶ τῇ ἱερᾷ Μονῇ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς. Καὶ ἐὰν μετὰ τῶν μελῶν αὐτῆς ἐπικρατήσῃ ἡ ὑπάρχουσα συμφωνία καὶ ὁμογνωμία, οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι, πολὺ ταχέως θὰ ἴδωμεν τὴν ἱερὰν Μονὴν ἀνακαινιζομένην ἐκ βάρων, καὶ καθισταμένην ἀξίαν τοῦ ἱστορικοῦ μεγαλείου αὐτῆς οὕτως, ὥστε νὰ παρουσιάζηται εὐπρόσωπος οὐ μόνον εἰς τοὺς εὐλαβεῖς προσκυνητάς, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς συχνὰ δι' ἀρχαιολογικοὺς λόγους ἐπισκεπτομένην αὐτὴν εὐρωπαϊοὺς καὶ ἀμερικανοὺς περιηγητάς.

SISMANOGLIO
MEGARÒ

ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΣ ΕΚΔΟΘΕΝΤΑ

Τριγωνομετρικαὶ ἀσκήσεις.

Ἡ Μουσικὴ κλίμαξ.

Ὁ Ἐπιτάφιος Θεῆνος μετρικῶς διωρθωμένος.

Ἡ Ἐναρμόνις τῆς ἐκκλησ. Βυζαντινῆς μουσικῆς.

Οἱ ἀκριβεῖς τύποι τῆς πτώσεως τῶν σωμάτων καὶ τὰ λάθη τῆς Φυσικῆς.

Ἔτοιμα πρὸς ἐκτύπωσιν.

Τὸ Νέον Μέγα Ὁρολόγιον, | ἀμφότερα ἐγκεκριμένα ὑπὸ τῆς
Τὸ Νέον Ἀγιασματάριον. | Μεγ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας.

Τὸ Ἀντιφωνάριον.

Τὰ Μεγαλυνάρια τῶν ἑορτῶν, διωρθωμένα καὶ συμπεπληρωμένα.

Μετρικὴ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ποιήσεως καὶ ὕμνογραφίας.

Ἡ Κλεῖς τῆς ἀλγέβρας.

ὑπὸ κατασκευῆν

Τὸ ὄργανον τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς.

ΤΙΜΑΤΑΙ ΓΡΟΣΙΑ 100

Mon adresse :

Monseigneur Pancratios

EVÊQUE DE LÉFKIS

Constantinople

BALOUKLI